

КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ

Университеттен да артык...

2024-ЖЫЛДАГЫ АДМИНИСТРАТИВДИК ИШТЕРДИН ОТЧЕТУ

Бишкек/ Кыргызстан

2024

Манастын жети осуяты:

1. Эл журттун ажырагыс бүтүндүгү жана бир жакадан баш, бир жеңден кол чыгарган ички биримдиги;
2. Улут аралык ынтымак, достук жана кызматташтык;
3. Улуттук ар-намыс жана атуулдук ариет;
4. Арыбас мээнет, алдыңкы өнөр-билим аркылуу бакыбат дөөлөткө умтулуу;
5. Гуманизм, айкөлдүк, кечиримдүүлүк;
6. Табият менен таттуу мамиледе болуу;
7. Кыргыз мамлекеттүүлүгүн чыңдоо жана аны көздүн карегиндей сактоо.

“БИЛИМ – ЖАШООНУН ЧЫНЫГЫ ДААНЫШМАНЫ”

Мазмуну

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ.....	6
1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ.....	7
1.1. КЫРГЫЗСТАН	7
1.2. КТМУнун ТАРЫХЫЙ ӨНҮГҮҮСҮ	7
1.3. МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ	10
1.4. ЫЙГАРЫМ УКУКТАР, МИЛДЕТТЕР ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР	11
1.4.2. Текшерүү комиссиясы	12
Текшерүү комиссиясынын милдеттери төмөнкүдөй:	12
1.4.3. Ректор/Биринчи проректор	12
1.4.4. Окумуштуулар кеңеши.....	13
1.4.5. Башкаруу кеңеши	13
1.4.6. Факультеттердин башкаруу органдары	14
1.4.7. Институттардын башкаруу органдары.....	14
1.4.8. Жогорку мектептердин башкаруу органдары	14
1.4.9. Бөлүмдөрдүн башкаруу органдары	15
1.5. МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗА.....	15
1.5.1. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты.....	15
1.5.2. Окуу бөлмөлөрү	19
1.5.3. Социалдык багыттагы имараттар.....	20
1.5.4. Иштөө бөлмөлөрү	21
1.6. МААЛЫМАТТЫК ЖАНА ТЕХНОЛОГИЯЛЫК РЕСУРСТАР	24
Интернет жана компьютердик тармак	24
Маалыматтык технологиялык жабдуулар	26
Программалык жабдуулар жана компьютерлер	29
Лабораториялар жана окуу-өндүрүштүк өнөрканалар.....	30
1.7. АДАМ РЕСУРСТАРЫ	34
1.7.1. Академиялык кызматкерлер	34
1.7.2. Административдик кызматкерлер	40
1.8. КӨРСӨТҮЛГӨН КЫЗМАТТАР	45
1.8.1. Окуу-тарбиялык иштер	45
Стипендиянын түрлөрү	54
1.8.2. Медициналык кызматтар	61
1.8.3. Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү кызматы	62

1.8.4. Жатакана кызматтары.....	65
1.8.5. Тамак-аш менен тейлөө кызматы	69
1.8.6. Социалдык, маданий жана көркөм өнөр кызмат көрсөтүүлөрү.....	70
1.8.7. Спорт жаатындагы кызмат	83
1.8.8. Китепкана кызматтары.....	84
1.8.9. Студентти ишке орноштуруу жана практика	86
1.8.10. Жашылдандыруу	87
2. МАКСАТ ЖАНА МИЛДЕТТЕР	88
2.1. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА АРТЫКЧЫЛЫКТАР.....	88
2.2. СТРАТЕГИЯЛЫК МАКСАТТАР ЖАНА МИЛДЕТТЕР	89
3. ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР	92
3.1. КАРЖЫ ИШТЕРИ БОЮНЧА МААЛЫМАТТАР	92
3.1.1. Бюджеттеги процесстердин жыйынтыктары	93
3.2. ИШ-ЧАРАЛАР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ	103
3.2.1. Жетекчилик тарабынан аткарылган иш-чаралар	103
3.2.2. Долбоорлор жөнүндө маалымат	103
3.2.3. Эки тараптуу келишимдер.....	111
3.2.4. MEDIAMANAS	113
3.2.8. Бүтүрүүчүлөр ассоциациясы.....	115
3.2.9. илимий изилдөө борборлорунун ИШ-ЧАРАЛАРЫ	117
3.3. АДМИНИСТРАТИВДИК ТҮЗҮМДӨРДҮН ИШ-ЧАРАЛАРЫ	129
3.3.1. Курулуш иштери башкармалыгы.....	129
4. УНИВЕРСИТЕТТИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮН ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮН БААЛОО	132
АРТЫКЧЫЛЫКТАР.....	132
КЕМЧИЛИКТЕР	134
МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР	136
5. СУНУШТАР ЖАНА КӨРҮҮЛҮЧҮ ЧАРАЛАР	139

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ

1995-жылдын 30-сентябрында Түркия Республикасынын жана Кыргыз Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан кол коюлган “Кыргызстандын борбору Бишкек шаарында Кыргыз-Түрк “Манас” университетин куруу жөнүндөгү” келишим ыйгарым укуктуу органдар тарабынан бекитилгенден кийин университет 1997-1998-окуу жылынан тарта студенттерге билим бере баштаган. Окуу жайыбыз эл аралык деңгээлде өзгөчө статуска ээ мамлекеттик университет болуп саналат. Орто Азиядагы бирден бир үлгүлүү студенттик шаарчага ээ университетибиз материалдык-техникалык базасын улам чыңдап жана жакшыртып турат. Кыргыз-Түрк “Манас” университети динамикалуу билим берүү чөйрөсүнө жана башкаруу философиясына ээ. Бул багытта университеттин жетекчилигинин кыйшаюсуз аткарууга белсенген приоритеттүү максаты – окуу жайыбызды жаңычылдыктын үлгүсү катары көрсөтүү жана ийгиликтүү келечекке даярдоо.

Илимдин өнүгүшүнө салым кошкон, өзүнүн жогорку квалификациялуу бүтүрүүчүлөрү менен коомго пайда келтирген Кыргыз-Түрк “Манас” университети Кыргызстандын жана Түркиянын алдыңкы окуу жайларынын бири болуу багытында ишенимдүү кадамдар менен алдыга карай арымдап жатат. Алдына койгон максаттарына жеткен окуу жайыбыз күн сайын бийиктикке умтулуп, билим берүү жаатында эл аралык маркага айланууда. Билим берүүдө өзүнө тартып турган илимий борбор, коомчулук жана иш чөйрөсү үчүн чыныгы баалуулук, интернационалдашууда үлгүлүү жогорку окуу жайы, түрк дүйнөсүнүн биримдигинин калыптанышы жана өнүгүшүндө таасирдүү күч жана дүйнөлүк илимге салым кошууда абройлуу университет болуу багытында өтө тездик менен өнүгүүдө.

Университет өзүнө таандык сапатты башкаруу тутумунун жардамы менен сапат кепилдигин камсыз кылып, бардык процесстерди стандартташтырууга маани берет. Технологиянын, илимдин жана изилдөөнүн чордонунда “инсан” тургандыгын эске алып, адамды алдыңкы орунга койгон окуу жайыбыз “университеттен да артык” болуу багытында чечкиндүү кадамдарды жасай берет. Коомдун көйгөйлөрүнө жана муктаждыктарына көңүл бурган дисциплиналар аралык изилдөөлөрдү жүргүзүүнү улантат.

Кызматкерлерге, студенттерге жана кызматкерлердин жакындарына кызмат көрсөтүү үчүн материалдык-техникалык жагынан тийиштүү талаптарга жооп берген лабораториялар ачылып, ден соолук жана биринчи жардам көрсөтүү борборунун базасы чыңдалып, заманбап ден соолук борборуна айландырылган.

Кампустун ичинде социалдык багыттагы объекттер ачылып, кызматкерлерге жана студенттерге пайдаланууга берилген.

Университет өз максатына ылайык “Түрк дүйнөсүнүн санарип жарандыгы” долбоорун жүзөгө ашырууда башкы ролду ойноп, түрк дүйнөсүнүн 90дон ашуун университети менен протоколдорго кол коюу менен бул миссияга кошкон өз салымын дагы бир жолу көрсөттү.

Бул отчетту даярдоо процессине салым кошкон бардык кызматкерлерибизге ыраазычылык билдирүү менен бирге 2024-жылдын отчету тийиштүү түзүм, мекеме жана окурмандарга пайдалуу болушуна тилектешпиз.

Саясий.и.к., проф. Алмаз Ибраев
Биринчи проректор

Т.и.д., проф. Алпаслан Жейлан
Ректор

1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

1.1. КЫРГЫЗСТАН

Кыргызстан 1991-жылы Советтер Союзунун кулашынан кийин эгемендүүлүккө жеткен. Түндүгүндө Казакстан Республикасы, батышында Өзбекстан Республикасы, түштүк-батышында Тажикстан Республикасы жана түштүк-чыгышында Кытай Эл Республикасы менен чектешкен Кыргызстандын чек арасынын жалпы узундугу – 3.878 км. Аянты – 198,500 миң км². Кыргызстан терең ойдуңдар, өрөөндөр жана бийик тоолорго ээ. Деңиз деңгээлинен орточо бийиктиги – 2750 метр. Кыргыз Республикасынын эң бийик жери Жеңиш чокусу, бийиктиги – 7439 метр. Эң төмөн жайгашкан жери – деңиз деңгээлинен 132 м бийиктикте жайгашкан Кара-Дарыя. Стратегиялык мааниге ээ Кыргызстан жети административдик аймактан турат. 2021-жылдагы бейрасмий маалыматтар боюнча, Кыргызстандын калкынын 6 524 195 адамды түзөт. Калктын жылдык өсүү темпи – 1,69 %.

Өлкөнүн экономикасы айыл чарба, мал чарба жана тоо-кен тармагына негизделген. Негизинен мал чарбасына негизделген айыл чарба тармактары үстөмдүк кылат. Негизги айыл чарба өнүмдөрү – бул буудай, пахта, кант кызылчасы, жүгөрү, тамеки жана жашылча-жемиштер.

Кыргызстандын негизги байлыгы – элдик маданият. Кылымдар бою Кыргызстандын территориясында жашаган ар түрдүү улуттагы элдердин маданиятын өздөштүрүп өнүгүп келген кыргыз маданияты көп түрдүүлүгү жана тереңдиги менен айырмаланат.

Кыргыздар байыркы түрк элдеринин бири болуп саналат. “Кыргыз” термини б.з.ч. II кылымда кытай булактарында кездешет. Албетте, үшундай узак тарыхка ээ улуттун маданиятын түзгөн бөлүкчөлөрдүн бири болуп бир кыйла бай жана көп түрдүү оозеки чыгармалар эсептелет. Бул чыгармалардын ичинде эң көркөмдүү жана эң көлөмдүү чыгарма болуп кыргыз элинин тарыхын, этнографиясын жана маданиятын чагылдырган “Манас” эпосу саналат.

Кыргыз эли өзүнүн маданиятын дүйнөгө тааныткан залкар жазуучу Чыңгыз Айтматов менен түбөлүк сыймыктанат. 2008-жылы 80 жашында дүйнөдөн кайткан улуу жазуучу Чыңгыз Айтматовдун чыгармалары 130дан ашык тилге которулган.

Кыргызстандын борбор калаасы жана эң ири шаары – Бишкек. 1878-жылы түптөлгөн шаардын аты Пишпек деп аталып, андан соң Советтер Союзунун мезгилинде Фрунзе болуп өзгөртүлгөн. 1991-жылы борбор шаарыбыз Бишкек атын алган.

Бишкек шаарынын борбордук аянттары, көчөлөрү, проспектилери түз. Айлана-чөйрөнү көркө бөлөп турган бак-дарактар жана сейил бактар менен Бишкек шаары жапжашыл жана көрктүү шаар болуп эсептелет. Шаардын көчөлөрү шахматтын тактасы түрүндө пландаштырылып, көчөлөрдүн эки тарабында бак-дарактарды сугарып туруу максатында тар арыктар жайгашкан. Ушундай жол менен сугарылган бак-дарактар жай мезгилинде күндүн аптабынан сактайт, ошондой эле шаарга өзгөчө көрк берип турат. Чүй облусундагы жаңы шаарлардын бири болгон Бишкек шаарында өткөн кылымдарга таандык тарыхый эстеликтер жок, бирок шаардын борбордук аянтында Тарых музейи жайгашкан.

1.2. КТМУнун ТАРИХЫЙ ӨНҮГҮҮСҮ

Кыргыз-Түрк “Манас” университети 1995-жылдын 30-сентябрында Түркиянын Измир шаарында Түркия Республикасы менен Кыргыз Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан кол коюлган “Кыргызстандын борбор шаары – Бишкекте “Кыргыз-Түрк “Манас” университетин куруу тууралуу” келишимдин негизинде курулган. 1995-жылы Бишкек шаарынын Манас проспектисинде ижарага

алынган чакан имаратта иштейбаштаган бул университет таалим-тарбия иштерин 1997-1998-окуу жылында баштаган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 5-ноябрында кабыл алган 764-номерлүү чечими боюнча эски аэропорттун тилкесинен 85 гектар жер тилкеси 49 жылдык мөөнөт менен университетибизге өткөрүлүп берилген. Жер тилкелери бөлүнүп берилгенден кийин экономика жана башкаруу факультети менен коммуникация факультетинин имараттарын куруу боюнча тендер жарыяланып, 2002-жылдын 22-майында аты аталган факультеттердин имараттарын куруу иштери башталган.

1997-1998-окуу жылында университетте гуманитардык жана табигый илимдер факультетинин түркология жана тарых бөлүмдөрү, экономика жана башкаруу факультетинин менеджмент бөлүмү, инженерия факультетинин компьютердик инженерия бөлүмү жана чет тилдер жогорку мектебинин түрк жана кыргыз тилдери боюнча даярдоо курсу ачылып, 3 факультетте, 4 бөлүмдө жана 1 жогорку мектепте 86 студент билим алып, бардыгы болуп 127 кызматкер, алардын ичинен 89 административдик жана 38 академиялык кызматкер иштеген.

Университеттин “түзүлүш мезгили” катары каралган алгачкы 15 окуу жылдарынын ичинде окуу жайыбыз 8 факультетте, 4 жогорку мектепте жана 1 орто кесиптик колледжде окуу-тарбия жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 3411 студентке, анын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 3105 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 306 студентке билим берген. Окуу жайдын 673 кызматкеринин, алардын ичинен 349 академиялык жана 324 административдик кызматкеринин жардамы менен 289 студентти, 79 магистрант жана докторанттарды даярдап чыгарган. Бул окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 1261 студентти, 301 магистрант жана докторанттарды уясынан учурган.

2014-2015-окуу жылында уюшулганына 20 жыл болгон жана андан ары өнүгүүгө багыт алган университет 9 факультетте, 4 жогорку мектепте, 1 орто кесиптик колледжде, 2 институтта жана 4 илимий-изилдөө борборунда окуу-тарбия жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 5142 студентке, анын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 4870 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 272 студентке билим берген. Окуу жайдын 658 кызматкеринин, алардын ичинен 274 академиялык жана 284 административдик кызматкеринин жардамы менен 617 студентти, 54 магистрант жана докторанттарды даярдап чыгарган.

2014-2015-окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 4743 студентти, 571 магистрант жана докторанттарды уясынан учурган. 2016-жылдын декабрь айын кошуп эсептегенде университет 9 факультетте, 3 жогорку мектепте, 1 орто кесиптик колледжде, 2 институтта жана 4 илимий-изилдөө борборунда окуу-тарбия жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 5313 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5037 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 276 студентке билим берген. Окуу жайдын 1007 кызматкеринин, алардын ичинен 552 академиялык, 269 административдик жана 159 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкердин жардамы менен 697 студентти, 36 магистрант жана докторанттарды даярдап чыгарган. 2015-2016-окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 5440 студентти, 607 магистранттарды жана докторанттарды уясынан учурган.

2017-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде 22 жылдык тажрыйбасы менен университет 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжде жана 2 институтунда окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 5571 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5277 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 294 студентке билим берген. Окуу жайдан 1002 кызматкерлеринин, алардын ичинен 536 академиялык, 297 административдик жана 169 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкерлеринин жардамы менен 729 бакалавр, 42 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2016-2017-окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 6169 студентти, 649 магистрант жана докторанттарды уясынан учурган.

2018-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 5760 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5468 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 292 студентке билим берилген. Окуу жайда 928 кызматкер, алардын ичинен 501 академиялык, 289 административдик жана 138 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 781 бакалавр, 48 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2017-2018-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 6950 студентти, 697 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2019-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 5891 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5552 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 339 студентке билим берилген. Окуу жайда 973 кызматкер, алардын ичинен 533 академиялык, 312 административдик жана 128 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 668 бакалавр, 70 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2018-2019-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 7618 студентти, 767 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2020-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6073 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5688 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 385 студентке билим берилген. Окуу жайда 946 кызматкер, алардын ичинен 544 академиялык, 321 административдик жана 81 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 989 бакалавр, 87 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2019-2020-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 7618 студентти, 767 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2021-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 11 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6137 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5719 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 418 студентке билим берилген. Окуу жайда 973 кызматкер, алардын ичинен 507 академиялык, 309 административдик жана 157 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 879 бакалавр, 66 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2020-2021-окуу жылын кошо

эсептегенде, университет бардыгы болуп 9486 студентти, 920 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2022-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 12 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 5821 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5440 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 381 студентке билим берилген. Окуу жайда 971 кызматкер, алардын ичинен 490 академиялык, 303 административдик жана 178 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 834 бакалавр, 80 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2021-2022-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 10320 студентти, 1000 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2023-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 12 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6317 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5719 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 418 студентке билим берилген. Окуу жайда 973 кызматкер, алардын ичинен 507 академиялык, 309 административдик жана 157 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 879 бакалавр, 66 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2022-2023-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 9486 студентти, 920 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2024-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 12 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6243 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5864 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 378 студентке билим берилген. Окуу жайда 964 кызматкер, алардын ичинен 470 академиялык, 308 административдик жана 186 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 877 бакалавр, 59 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2023-2024-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 10363 студентти, 979 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

Кыргыз-Түрк “Манас” университети 2024-жылында окуу-тарбиялоо иштерин жана административдик иш-чараларын университеттин башкы корпусунда жана Чыңгыз Айтматов атындагы кампустун ичинде жайгашкан имараттарда жүргүзүп келген.

1.3. МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ

МИССИЯ

Кыргыз-Түрк “Манас” университети түзүлгөн күндөн тарта түрк тилдүү мамлекеттердин ичинде сапаттуу билим берүүнү негизги милдеттеринин бири катары кабыл алган. Университеттин миссиясы – заманбап билим берүү системасынын жардамы менен түрк дүйнөсүнүн жаш муундарын аң-сезимдүү, өзүнө ишенген, жоопкерчиликтүү инсан катары тарбиялап өстүрүү. Окуу жайда өз маданий баалуулуктарын сактаган, ар тараптуулукка умтулган, инсан катары калыптанган, түрк дүйнөсү менен дүйнөлүк илимге өз салымын кошо алган, жаңы маданиятты курууну кыялданган жаш муундарды даярдоого артыкчылык берилет. Университет академиялык кызматкерлеринин жана студенттеринин

катышуусунда түрк тилдүү мамлекеттер менен тил, илим, билим, тарых, адабият, маданият, көркөм өнөр, экономика жана спорт жаатында кызматташууну өнүктүрүүнү, ошондой эле инсандык баалуулуктарды калыптандырып, универсалдуулукка умтулат.

КОНЦЕПЦИЯ

Түрк дүйнөсүнүн эзелтен берки тажрыйбаларына таянган, абройлуу, эл аралык аренада өзүн тааныткан, окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштери боюнча бай тажрыйбага ээ, түрк цивилизациясына салым кошо ала турган эл аралык деңгээлде абройлуу, жаратман жана дүйнөгө таанылган алдыңкы университет болуу окуу жайыбыздын негизги максаттары болуп саналат. Университеттин концепциясы – заманбап, демилгелүү, жаңычыл, өзгөрүүгө жана өнүгүүгө ачык, региондо алдыңкы катардагы окуу жай болуу. Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин 21-кылымдагы негизги максаттарынын бири – жогорку квалификациялуу кадрларды даярдоо аркылуу Кыргызстандын экономикасына салым кошуу.

1.4. ЫЙГАРЫМ УКУКТАР, МИЛДЕТТЕР ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР

Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставы” тууралуу келишимге 1995-жылдын 17-декабрында кол коюлуп, эки өлкөнүн ыйгарым укуктуу органдары тарабынан бекитилгенден кийин күчүнө кирген.

1.4.1. Камкорчулар кеңеши

Камкорчулар кеңешинин милдеттери төмөнкүдөй:

- Камкорчулар кеңешинин иштөө усулун жана негиздерин нускама менен аныктоо;
- Ректорат же Камкорчулар кеңешинин мүчөлөрүнүн бирөөсүнүн сунушу боюнча факультетти, институтту, жогорку мектепти, илимий-изилдөө борборун, бөлүмдү жана кафедраны ачуу, жабуу же бириктирүү;
- Академиялык жана административдик кызматкерлерди даярдоо жана ар бир кызматкерге төлөнүүчү эң аз жана эң көп акы суммасын аныктоо;
- Академиялык жана административдик кызматкерлер үчүн келишимдин шарттарын жана негиздерин аныктоо;
- Университеттин жылдык иш алып баруу максаттарын аныктоо. Эки өлкө тарабынан аныкталган төлөмдөргө ылайык Ректор тарабынан даярдалган университеттин бюджетин текшерүү, бекитүү жана зарыл болгон учурда текшерүү жүргүзүү. Кийинки жыл үчүн талап кылынган төлөмдөрдү аныктап, май айынын акырына чейин эки өлкөнүн өкмөтүнө билдирүү;
- Ректорат күн тартибине койгон башка маселелер боюнча чечим чыгаруу;
- Устав боюнча Окумуштуулар кеңешине берилген милдеттерден тышкары Уставдын аткарылышы үчүн зарыл каржылык, административдик жана окуу-тарбиялык иштер тууралуу нускамаларды даярдоо;
- Университеттин жыл ичинде аткарган иштери тууралуу отчетту календардык жылдын аягында Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлигине, Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетинин жетекчилигине жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине жиберүү.

1.4.2. Текшерүү комиссиясы

Текшерүү комиссиясынын милдеттери төмөнкүдөй:

- Текшерүү комиссиясы Камкорчулар кеңешинин сарптоолорун жана башка ишмердүүлүгүн да текшерет.
- Текшерүү кеңешинин бирден мүчөсү эки тараптын Каржы министрлигинин бюджеттик маселелер боюнча кызматкерлеринин ичинен дайындалат.
- Камкорчулар кеңеши өзү белгилеген мөөнөт ичинде университетте илимий, административдик жана каржы багытта текшерүүлөрдү жүргүзөт жана бул максатта ички текшерүү органын түзө алат.
- Ар жылы жүргүзүлө турган текшерүүлөрдүн жыйынтыгы боюнча түзүлгөн отчеттун бирден нускасы Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлигине, Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетине жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлиги менен Камкорчулар Кеңешинин төрагасына жиберилет.
- Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлигинин атынан Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетинин төрагасы менен Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министри зарыл болгон жана каалаган учурда кошумча текшерүү жүргүзүү талабын коё алат.

1.4.3. Ректор/Биринчи проректор

Ректор/ Биринчи проректордун милдеттери төмөнкүдөй:

- Университеттин кеңештеринде төрагалык кылуу, Камкорчулар Кеңешинин чечимдерин ишке ашыруу, университеттин кеңештеринде түшкөн сунуштарды талдап, тийиштүү чечимдерди чыгаруу жана университеттин түзүмдөрүнүн ортосундагы түрүктүү иш жүргүзүүнү камсыз кылуу;
- Ар бир окуу жылынын аягында жана зарыл болгон учурларда университеттин окуу-тарбия, илимий изилдөө, басмага чыгаруу жана коомчулукка кызмат көрсөтүү боюнча иш-чаралары тууралуу отчетту Камкорчулар Кеңешине сунуштоо;
- Университеттин тийиштүү түзүмдөрүнүн жана университеттин Окумуштуулар кеңеши менен Башкаруу кеңешинин сунуш жана пикирлерин эске алуу менен университеттин инвестициялоо программаларын, бюджетин жана кадрларга болгон муктаждыктарды Камкорчулар Кеңешине сунуштоо;
- Зарыл учурларда университеттин курамына кирген бөлүмдөрдөгү жана түзүмдөрдө иштеген окутуучулардын жана башка кызматкерлердин кызмат орундарын алмаштыруу же аларды жаңы орундарга дайындоо;
- Университеттин түзүмдөрүнүн жана бардык баскыктагы кызматкерлеринин иш-аракеттерине жалпы көзөмөл жана текшерүү жүргүзүү;
- Камкорчулар Кеңеши тарабынан бекитилген уюштуруучулук түзүмдүн схемасына ылайык Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен жетекчилердин ыйгарым укуктары менен жоопкерчиликтерин аныктоо;
- Университеттин Уставынын негизинде өзүнө жүктөлгөн башка милдеттерди аткарат.

1.4.4. Окумуштуулар кеңеши

Окумуштуулар кеңешинин милдеттери төмөнкүдөй:

- Университеттин окуу-тарбия, илимий изилдөө жана басып чыгаруу ишмердүүлүгүнүн негиздерине байланыштуу чечимдерди кабыл алуу;
- Университеттин жылдык окуу программасын жана академиялык календарын карап чыгып, бекитүү;
- Диплом берген түзүмдөрдүн билим берүү программаларын жана аларга киргизилген өзгөртүүлөрдү бекитүү;
- ЖОЖдон кийин билим берүүгө байланыштуу негиздерди аныктоо;
- 2 жылдык жана 4 жылдык билим берүү программалары боюнча студенттердин сабакка катышуу, ара сынактардын саны жана алардын студенттин алган баасына тийгизген таасири; өндүрүштүк практика, сынак жана кайра тапшыруу сынактары сыяктуу шарттардын негиздерин аныктай турган нускамаларды бекитүү;
- Студенттердин тартиби боюнча нускаманы бекитүү;
- Университеттин түзүмдөрүнүн арасындагы мамилелерди жөнгө салуу;
- Жылда бир жолу Ректорат тарабынан даярдалган университеттин иш-чаралары тууралуу отчетту карап чыгуу жана тийиштүү сунуштарды киргизүү;
- Факультеттердин башкаруу кеңештеринин өзгөчө стипендия жана ардактуу академиялык наамын ыйгаруу боюнча сунуштарын карап чыгып, бекитүү (Университеттин стипендия боюнча нускамасы, университеттин ардактуу академиялык наам ыйгаруу боюнча нускамасы);
- Факультет кеңештеринин жана Ректоратка караштуу институт жана жогорку мектеп кеңештеринин чечимдерине каршы нааразычылыктарды карап чыгуу жана тийиштүү чечим чыгаруу;
- Университеттин Башкаруу кеңешине мүчө тандоо;
- Ректорат сунуштаган маселелер боюнча пикир алышуу жана чечимдерди чыгаруу.

1.4.5. Башкаруу кеңеши

Башкаруу кеңешинин милдеттери төмөнкүдөй:

- Камкорчулар кеңеши менен Окумуштуулар кеңешинин чечимдерин жүзөгө ашырууда аныкталган план жана программалар боюнча Ректорго жардам берүү;
- Университетке караштуу түзүмдөрдүн сунуштарын эске алуу менен инвестициялоо программаларын, бюджеттин долбоорун карап чыгуу жана өз сунуштары менен Ректоратка сунуштоо;
- Университеттин башкаруу иштерине байланыштуу Ректордун алдыга койгон маселелери боюнча чечим кабыл алуу;
- Факультет, институт, жогорку мектептердин башкаруу кеңештеринин чечимдерине каршы нааразычылыктарды карап чыгуу жана тийиштүү чечим чыгаруу;
- Университеттин Уставынын алкагында ректорат алдыга койгон маселелерди талкуулап чечим чыгаруу.

1.4.6. Факультеттердин башкаруу органдары

Факультеттердин башкаруу органдарына деканат, факультет кеңеши жана факультеттин башкаруу кеңеши кирет.

Факультет жана түзүмдөрдүн өкүлдөрү болгон декандар ректораттын сунушу боюнча Камкорчулар кеңеши тарабынан 3 жылга шайланат. Ар бир декан өз милдетин аткарууда өзүнө жардамчы катары эң көп 2 профессор окутуучуну 3 жылга дайындоо үчүн Ректоратка сунуштайт.

Декандын орун басарлары Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан дайындалат. Декандардын кызмат мөөнөтү аяктаганда орун басарларынын да мөөнөттөрү аяктайт. Кызмат мөөнөтү аяктаган декандар кайрадан дайындала алышат.

Декандардын милдеттери төмөнкүдөй:

- Факультет кеңештерине жетекчилик кылуу, факультет кеңештеринин чечимдерин аткаруу жана факультет түзүмдөрүнүн ортосундагы иштерди үзгүлтүксүз жүргүзүүнү камсыз кылуу;
- Ар бир окуу жылынын аягында жана талап кылынган учурунда факультеттин жалпы абалы жана иш-аракеттери тууралуу отчетту Ректоратка берүү;
- Факультеттин финансы каражаттарына жана кадрларга болгон муктаждыктары жөнүндө өтүнмөнү Ректоратка билдирүү, факультеттин бюджети боюнча факультеттин башкаруу кеңешинин пикири алынгандан кийин аны Ректоратка сунуштоо;
- Факультеттин түзүмдөрүнүн жана бардык кызматкерлеринин иш-аракеттерине жалпы көзөмөл жана текшерүү жүргүзүү;
- Университеттин Уставы менен өзүнө жүктөлгөн башка милдеттерди аткаруу.

1.4.7. Институттардын башкаруу органдары

Институттардын башкаруу органдарына институттун мүдүрлүгү, институт кеңеши жана институттун башкаруу кеңеши кирет. Институттун мүдүрлөрү Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан 3 жылга дайындалат. Кызмат мөөнөтү аяктаган институттун мүдүрү кайрадан дайындала алат.

Ар бир институт мүдүрүнүн университетте иштеген окутуучулардын ичинен 3 жылдык мөөнөткө дайындалган эң көп 2 орун басары болот. Институттун мүдүрүнүн орун басарлары институт мүдүрүнүн сунушу боюнча Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан дайындалышат. Институт мүдүрлөрүнүн кызмат мөөнөтү аяктаганда орун басарларынын кызмат мөөнөтү да аяктайт.

1.4.8. Жогорку мектептердин башкаруу органдары

Жогорку мектептердин башкаруу органдарына жогорку мектептин мүдүрлүгү, жогорку мектептин кеңеши жана жогорку мектептин башкаруу кеңеши кирет. Жогорку мектептердин мүдүрлөрү Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан 3 жылдык мөөнөткө дайындалат. Мөөнөтү аяктаган мүдүрлөр кайрадан дайындала алышат.

Ар бир жогорку мектеп мүдүрүнүн университетти иштеген окутуучулардын ичинен 3 жылдык мөөнөткө дайындалган эң көп 2 орун басары болот. Жогорку мектеп мүдүрүнүн орун басарлары жогорку мектептин мүдүрүнүн сунушу боюнча Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан дайындалат. Жогорку мектептин мүдүрүнүн кызмат мөөнөтү аяктаганда, анын орун басарларынын да кызмат мөөнөтү аяктайт.

1.4.9. Бөлүмдөрдүн башкаруу органдары

Бир эле факультетте же жогорку мектепте бирдей же окшош адистик боюнча окуу иштерин жүргүзгөн бөлүмдөрдү ачууга болбойт. Бөлүмдөр бөлүм башчылары тарабынан башкарылат. Бөлүм башчылары бөлүмдө иштеген профессорлордун, профессор болбогон учурда доценттердин, доцент болбогон учурда доценттин милдетин аткаруучулардын ичинен факультеттерде декандын, жогорку мектептерде мүдүрдүн сунушу боюнча Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан 3 жылдык мөөнөткө дайындалат. Мөөнөтү аяктаган бөлүм башчылары кайрадан дайындала алышат.

1.5. МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗА

1.5.1. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин жалпы аянты 850180 чарчы метрди түзөт. Башкы корпустун жалпы аянты – 8780 чарчы метр. Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарчанын жалпы аянты – 841400 чарчы метр. Имараттардын жалпы аянты – 119481,45 чарчы метр.

1-таблица. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты

1-таблица. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты		
Имараттын аталышы	Пайдаланууга берилген жылы	Жалпы аянты (м²)
Башкы имарат	1998	8.346,62
Орто кесиптик колледждин имараты	2000	3656,8
24 батирлүү кызматтык турак жай	2000	2638
Экономика жана башкаруу факультетинин имараты	2004	12.269,4
Коммуникация факультетинин имараты	2004	10.868,30
Студенттик жатакананын “А” корпусу	2013	11.669,50
Студенттик жатакананын “В” корпусу	2000	4.746,17
Студенттик жатакананын “С” корпусу	2010	1.432,30
61 батирлүү кызматтык турак жай	2010	7.810,20
1-Өз алдынча турган имарат (басма бөлүмү)	2012	320,2
2-Өз алдынча турган имарат (социалдык илимдер институту жана табигый илимдер институту)	2012	320,5
3-Өз алдынча турган имарат (СТЖС борбору)	2012	319,6
4-Өз алдынча турган имарат (курулуш башкармагылыгы)	2012	319,3
5-Өз алдынча турган имарат (Евразиянын тарыхын, тилдерин жана археологиясын изилдөө институту)	2013	316
Коомдук тамактануу комплекси	2012	4.655,20
Орто Азияны изилдөө борбору (“Технопарк” илимий-технологиялык борборунун имараты)	2012	377,2
Ден соолук борбору/ Орто кесиптик колледж дарсканасы	2012	962,7
Ден соолук борбору	2012	615
Сатып алуу бөлүмү	2012	284,4

Спорт илимдери факультети (“Технопарк” илимий-технологиялык борборунун имараты)	2012	1145,2
Ректорат жайгашкан имарат	2015	2.937,30
Инженерия факультети менен табигый илимдер факультетинин имараты	2015	8.666,70
Жабык спорт залы	2015	3.489,70
Теология факультетинин окуу-өндүрүштүк мечити	2015	4.064,70
Теология факультетинин имараты	2017	3.513,20
Көркөм факультетинин имараты	2016	5000
Ветеринария факультетинин имараты	2016	4545,6
Ветеринария факультетинин анатомия бөлүмү	2017	2300
Ветеринария факультетинин лабораториясы	2017	2715,8
Айыл чарба факультети менен туризм факультетинин имараты	2017	7749
Түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайы	2018	384,46
Кийим чечүүчү бөлмөлөр жана душ бөлмөлөрү	2017	220
Студенттик кеңештин кеңсеси	2015	228
Жуучу каражаттарды чыгаруу боюнча лаборатория жана складдар	2015	428,4
“Беш бармак” жайы	2023	166
Күрөш жана оор атлетика залы	2024	429,4
ЖАЛПЫ (м²)	119.431,45	

*Эскертүү: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын архитектура жана курулуш боюнча Мамлекеттик агенттигинин ченөө иштеринин натыйжасында имараттардын техникалык паспортунда жазылган чарчы метрлерге байланыштуу маалыматтар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде академиялык жана административдик түзүмдөрдүн жалпы аянты болжол менен 119431,45 чарчы метрди түзөт.

2-таблица. Административдик түзүмдөрдүн ээлеген аянты			
Имараттардын аталышы	Башкы корпус (м²)	Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарча (м²)	Жалпы аянт (м²)
Ректорат	575,9	2172,3	2 748,20
Башкы катчылык	240,5	1152,1	1 392,60
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	29,7	382,2	411,90
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	443,1	1221,6	1 664,70
Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	596,8	31579,5	32 176,30
Студенттик иштер башкармалыгы	33,7	430,04	463,74
Кадрлар башкармалыгы	17	219,2	236,20
Курулуш иштери башкармалыгы	260,1	2484,38	2 744,49
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	327	966,9	1 293,90
ЖАЛПЫ	2523,8	40608,22	43132,03

3-таблица. Академиялык түзүмдөрдүн ээлеген аянты			
Имараттардын аталышы	Башкы корпус (м²)	Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарча (м²)	Жалпы аянт (м²)
Гуманитардык факультет, экономика жана башкаруу факультети	0	3 953,90	3 953,90
Табигый илимдер факультети	0	1 510,10	1 510,10
Көркөм факультети	0	2 751,19	2 751,19
Коммуникация факультети	0	3 555,70	3 555,70
Инженерия факультети	0	3 365,08	3 365,08
Ветеринария факультети	0	6 076,38	6 076,38
Айыл чарба факультети	0	3 579,48	3 579,48
Теология факультети	0	1 896,50	1 896,50
Табигый илимдер институту	0	163,20	163,20
Коомдук илимдер институту	0	154,40	154,40
Спорт илимдери факультети	0	4 592,48	4 592,48
Туризм факультети	0	1 391,80	1 391,80
Чет тилдер жогорку мектеби	2 940	0,00	2 939,90
Орто кесиптик колледж	0	3 463,69	3 463,69
Илимий изилдөө борборлору	0	690,70	690,70
ЖАЛПЫ	2 940	37 144,60	40 084,50

4-таблица. Бир студентке туура келген аянт (м²)			
Аянтчалар	Аянт (м²)	Студенттердин саны	Бир студентке туура келген аянт (м²)
Ачык аянтчалар	840.140	6243	134,57
Жабык аянтчалар	120.270,85		19,26
Окуу имараттары	15.542,42		2,49
Социаладык багыттагы имараттар	32.145,03		5,15
Лабораториялар	7.167,5		1,15
Дарсканалар	10.203,72		1,63

5-таблица. Унаалар				
№	Модел	Номери	Камсыздалган күнү	Камсыздоо түрү
1	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	4751 BB	19.08.2008	Сатып алуу
2	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	1014 BC	19.08.2008	Сатып алуу
3	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	2078 BC	29.05.2008	Сатып алуу
4	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	3831 BC	19.06.2013	Сатып алуу
5	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	3832 BC	19.06.2013	Сатып алуу
6	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	3833 BC	19.06.2013	Сатып алуу
7	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	4293 BC	18.09.2013	Сатып алуу
8	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	4294 BC	18.09.2013	Сатып алуу
9	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	06 FF 337	29.04.2014	Сатып алуу
10	Тез жардам унаасы (медициналык жабдуулар менен жабдылган)	6903 BA	02.03.2001	Сатып алуу
11	Тез жардам унаасы (медициналык жабдуулар менен жабдылган)	NM0XXXTTGXGG47504	04.02.2022	Белекке алуу
12	Пикап (3 же 6 орундук)	6933 BA	17.03.2001	Сатып алуу
13	Минибус (8 орундук)	0096 BC	21.06.2013	Сатып алуу
14	Ташуучу унаа (жүк ташуучу унаа)	487 AG	19.08.2008	Сатып алуу
15	Трактор	0736 TRSB	04.05.2012	Сатып алуу
16	Мотоциклдер	-	15.08.2024	Сатып алуу
17	Мотоциклдер	-	22.03.2016	Сатып алуу
18	Мотордук велосипед	-	12.06.2023	Сатып алуу
19	Механикалык велосипед	-	22.03.2016	Сатып алуу
20	Механикалык велосипед	-	22.03.2016	Сатып алуу
21	Чиркегич	-	19.01.2017	Сатып алуу
	ЖАЛПЫ	21		

6-таблица. Дарсканалардын жана лабораториялардын түзүмдөргө карата бөлүнүшү																					
ТҮЗҮМДӨР	ДАРСКАНАЛАР				ЛАБОРАТОРИЯЛАР								ОКУУ АЯНТЫ (ЖАЛПЫ)								
	Лекциялык зал		Дарскана		Дарскана (жалпы)		Компьютердик лаборатория		Башка лаборатория		Лаборатория (жалпы)		Жалпы (Дарск. + Лаб.)								
	Саны	Сыйымдуулугу	аянты (м²)	Саны	Сыйымдуулугу	аянты (м²)	Саны	Сыйымдуулугу	аянты (м²)	Саны	Сыйымдуулугу	аянты (м²)	Саны	Сыйымдуулугу	аянты (м²)						
Гуманитардык факультет	2	204	292	18	794	1262,2	20	998	1553,7	5	123	344,5	1	40	66,8	6	163	411,3	26	1161	1965
Табигый илимдер фа-тети	0	0	0	12	279	605,3	12	279	605,3	1	20	76,7	3	70	272,7	4	90	349,4	16	369	954,7
Көркөм факультети	1	54	96,7	15	233	362,15	15	287	458,9	1	20	58,8	1	25	193,9	2	45	252,7	18	332	711,6
Эк-мика жана баш-уу фа-тети	1	105	143	10	420	646,3	11	522	789,4	2	80	133,5	1	102	143,1	3	182	276,6	14	764	1066
Теология факультети	2	108	242,4	6	200	353,5	8	308	595,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	308	595,9
Коммуникация факультети	2	384	415,7	6	250	387,1	8	634	802,8	3	65	205,5	4	51	171,1	7	116	376,6	15	750	973,9
Инженерия факультети	0	0	0,00	11	211	389,4	11	211	389,4	6	138	350,6	22	429	1061	28	567	1412	39	778	1800,9
Спорт илимдери факультети	0	0	0,00	8	200	381,2	8	200	381,22	0	0	0,00	2	55	194,2	2	55	194,2	10	255	575,42
Туризм факультети	2	240	301	6	195	319,6	8	435	620,6	1	16	38	6	115	624,5	7	131	662,5	15	566	1283,1
Ветеринария факультети	3	240	332	3	116	152	6	356	484,3	1	20	63,1	11	360	960,8	12	380	1024	18	716	1508,3
Айыл чарба факультети	4	480	596	8	265	243	12	745	839	1	30	89,4	12	240	694	13	270	783,8	25	1015	1622,7
Орто кесиптик колледж	1	90	134	11	330	603,8	12	420	738	4	82	220,4	6	240	739,4	10	322	959,8	22	742	1697,8
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	0,00	50	1350	1863,3	50	1350	1863,3	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0	50	1350	1863,3
Маал-тык тех-ялар башк.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	2	50	60,00	0	0	0,00	2	50	60	2	50	60,00
Ден соолук, маданият жана спорт башк.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	-	364,6	2	-	364,6	2	-	364,6
Евразия тил, тарых жана археология изилдөө институту	0	0	0,00	1	10	14	1	10	14	0	0	0,00	2	12	40,00	2	12	40	3	22	54,00
Үзгүлтүксүз билим берүү бо-ру	0	0	0,00	1	20	67,9	1	0	67,9	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0	1	20	67,9
ЖАЛПЫ	18	1905	2553	158	4608	7407	171	6010	10203,7	26	614	1551	61	1499	4832	100	2113	7167,5	259	8183	15542,42

1.5.3. Социалдык багыттагы имараттар

7-таблица. Спорттук объекттердин бөлүнүшү			
Спорттук объекттер	Ачык (даана)	Жабык (даана)	Аянты (м²)
Футбол талаасы	2		16556
Баскетбол аянтчасы	2	1	1822,19
Волейбол аянтчасы	2		431,33
Теннис корту	1		800
Жөө жүргүнчүлөр аянтчасы	2		5564,25
Күрөш залы		1	223
Оор атлетика залы		1	168
Фитнес залы		1	141,96
Гимнастика залы	1		180
Бокс залы		1	168
ЖАЛПЫ	10	5	26054,73

Ачык спорттук аянтчалардын саны - 10, аянты 23531,58 м², жабык спорт аянтчаларынын саны - 5, аянты 2523,15 м².

8-таблица. Башка жалпы пайдалануучу жайлар			
	Даана	Аянты (м²)	Сыйымдуулугу (орун)
Сабактарга даярдануу үчүн атайын залдар	7	739	500
Китепкана жана окуу залдары	6	1952,6	449
Конференц-залдар	1	384,30	276
ЖАЛПЫ	14	3075,9	1225

9-таблица. Ашкана жана буфеттердин ээлеген аянты жана сыйымдуулугу			
Түзүмдөр	Даана	Аянты (м²)	Сыйымдуулугу (орун)
Башкы имараттагы студенттердин ашканасы	1	208	238
Коомдук тамактануу комплексиндеги студенттердин ашканасы	1	725	454
Башкы имараттагы кызматкерлердин ашканасы	1	110	100
Коомдук тамактануу комплексиндеги кызматкерлердин ашканасы	1	725	300
Көп функционалдуу жыйын залы	1	286	104
Ветеринария факультетинин имаратындагы студенттердин ашканасы	1	300	200
Мини-маркет	1	15	-
Башкы имараттагы буфет	1	67	56
Студенттик жатакананын «А» корпусундагы буфет	1	131	60
Экономика жана башкаруу факультетинде буфет	1	174	104

Айыл чарба факультетинде буфет	1	190	50
Түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайы	1	384,46	230
“Оба” чай бакчасы	1	91,64	45
Кышкы бакча	1	132	50
Кызматкерлердин ашканасы ST 1-кабат	1	102	40
Теология факультетинде буфет	1	191,30	50
Инженерия факультетинде буфет	1	60	32
Орто кесиптик колледжде буфет	1	160	48
Ректорат жайгашкан имараттагы чай менен тейлөө кызматы	1	12	-
Башкы имараттагы чай менен тейлөө кызматы	1	12	-
Башкы имараттагы буфет 3-кабат	1	40	40
“Беш бармак” жайы	1	200	60
ЖАЛПЫ	22	4.316,4	2.261

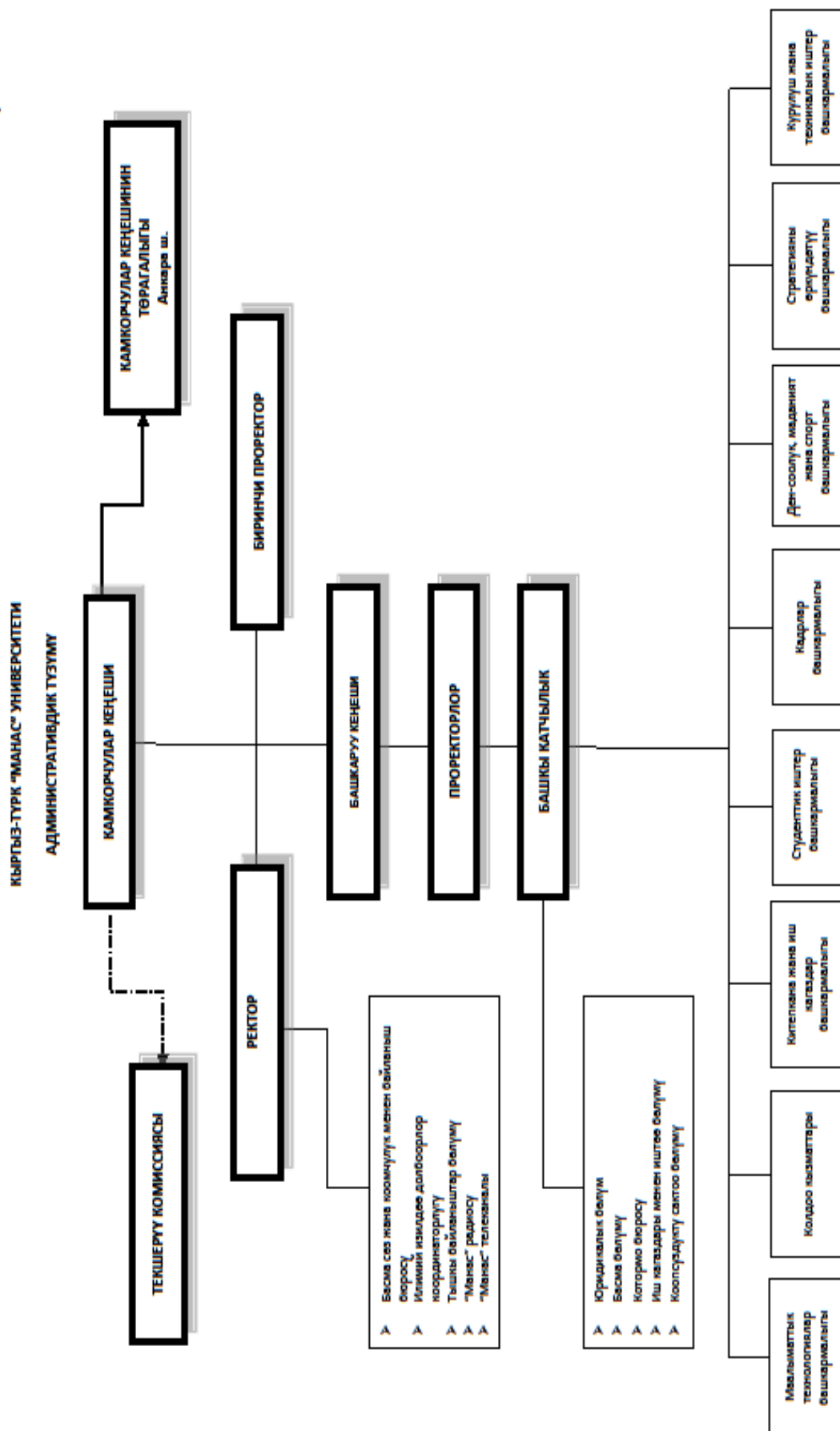
1.5.4. Иштөө бөлмөлөрү

10-таблица. Академиялык кызматкерлердин кабинеттери			
	Саны (даана)	Аянты (м²)	Колдонуучулардын саны
Гуманитардык факультет	49	1437,99	75
Табигый илимдер факультети	11	251,7	14
Көркөм факультети	18	404,2	20
Экономика жана башкаруу факультети	21	569,73	24
Теология факультети	16	398,6	16
Коммуникация факультети	17	488,7	23
Инженерия факультети	45	1080,6	48
Ветеринария факультети	23	564,4	20
Айыл чарба факультети	19	377,8	18
Спорт илимдери факультети	9	213,8	12
Туризм факультети	11	263,5	16
Чет тилдер жогорку мектеби	38	800,9	87
Орто кесиптик колледж	17	408,8	17
Табигый илимдер институту	4	80	6
ЖАЛПЫ	279	7340,72	396

11-таблица. Административдик кызматкерлердин кабинеттери			
	Саны (даана)	Аянты (м²)	Колдонуучулардын саны
Иштөө бөлмөлөрү	181	5254,71	228
Жыйын залы	12	952,38	283
Тейлөө бөлмөлөрү (чай менен тейлөө, техникалык тейлөө бөлмөлөрү ж.б.)	143	2799,87	28
Студиялар	8	652,30	35
Архив	2	8,66	0
Склад	6	98,33	0
Семинар өтүлүүчү зал	1	27,20	20
ЖАЛПЫ	354,00	9830,75	594,00

12-таблица. Склад, архив жана өнөрканалар		
	Саны (даана)	Аянты (м²)
Складдар	6	368,7
Архивдер (архив, склад)	177	5052,91
Өнөрканалар	6	965,9
ЖАЛПЫ	189	6387,51

Тиркеме-4/б

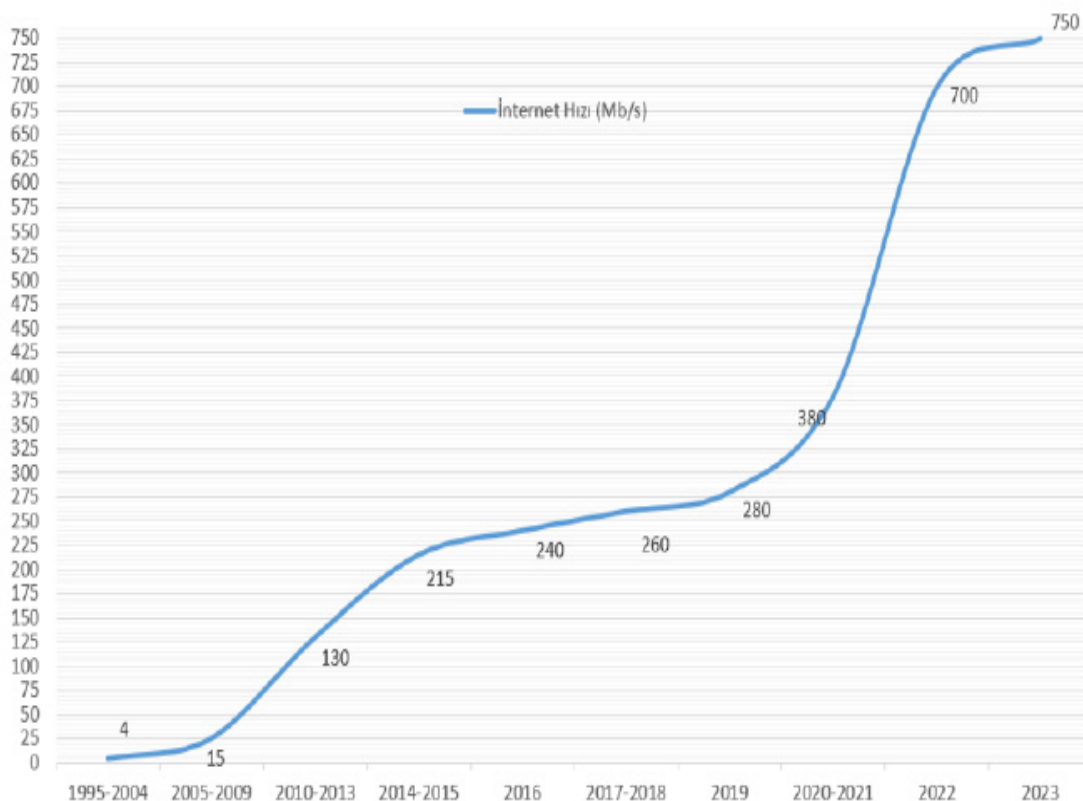
1.6. МААЛЫМАТТЫК ЖАНА ТЕХНОЛОГИЯЛЫК РЕСУРСТАР

Маалыматтык технологияларды пайдаланууну камсыз кылуучу университеттин маалыматтык технологиялар башкармалыгы илимий изилдөөлөрдө, билим берүү программаларында жана административдик түзүмдөрдүн иш алып баруусунда зарыл болгон программалык жабдуулар, жабдыктар, байланыш-катыш (network) түйүнү сыяктуу маалыматтык системаларды эксплуатацияга киргизет жана колдонуучулардын керектөөлөрүн камсыздайт. Окуу жайыбыз маалыматтык системаларга жана байланыш-катыш тармагына байланыштуу саясатты аныктап, зарыл маалыматтык системаларды иштеп чыгат жана багыт берет.

Интернет жана компьютердик тармак

Интернет ылдамдыгын жогорулатуу

Университеттин окуу-тарбиялык жана административдик иштерди үзгүлтүксүз улантуу үчүн жалпы интернет ылдамдыгын жогорулатуу максатында интернет провайдерлери (ЭлКат жана КВЕБА) менен келишимдер жаңыртылып, интернеттин ылдамдыгы ЭлКат 80 Мбит/с дан 400 Мбит/сек жана КВЕБА 250 Мбит/сек га чейин жогорулаган. Интернет баасы жогорулабастан, окуу-тарбиялык иштер үчүн жалпы интернет ылдамдыгы 750 Мбит/сек чейин жогорулаган.

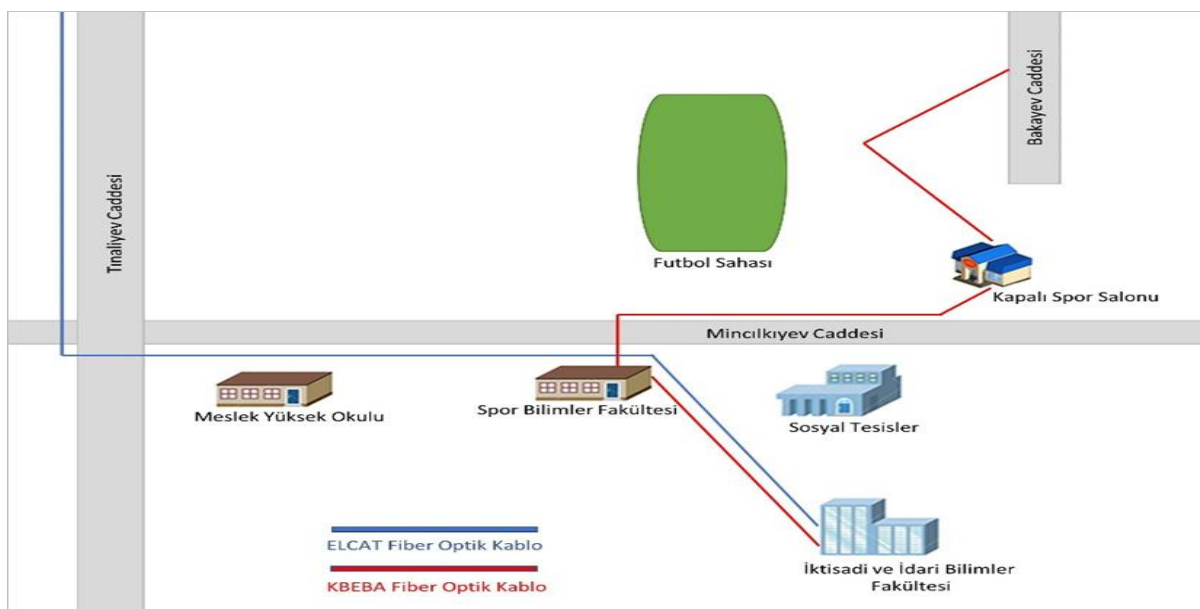
Кампустун ичинде кабелсиз интернет

Кампуста тармактын ылдамдыгын жогорулатуу үчүн 43 даана Agiba тармактык жабдуулар сатып алынган. Бул жабдуулар студенттик жатакананын А корпусунда, административдик имараттардын А корпусунда, эки кабаттуу имараттарда орнотулган.

Өзүнчө була-оптикалык линия

Университеттин Чыңгыз Айтматов атындагы кампусуна KRENA жана ELCAT IP компанияларынан келген интернет линиялары бир оптикалык була кабелі аркылуу (анын өзүнчө өзөктөр бар) колдонулгандыктан, жалпы линия (бүткүл Жал районунда Тыналиева көчөсүндө электр энергиясы өчкөндө) үзүлгөн учурда, бүтүндөй кампус интернетке кире албачу. Бул маселе окуу жайыбыз менен келишим түзгөн KRENA жана ELCAT IP компаниялары менен колго алынып, маселени чечүү үчүн KRENA IP компаниясы тарабынан Бакаев көчөсү аркылуу кампуска була оптикалык кабель тартылып, өзүнчө каналдан физикалык резервдик интернет линиясы түзүлдү.

Маалыматтык технологиялык жабдуулар

Сервердик жабдуулар

Колубузда бар сервердик жабдуулар виртуалдаштыруу технологиясы менен бирдиктүү интерфейс аркылуу виртуалдык серверлерди башкаруу, тейлөө, оңдоо жана резервдик көчүрүү үчүн колдонулат. Сервердик жабдуулардын коопсуз иштешин камсыз кылуу үчүн сервердик бөлмө үзгүлтүксүз электр энергиясы, муздатуу системасы жана резервдик интернет линиялары менен жабдылган.

2022-2023-окуу жылында керектөөлөргө ылайык жабдуулар жаңыланып, толукталды. 2023-жылдын сентябрын кошо эсептегенде, Dell PowerAge R750 сервери колубузда бар серверлерге кошумча катары университеттин санариптик кызматтары үчүн ишке киргизилген. Бул өзгөртүүлөр веб чөйрөсүндө иштеген бардык системалардын жана веб-баракчалардын, ишенимдүү, бекем жана тез иштешин камсыз кылды, ошондой эле маалыматтарды сактоо мүмкүнчүлүктөрү да кеңейтилди. Үч сервердик жабдууда бардыгы болуп 36 виртуалдык сервер иштейт.

Мындан тышкары, Экономика жана башкаруу факультетинин имаратында жайгашкан сервердик бөлмөгө коммуникация факультетинин имаратынан кубаттуулугу 30 киловатт келген резервдик электр линиясы орнотулуп, автоматтык резервдик энергия менен жабдууга өтүү системасы кошулду.

13-таблица. Серверлердин саны		
Орнотулган серверлер	Сервер	Даан
Интернет серверлери (шлюз, роутер, брандмауэр)	HP Proliant DL380 G3	2
Студенттик иштер башкармалыгынын веб жана маалыматтык базасынын серверлери	HP Proliant DL380 G6	2
Sentez сервери (бүфет)	HP Proliant ML350P G8	1
40TB, резервдик көчүрүү сервери (FTP, Web, SGB, e-posta, DNS...)	HP MSA 1040	2
40TB, маалыматты сактоо сервери (FTP, Web, SGB, e-posta, DNS...)	HP MSA 2050	1
Резервдик көчүрүү үчүн сервери үчүн башкаруу сервери	HP Proliant DL380 G9	1
Маалыматты сактоо сервери үчүн башкаруу сервери	HP Proliant DL380 G10	2
ЖАЛПЫ		11

Network жабдуулары

Чыңгыз Айтматов атындагы кампустун имараттарында компьютердик тармактын ылдамдыгын жогорулатуу жана эски жабдууларды жаңылоо максатында инженерия жана табигый илимдер факультеттеринин имаратында, студенттик жатакананын “В” корпусунда, административдик имараттарда, коомдук тамактануу комплексинде негизги тармактык аппараттык жабдуу катары 1 даана Cisco C9200 жана 20 даана Aruba Instant On 1930 тармактык жабдуулар орнотулган.

Программалык жабдуулар

Программалык жабдууларды иштеп чыгуу боюнча топ тарабынан бардык түзүмдөргө муктаждыктарына жараша колдоо көрсөтүлгөн. Ошондой эле түзүмдүн кызматкерлерине жаңы иштелип чыккан программаларды колдонуу боюнча тренинг өткөрүлгөн. Бардык маалыматтар ISO коопсуздук стандарттарына ылайык башкарылат. Университеттин бирдиктүү маалымат базасын түзүү боюнча иштер улантылууда.

14-таблица. Университетте колдонулган программалык жабдуулар жана маалымат системалары		
№	Программалык жабдуунун аталышы	Колдонгон түзүм
1	Microsoft Ürünleri, MS Windows 7/10, Office, Windows Server 2016	Бардык түзүмдөр
2	Microsoft Ürünleri, MS Office 2010, 2013, 365 Windows Server 2016	Бардык түзүмдөр
3	Microsoft Ürünleri, MS Server 2016	Студенттик иштер башкармалыгы
4	Microsoft Security Essential / Kaspersky антивирустук программа	Бардык колдонуучулар
5	Sentez программалык жабдуу	Буфет жана кантиндерди иштетүү бөлүмү
6	Time Control Software	Маалыматтык технологиялар/ Кадрлар башкармалыгы
7	Студенттер үчүн автоматташтырылган система	Бүткүл университет
8	SGB.net документтерди башкаруу системасы (кыймылдуу мүлк, кызматкер жана келишим)	Автоматташтырылган программа, бардык түзүмдөр
9	GOREV.net / кызматкерлер тууралуу маалыматтар базасы	Кызматкерлерди башкаруу программасы, бардык түзүмдөр
10	ftp.manas.edu.kg	Документтер менен алмашуу программасы, бардык түзүмдөр
11	YORDAM программалык жабдуу (китепкананын автоматташтырылган программасы)	Китепкана жана иш кагаздар программасы
12	Эсеп-кысап программасы	Курулуш иштери башкармалыгы

13	GPS-навигатор	Материалдык-техникалык камсыздоо башкармалыгы
14	Spark (колдонуучулар ортосундагы байланыш программасы)	Бардык түзүмдөр
15	Strike Plagiarism	Антиплагиат программасы
16	Infocom электрондук кол тамга	Бардык түзүмдөр
17	Мекеменин домен даректери	Бардык түзүмдөр

Иштелип чыккан жабдуулар

15-таблица. 2021 – 2024 жж. аралыгында маалыматтык технологиялар башкармалыгы тарабынан иштелип чыккан программалык жабдуулар		
1	Университетте колдонулуп жаткан электрондук документ жүгүртүү модулуна Кыргыз Республикасынын "Инфоком" мамлекеттик ишканасынын бирдиктүү идентификациялоо жана аутентификациялоо системасын интеграциялоо менен электрондук кол коюу функциясы кошулган.	
2	Студенттердин окуудан чыгып кетүүсүн жана материалдарды электрондук көзөмөлдөө программасы	
3	PCR (COVID-19) жана биохимиялык тесттердин жыйынтыктарын каттоо программасы	
4	Teknik Havuz программалык жабдуусу	
5	Илимий басылмалар боюнча маалымат базасы	
6	КТМУнун Илимий изилдөө иштерин колдоо кеңешинин автоматташтырылган тутуму (WoS Teşvik)	
7	Университеттин жетекчилиги, академиялык жана административдик түзүмдөрү үчүн эмгек өргүүнүн үч түрдүү электрондук формасы	
8	Тил билүү деңгээлин аныктоо сынагынын жыйынтыктары жөнүндө кабарлоо программасы	
9	Ден соолук борбору үчүн Оорукана маалыматтарын башкаруу тутуму	
10	Ден соолук борборунун лабораториясындагы гематологиялык прибордун маалыматтарын Оорукана маалыматтарын башкаруу тутумуна автоматтык түрдө өткөрүп берүү үчүн орток программа (Middleware)	
11	Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун арыз берүү, сынак тапшыруу жана артыкчылык берүү тутуму	
12	Окуу-тарбиялык жана илимий изилдөө иштеринин тутумунун веб колдонмосу (https://avesis.manas.edu.kg);	
13	КТМУнун Оорукана маалыматтарын башкаруу тутуму үчүн дарыгерге жазылуу модулу	
14	КТМУнун Оорукана маалыматтарын башкаруу тутуму үчүн автоматтык отчет даярдоо модулу	
15	Студенттик маалымат тутуму менен Жогорку билим берүү комитети (ҮӨК) тутумдарынын ортосунда студенттердин аскердик абалы тууралуу маалыматты жөнөтүү мүмкүнчүлүгү	
16	Иш-чаралардын календары (https://manas.edu.kg/tr/event/)	
17	Сабактар боюнча маалымат пакети (жаңы окуу программасы, окуу планы) тутумунун https://manas.edu.kg сайтындагы академиялык түзүмдөрүнүн бөлүм баракчаларына жайгаштыруу, маалыматтарды автоматтык түрдө жаңылоо мүмкүнчүлүгү	
18	QS маалыматтарды чогултуу модулу жана QS өнөктөштөрүнө массалык түрдө электрондук почта таратуу модулу	
19	Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун каршы пикирлерди каттоо жана көзөмөлдөө программасы	
20	Студенттик маалыматтар үчүн онлайн төлөм системасы (транскрипт, аскердик билет ж.б.)	

21	Табигый илимдер жана коомдук илимдер институттарынын артыкчылыктуу багыттарында стипендия ыйгарылуучу докторантура программасына арыз тапшыруу модулу
22	SEM веб-сайтындагы курстун катышуучулары үчүн онлайн арыз тапшыруу модулу
23	Студенттик иштер башкармалыгы үчүн жаңы OBIS-ABIS тутумдары (иштеп чыгуу этабында)

Тизмеде көрсөтүлгөн программалык жабдуулар Манас маалымат башкаруу системасында (MABIS) жайгаштырылган.

Программалык жабдуулар жана компьютерлер

Университеттин окуу-тарбиялык иштерин сапаттуу жана жигердүү аткаруу үчүн кызматкерлер жана компьютердик лабораториялар үчүн компьютерлер жана башка маалыматтык технологиялык жабдуулар сатып алынган. Университеттин компьютерлердин 65%ы жаңыланган.

Мындан тышкары, 2024-жылы 100 даана Microsoft Windows 11 Pro жана Microsoft Office 2022 лицензиялары, 20 даана Microsoft Office 365 жана 10 Zoom One Business лицензиялары 1 жылга сатып алынган.

16-таблица. Маалыматтык ресурстардын жана жабдуулардын жылдарга карата бөлүнүшү					
Жыл	Түзүм	Компьютер	Принтер	Ноутбук	Проектор
*2023	Административдик	413	156	79	23
	Академиялык	1116	148	137	165
2024	Административдик	1479	160	114	33
	Академиялык	1735	172	106	156

*2023-жылга тиешелүү жана андан мурунку маалыматтар.

Университеттин веб-баракчасы

2021-жылы окуу жайыбыздын башкы веб-баракчасы Маалыматтык технологиялар башкармалыгынын веб-мастер адистери тарабынан жаңыдан иштелип чыгып, 2022- жана 2023-жылдары киргизилген оңдоолорду жана толуктоолорду эске алуу жана жаңы веб-технологияларды колдонуу менен түзүлгөн азыркы <https://www.manas.edu.kg> веб-сайтыбыз кыйла тез жана коопсуз кызмат көрсөтүүнү камсыздайт.

Жаңылоолор

Акылдуу такталар

Гуманитардык, экономика жана башкаруу, коммуникация факультеттеринин жана чет тилдер жогорку мектебинин дарсканаларында жалпысынан 57 даана Samsung Flip 3 WM75A акылдуу такталары орнотулуп, аларды колдонуу боюнча тренингдер өткөрүлгөн.

Техникалык колдоо көрсөтүү тобу тарабынан аткарылган иш-чаралар

- Кампуста тармактын ылдамдыгын жогорулатуу үчүн 43 даана Agiba тармактык жабдуулар сатып алынган. Бул жабдуулар студенттик жатакананын А корпусунда, административдик имараттардын А корпусунда, эки кабаттуу имараттарда орнотулган.
- Гуманитардык, экономика жана башкаруу, коммуникация факультеттеринин жана чет тилдер жогорку мектебинин дарсканаларында жалпысынан 55 даана Samsung Flip 3 WM75A акылдуу такталары орнотулуп, аларды колдонуу боюнча тренингдер өткөрүлгөн.
- Студенттик жатакананын А жана В корпустарынын коридорлорунда 24 даана видеокөзөмөл камералары жана видео жазуу жабдуулары орнотулган.
- Түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайында интернет колдонуучулардын санынын өсүшүнө байланыштуу имаратта UTRнын ордуна була оптикалык кабель орнотулган.
- Университеттин кире бериш дарбазаларында жана кампустун кире бериш жерлеринде 4 даана Dahua кирүү-чыгууларды контролдоо тутуму жөнгө салынып, General Smart PSSAC тутумуна 900 унаа карточкасы катталган.

Маалыматтык технологиялар башкармалыгы университеттин технологиялык инфратүзүмүн жаңыртуу, кызматкерлерге керектүү тренингдерди өткөрүү жана колдоо көрсөтүү, институционалдык маалыматтардын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча олуттуу ийгиликтерге жетишти. Аталган түзүм университеттин муктаждыктарын канааттандыруу үчүн өз кызматтарын жакшыртуу боюнча ишин улантып келет.

Лабораториялар жана окуу-өндүрүштүк өнөрканалар

17-таблица. Лабораториялар жана окуу-өндүрүштүк өнөрканалар				
№	Лабораториялардын жана окуу-өндүрүштүк устаналардын аталыштары	Жайгашкан жери	Сыйымдуулугу	Аянты (м²)
1	Синхрондук котормо боюнча окуу-өндүрүштүк жана мультимедиялык лаборатория	Гуманитардык факультет	20	58,3
2	Конфуций атындагы мультимедиялык лаборатория	Гуманитардык факультет	30	81,1
3	Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү лабораториясы	Гуманитардык факультет	25	41
4	WR-LAB	Гуманитардык факультет	40	66,8

5	Синхрондук котормо боюнча окуу-өндүрүштүк лаборатория 1	Гуманитардык факультет	24	82,5
6	Синхрондук котормо боюнча окуу-өндүрүштүк лаборатория 2	Гуманитардык факультет	24	81,6
7	Компьютердик лаборатория	Табигый илимдер факультети	20	76,7
8	Физика лабораториясы	Табигый илимдер факультети	30	110,1
9	Биохимия/ биотехнология лабораториясы	Табигый илимдер факультети	20	79,9
10	Морфология/ гистология лабораториясы	Табигый илимдер факультети	20	82,7
11	Компьютердик лаборатория	Көркөм факультети	20	58,76
12	Сахна өнөрканасы	Көркөм факультети	25	193,9
13	М.Башбуг атындагы сүрөт тартуу өнөрканасы	Көркөм факультети	30	317,3
14	Көркөм сүрөт өнөрканасы	Көркөм факультети	30	54,75
15	Кол өнөрчүлүк өнөрканасы	Көркөм факультети	20	29,24
16	Сүрөт өнөрканасы	Көркөм факультети	15	57,91
17	Салттуу музыкалык аспаптарды жасоо жана оңдоо өнөрканасы	Көркөм факультети	10	33,87
18	Басмакана өнөрканасы	Көркөм факультети	20	55,13
19	Курманжан Датка сүрөт галереясы	Көркөм факультети	25	211,8
20	Маалымат илими лабораториясы I	Экономика жана башкаруу факультети	40	69,70
21	Маалымат илими лабораториясы II	Экономика жана башкаруу факультети	40	63,80
22	Касым Карахан атындагы акылдуу класс	Экономика жана башкаруу факультети	102	143,1
23	Графикалык анимация лабораториясы	Коммуникация факультети	30	102,18
24	Графикалык дизайн лабораториясы	Коммуникация факультети	25	79,15
25	Видео монтаж лабораториясы	Коммуникация факультети	10	24,17
26	Окуу-өндүрүштүк өнөркана жана жарнама агенттиги	Коммуникация факультети	5	32
27	Фотосудия	Коммуникация факультети	30	81,5
28	“Манас” гезитинин өнөрканасы	Коммуникация факультети	12	39,7
29	Үндү жазуу студиясы	Коммуникация факультети	4	17,9
30	CISCO тармактык технологиялар лабораториясы	Инженерия факультети	31	80,7
31	Изилдөө жана долбоорлорду иштеп чыгуу лабораториясы	Инженерия факультети	32	84,4

32	Программалоо лабораториясы	Инженерия факультети	32	83,4
33	Бируни VR LAB лабораториясы	Инженерия факультети	18	78,0
34	Илимий изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети	5	27,1
35	Жалпы химия лабораториясы	Инженерия факультети	25	54,9
36	Органикалык химия лабораториясы	Инженерия факультети	25	50,2
37	Радиоэкология лабораториясы	Инженерия факультети	25	27,0
38	Экомониторинг лабораториясы	Инженерия факультети	25	77,6
39	Экологиялык инженерия лабораториясы	Инженерия факультети	30	81,8
40	Илимий изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети	25	54,3
41	Борбордук илим изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети	25	56,1
42	Тамак аш технологиясы лабораториясы	Инженерия факультети	24	158,0
43	Тамак-аш азыктарын анализдөө лабораториясы	Инженерия факультети	24	81,9
44	Физикалык химия лабораториясы	Инженерия факультети	10	28,9
45	Тамак аш микробиологиясы лабораториясы	Инженерия факультети	16	37,6
46	Байланыш системалары лабораториясы/ Электр машиналары лабораториясы / Башкаруу системалары лабораториясы	Инженерия факультети	8	27,1
47	Электр инженериясы лабораториясы/ Электрдик схемалар лабораториясы/ Логикалык схемалар жана микропроцессорлор лабораториясы/ Байланыш системалары лабораториясы	Инженерия факультети	40	87,5
48	Илимий-изилдөө жана тажрыйба-конструктордук иштер лабораториясы	Инженерия факультети	8	19,5
49	Колдонмо электромагниттер лабораториясы	Инженерия факультети	8	19,2
50	ManasTech инновация лабораториясы	Инженерия факультети	15	80
51	Моделдөө, оптималдаштыруу жана имитациялоо лабораториясы	Инженерия факультети	18	78
52	Илимий-изилдөө жана тажрыйба-конструктордук иштер лабораториясы	Инженерия факультети	8	19,5

53	Спорттук көрсөткүчтөрдү өлчөө лабораториясы	Спорт илимдери факультети	20	84,4
54	Ден соолук жана реабилитация лабораториясы	Спорт илимдери факультети	30	109,8
55	Компьютердик лаборатория (ресепшн)	Туризм факультети	15	38,0
56	Барды иштетүү өнөрканасы	Туризм факультети	20	35,8
57	Меймандарды тейлөө өнөрканасы	Туризм факультети	20	44,4
58	Таттуу азыктарды бышыруу өнөрканасы	Туризм факультети	15	25,4
59	Тамак бышыруу өнөрканасы	Туризм факультети	20	53,9
60	Окуу-өндүрүштүк мейманкана	Туризм факультети	18	400,0
61	Саякат иши жана гид кызматы бөлүмүнүн окуу-өндүрүштүк лабораториясы	Туризм факультети	20	65
62	Гистопатология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	50,0
63	Анатомия лабораториясы	Ветеринария факультети	30	139,7
64	Микроскопиялык изилдөө лабораториясы	Ветеринария факультети	30	63,1
65	Фармакалогия жана токсикология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	52,7
66	Биостатистика жана компьютердик лаборатория	Ветеринария факультети	20	63,1
67	Паразитология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	62,3
68	Микробиология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	50,0
69	Жаныбарларды азыктандыруу жана зоотехния лабораториясы	Ветеринария факультети	30	60,0
70	Тамак аш гигиенасы жана технологиясы лабораториясы	Ветеринария факультети	30	50,0
71	Клиникалык лаборатория	Ветеринария факультети	30	40,0
72	Операциялык бөлмөлөр	Ветеринария факультети	30	123,0
73	Энтомология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	56,4
74	Молекулярдык биология жана биотехнология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	37,7
75	Фитопатология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	67,6
76	Өсүмдүктөрдү изилдөө лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	79,2
77	Биотехнология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	98,9
78	Мөмө-жемиш өсүмдүктөрүн изилдөө лаб.	Айыл чарба факультети	20	56,0
79	Талаа өсүмдүктөрүн изилдөө лаб.	Айыл чарба факультети	20	56,0

80	Тоют өсүмдүктөрүн изилдөө лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	56,0
81	Нематология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	43,7
82	Помология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	45,2
83	Гербология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	47,9
84	Урук өндүрүү лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	42,9
85	Компьютердик лаборатория	Айыл чарба факультети	30	89,4
86	Автоунаа өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	25	46,0
87	Бетон иштетүү устанактары	Орто кесиптик колледж	30	67,0
88	Компьютердик класс (программалоо)	Орто кесиптик колледж	30	47,0
89	Компьютердик лаборатория -CAD лабораториясы	Орто кесиптик колледж	25	47,0
90	Ширетүү өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	144,0
91	Жыгач иштетүү өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	72,0
92	Панелдерди иштетүү өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	108,0
93	Автоунаа өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	180,0
94	Техникалык чиймелерди даярдоо өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	25	56,0
95	Компьютердик лаборатория	Маалыматтык технологиялар башк.	21	73,8
96	Компьютердик лаборатория	Маалыматтык технологиялар башк.	21	76,5
97	PCR лабораториясы	Ден соолук борбору	-	173,8
98	Биохимия жана гематология лабораториясы	Ден соолук борбору	-	190,8
	ЖАЛПЫ		2.288	7.488,66

1.7. АДАМ РЕСУРСТАРЫ

1.7.1. Академиялык кызматкерлер

Университет адам ресурстарын башкарууда талбай изденүү жана ачык-айкын башкаруу жолун тандап алган. Бул жаатта окуу жайыбыз кызматкерлердин иш натыйжалуулугун арттыруу жана өнүккөн технологияга ылайык долбоорлорду даярдоо максаттарын көздөйт.

Университет академиялык жана административдик кызматкерлерди тандап алууда сапатка негизделген ыкманы колдонуп, мыйзам чегинде бул маселеге өтө кылдаттык менен мамиле кылат.

18-таблица. Жылдарга карата кызматкерлердин саны					
	2021	2022	2023	2024	2023-2024 өзгөрүү (%)
Академиялык кызматкер	507	490	346	470	35,83815029
Административдик кызматкер	309	303	300	308	2,666666667
Келишимдик негизде убактылуу кызматкер	157	178	203	186	-8,374384236
ЖАЛПЫ	973	971	849	964	13,54534747

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

19-таблица. Академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына жана ставкасына карата бөлүнүшү				
Ээлеген кызматы	Ээлеген кызматына жана ставкасына жараша			
	Толук ставкада иштеген	Жарым ставкада иштеген	Саатына акы алып иштеген	Жалпы
Профессор	53	7	23	83
Доцент	30	12	28	70
Доценттин м.а.	48	0	0	48
Доценттин м.а.	1	0	8	9
Ага окутуучу (Dr.)	39	4	15	58
Ага окутуучу	133	24	22	179
Адис	8	0	0	8
Кенже илимий кызматкер	15	0	0	15
ЖАЛПЫ	327	47	96	470

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

20-таблица. КРнын жараны болгон академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына жана ставкасына карата бөлүнүшү				
Ээлеген кызматы	Ээлеген кызматына жана ставкасына жараша			
	Толук ставкада иштеген	Жарым ставкада иштеген	Саатына акы алып иштеген	Жалпы
Профессор	21	7	9	37
Доцент	17	12	17	46
Доценттин м.а.	36	0	0	36
Ага окутуучу (Dr.)	33	4	14	51
Ага окутуучу	68	17	18	103
Адис	5	0	0	5
Кенже илимий кызматкер	12	0	0	12
ЖАЛПЫ	192	40	58	290

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

21-таблица. ТР жана башка өлкөлөрдүн жараны болгон академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына жана ставкасына карата бөлүнүшү				
Ээлеген кызматы	Ээлеген кызматына жана ставкасына жараша			
	Толук ставкада иштеген	Жарым ставкада иштеген	Саатына акы алып иштеген	Жалпы
Профессор	32	0	14	46
Доцент	13	0	11	24
Доценттин м.а.	12	0	0	12
Доценттин м.а.	1	0	8	9
Ага окутуучу (Dr.)	6	0	1	7
Ага окутуучу	65	7	4	76
Адис	3	0	0	3
Кенже илимий кызматкер	3	0	0	3
ЖАЛПЫ	135	7	38	180

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

22-таблица. 2023-2024-окуу жылында 39-беренесинин негизинде башка университеттерден келип иштеген академиялык кызматкерлердин саны			
Ээлеген кызматы	Иштеген түзүмү	Келген университети	Киши саны
Профессор	Гуманитардык факультет	Анкарадагы Йылдырым Беязит	19
		Гази университети	
		Селчук университети	
		Сакаръя университети	
		Балыкесир университети	
	Көркөм өнөр факультети	Сакаръя университети	
	Экономика жана башкаруу факультети	Шырмак университети	
		Гебзе техникалык университети	
	Теология факультети	Анадолу университети	
		Анкара университети	
	Инженерия факультети	Анкарадагы Хажы Байрам Вели	
		Гебзе техникалык университети	
	Туризм факультети	Кахраманмараштагы Сүтчү Имам	
		Анкарадагы Хажы Байрам Вели	
	Ветеринария факультети	Селчук университети	
		Кавказ университети	
		Фырат университети	
	Айыл чарба факультети	Кожаэли университети	
Селчук университети			
Доцент	Гуманитардык факультет	Нежметтин Эрбакан университети	8
		Вандагы Жүзүнчү жыл университети	
	Теология факультети	Кыршехирдеги Ахи Эвран университети	
	Коомуникация факультети	Ялова университети	
	Туризм факультети	Анкарадагы Хажы Байрам Вели	
		Нежметтин Эрбакан университети	
	Ветеринария факультети	Афьон Кожатепе университети	
Айыл чарба факультети	Ыгдыр университети		
Доц.м.а.	Ветеринария факультети	Кырыккале университети	1
БАРДЫГЫ			28

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

23-таблица. 2023-2024-окуу жылында 39-беренесинин негизинде биринчи жолу башка университеттерден келип иштеген академиялык кызматкерлердин саны			
Ээлеген кызматы	Иштеген түзүмү	Келген университети	Киши саны
Профессор Доцент	Көркөм өнөр факультети	Сакарья университети	5
	Инженерия факультети	Кахраманмараштагы Сүтчү Имам университети	
	Экономика жана башкаруу факультети	Гёбзе техникалык университети	
	Айыл чарба факультети	Кожаяли университети	
		Селчук университети	3
	Экономика жана башкаруу факультети	Измирдеги Катип Челеби университети	
	Коомуникация факультети	Ялова университети	
Доц.м.а.(PhD)	Айыл чарба факультети	Ыгдыр университети	
	Ветеринария факультети	Кырыккале университети	1
ТОPLAM			9

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

24-таблица. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына, ээлеген кызматына жана жынысына карата бөлүнүшү												
Ээлеген кызматы	20-29 жаш		30-39 жаш		40-49 жаш		50-59 жаш		60 жаштан жогору		Жалпы	
	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял
Профессор	0	0	1	0	9	2	27	4	32	8	69	14
Доцент	0	0	6	0	15	7	10	15	10	7	41	29
Доценттин м.а.	0	0	7	10	15	11	1	4	0	0	23	25
Доценттин м.а.	0	0	3	0	3	3	0	0	0	0	6	3
Ага окутуучу (Dr.)	0	0	1	3	14	14	7	13	3	3	25	33
Ага окутуучу	3	6	23	29	40	35	16	14	6	7	88	91
Адис	0	0	0	1	2	3	1	0	1	0	4	4
Кенже илимий кызматкер	0	0	4	8	2	1	0	0	0	0	6	9
Жалпы	3	6	45	51	100	76	62	50	52	25	262	208

Толук ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлүп, бул таблица боюнча Кыргыз Республикасынын жараны болгон 192, Түркия Республикасынын жараны болгон 132 жана башка өлкөлөрдүн жараны болгон 3 академиялык кызматкер эмгектенип жатат.

25-таблица. Толук ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына карата бөлүнүшү			
Ээлеген кызматы	КРнын жараны болгон академиялык кызматкерлер	ТРнын жараны болгон академиялык кызматкерлер	Башка академиялык кызматкер
Профессор	21	32	0
Доцент	17	13	0
Доценттин м.а.	36	11	1
Доценттин м.а.	0	1	0
Ага окутуучу (Dr.)	33	6	0
Ага окутуучу	68	63	2
Адис	5	3	0
Кенже илимий кызматкер	12	3	0
ЖАЛПЫ	192	132	3

26-таблица. Академиялык кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө жана жынысыан карата бөлүнүшү						
Кызмат мөөнөтү	Киши саны			Пайыздык катыш		
	Аял	Эркек	Жалпы	Аял	Эркек	Жалпы
0 - 3 жыл	125	62	187	27%	13%	40%
4 - 6 жыл	29	18	47	6%	4%	10%
7 - 10 жыл	19	17	36	4%	4%	8%
11 - 15 жыл	38	44	82	8%	9%	17%
16 - 20 жыл	33	37	70	7%	8%	15%
21 жылдан ашык	18	30	48	4%	6%	10%
ЖАЛПЫ	262	208	470	56%	44%	100%

27-таблица. Кызматка дайындалган/кызматтан бошотулган академиялык кызматкерлердин саны			
2023		2024	
Кызматка дайындалган	Кызматтан бошотулган	Кызматка дайындалган	Кызматтан бошотулган
32	14	13	22

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

28-таблица. Толук ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин түзүмдөргө карата бөлүнүшү																								
Түзүмдөр	Профессор			Доцент			Доценттин м.а.			Ага окутуучу (Dr.)			Ага окутуучу			Окутуучу			Кенже илимий кызматкер			Адис		
	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка
Ректорат	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Гуманитардык факультет	8	7	0	3	5	0	7	1	0	13	1	0	7	1	1	0	0	0	2	1	0	8	7	0
Табигый илимдер факультети	3	2	0	6	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	3	2	0
Көркөм факультети	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	12	4	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Экономика жана башкаруу факультети	0	5	0	0	0	0	10	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	0
Теология факультети	0	2	0	0	1	0	1	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	4	0	0	0	2	0
Коммуникация факультети	0	0	0	0	3	0	6	3	0	1	0	0	4	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
Инженерия факультети	3	3	0	6	0	0	6	1	0	3	1	0	2	1	0	2	0	0	1	0	0	3	3	0
Спорт илимдери факультети	2	2	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	5	1	0	0	1	0	0	0	0	2	2	0
Туризм факультети	1	1	0	1	2	0	1	1	0	2	0	0	5	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0
Ветеринария факультети	2	5	0	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	5	0
Айыл чарба факультети	0	2	0	0	1	0	2	0	1	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	2	0	28	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Орто кесиптик колледж	0	0	0	1	0	0	0	3	0	1	1	0	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бардыгы	21	32	0	17	13	0	36	12	1	33	6	0	68	63	2	5	3	0	12	3	0	21	32	0

29-таблица. Жарым ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин түзүмдөргө карата бөлүнүшү						
Түзүмдөр	Профессор	Доцент	Доцентти н м.а.	Ага окутуучу (Dr.)	Ага окутуучу	Жалпы
Гуманитардык факультет	1	3	-	1	-	5
Табигый илимдер факультети	6	5	-	3	-	14
Көркөм факультети	-	1	-	-	14	15
Экономика жана башкаруу факультети	-	1	-	-	1	2
Ветеринария факультети	-	1	-	-	-	1
Айыл чарба факультети	-	1	-	-	-	1
Чет тилдер жогорку мектеби	-	-	-	-	8	8
Орто кесиптик колледж	-	-	-	-	1	1
ЖАЛПЫ	7	12	0	4	24	47

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

30-таблица. Саатына акы алып иштеген академиялык кызматкерлердин түзүмдөргө карата бөлүнүшү						
Түзүмдөр	Профессор	Доцент	Доцентти н м.а.	Ага окутуучу (Dr.)	Ага окутуучу	Жалпы
Гуманитардык факультет	5	4	-	1	1	11
Табигый илимдер факультети	3	3	-	1	1	8
Көркөм факультети	1	1	-	2	8	12
Экономика жана башкаруу факультети	5	6	1	4	-	16
Коммуникация факультети	2	4	1	3	3	13
Инженерия факультети	3	4	6	2	-	15
Спорт илимдери факультети	-	1	-	-	2	3
Туризм факультети	-	2	-	1	2	5
Ветеринария факультети	2	1	-	-	1	4
Айыл чарба факультети	1	-	-	-	-	1
Чет тилдер жогорку мектеби	-	-	-	-	2	2
Орто кесиптик колледж	1	2	-	1	2	6
ЖАЛПЫ	23	28	8	15	22	96

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

1.7.2. Административдик кызматкерлер

Университетибизде 308 толук ставкада жана 186 келишимдик негизде убактылуу иштеген административдик кызматкер бар. Административдик кызматкерлерибиздин факультеттерге жана түзүмдөргө карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн. Административдик кызматкерлердин саны эң көп болгон түзүмдөр – курулуш иштери башкармалыгы, ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы, башкы катчылык жана ректорат. Убактылуу негизде иштеген кызматкерлердин саны эң көп болгон түзүмдөр - ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы, курулуш иштери жана көркөм өнөр факультети болуп саналат.

31-таблица. Административдик кызматкерлердин түзүмдөргө жана жарандыгына карата бөлүнүшү					
ТҮЗҮМҮ	ТРнын жараны болгон кызматкерлер		КРнын жараны болгон кызматкерлер		Жалпы
	Толук ставкада иштеген	Келишимдик негизде убактылуу иштеген	Толук ставкада иштеген	Келишимдик негизде убактылуу иштеген	
Ректорат	11	2	24	7	44
Гуманитардык факультет	1	0	6	0	7
Табигый илимдер факультети	1	1	2	1	5
Көркөм факультети	0	0	3	24	27
Экономика жана башкаруу факультети	0	0	3	1	4
Теология факультети	1	0	3	2	6
Коммуникация факультети	1	0	4	1	6
Инженерия факультети	0	1	6	3	10
Спорт илимдери факультети	2	0	5	2	9
Туризм факультети	0	0	4	0	4
Ветеринария факультети	0	2	4	5	11
Айыл чарба факультети	0	0	3	2	5
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	4	2	6
Орто кесиптик колледж	0	0	4	14	18
ЖОЖдон кийинки билим берүү институту	1	0	5	0	6
Башкы катчылык	1	1	42	20	64
Маалыматтык технологиялар башк.	1	1	13	2	17
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	0	0	11	1	12
Студенттик иштер башкармалыгы	2	0	6	3	11
Кадрлар башкармалыгы	3	1	7	0	11
Ден соолук, маданият жана спорт башк.	1	2	65	59	127
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	12	1	15	0	28
Курулуш иштери башкармалыгы	3	1	28	24	56
Бардыгы	41	13	267	173	494

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

Административдик кызматкерлердин билим деңгээлине карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн. Анда кызматкерлердин 55,67%ынын билим деңгээлинин бакалавр жана магистратура экенин көрүүгө болот.

32-таблица. Административдик кызматкерлердин билим деңгээлине карата бөлүнүшү						
	Толук эмес орто билим	Толук орто билим	Орто кесиптик билим берүү	Бакалавр	Магистратура жана докторантура	Жалпы
Киши саны	23	61	13	48	163	308
Пайыздык катыш	7,47%	19,81%	4,22%	15,58%	52,92%	

33-таблица. Административдик кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү						
	0-3 жыл	4-7 жыл	8-11 жыл	12-15 жыл	16-19 жыл	20 жылдан ашык
Киши саны	179	39	71	98	62	45
Пайыздык катыш	60%	13%	24%	33%	21%	15%

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

Административдик кызматкерлердин жаш курагына жана жынысына карата бөлүштүрүлүшү боюнча эркектердин пайыздык катышы 58%ды жана аялдардын пайыздык катышы 48%ды түзөрүн көрүүгө болот.

34-таблица. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жана жынысына карата бөлүнүшү												
	18-29 жаш		30-39 жаш		40-49 жаш		50-59 жаш		60 жаштан жогору		Жалпы	
	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял
Киши саны	52	23	100	68	81	83	37	28	15	7	285	209
Пайыздык катыш	17%	8%	33%	23%	27%	28%	12%	9%	5%	2%	58%	42%

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

35-таблица. Кызматка дайындалган/кызматтан бошотулган административдик кызматкерлердин саны			
2023		2024	
Кызматка дайындалган	Кызматтан бошотулган	Кызматка дайындалган	Кызматтан бошотулган
9	10	14	6

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

36-таблица. Келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкерлердин ээлеген кызматына карата бөлүнүшү	
Ээлеген кызматы	Саны
Адис (академиялык)	1
Доктор	4
Инженер-архитектор	2
Лаборант	3
Котормочу	2
Кызматкер	53
Катчы	2
Компьютердик оператор	1

Техник	23
Медайым	3
Официант	1
Коопсуздук кызматкери	12
Кызматкер	43
Адвокат	1
Хор	22
Уста	13
Бардыгы	186

Булак: Кадрлар башкармалыгы (25.12.2024)

37-таблица. 2023-2024 (жазгы семестр) жана 2024-2025 (күзгү семестр) окуу жылында алмашуу программаларынын алкагында жөнөтүлгөн академиялык жана административдик кызматкерлер

Алмашуу программасынын аталышы: Эрасмус алмашуу программасы			
Окуу жылы	Барган университеттин аталышы	Иштеген жери	Киши саны
2024-2025	Саарланд университети	Синхрондук котормо бөлүмү	2
2024-2025	Саарланд университети	Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	1
2024-2025	Бурса техникалык университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2024-2025	Кыршехирдеги Ахи Эвран университети	Айыл чарба факультети	1
Алмашуу программасынын аталышы: Орхун алмашуу программасы			
2023-2024 (жазгы семестр)	Коканд университети	Инженерия факультети, туризм факультети	2
2023-2024 (жазгы семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Коом менен байланыш жана жарнама, Ислам таануу	2
2023-2024 (жазгы семестр)	Ош мамлекеттик университети	Коом менен байланыш жана жарнама, мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү, саякат иши жана гид кызматы, дене тарбия	3
2023-2024 (жазгы семестр)	Гумилев атындагы Евразия улуттук университети	Менеджмент бөлүмү	1
2023-2024 (жазгы семестр)	Атырау университети	Түркология бөлүмү	1
2024-2025 (күзгү семестр)	Эге университети	Айыл чарба факультети, биология бөлүмү	2
2024-2025 (күзгү семестр)	Гази университети	Компьютердик инженерия бөлүмү	2

38-таблица. 2023-2024 (жазгы семестр) жана 2024-2025 (күзгү семестр) окуу жылында алмашуу программаларынын алкагында келген академиялык жана административдик кызматкерлер			
Окуу жылы	Иштеген жери	Иштөөгө келген түзүм	Киши саны
<i>Алмашуу программасынын аталышы: Орхун алмашуу программасы</i>			
2024-2025	Анкарадагы Йылдырым Беязыт университети	Социология бөлүмү	1
2024-2025	Ататүрк университети	Экономика бөлүмү	1
2024-2025	Сивас Республикалык университети	Экономика бөлүмү	2
2024-2025	Чанкырыдагы Каратекин университети	Табигый илимдер факультети	2
2024-2025	Күтахьядагы Думлупынар университети	Гуманитардык факультет, ректорат, эл аралык мамилелер бөлүмү	3
2024-2025	Аксарай университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2024-2025	Кыршехирдеги Ахи Эвран университети	Журналистика, тарых, менеджмент	3
2024-2025	Бурса техникалык университети	Инженерия факультети	1
2024-2025	Анадолу университети	Телерадио жана кинематография бөлүмү, туризм бөлүмү	2
<i>Алмашуу программасынын аталышы: Орхун алмашуу программасы</i>			
2023-2024 (Жазгы семестр)	Эге университети	Туризм бөлүмү, эл аралык мамилелер бөлүмү, математика бөлүмү	4
2023-2024 (Жазгы семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Компьютердик инженерия бөлүмү	1
2023-2024 (Жазгы семестр)	Нигдедеги Өмер Халисдемир университети	Тарых бөлүмү	1
2023-2024 (Жазгы семестр)	Коканд университети	Педагогика бөлүмү	1
2023-2024 (Жазгы семестр)	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Туризм бөлүмү	1
2024-2025 (Күзгү семестр)	Ататүрк университети	Философия бөлүмү, түркология бөлүмү	2
2024-2025 (Күзгү семестр)	Азербайжан тилдер университети	Эл аралык мамилелер бөлүмү	1
2024-2025 (Күзгү семестр)	Гумилев атындагы Евразия улуттук университети	Гуманитардык факультет, теология факультети	2
2024-2025 (Күзгү семестр)	Нигдедеги Өмер Халисдемир университети	Телерадио жана кинематография бөлүмү	1
2024-2025 (Күзгү семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Математика бөлүмү	1

2024-2025 (Күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Көркөм өнөр факультети, гуманитардык факультет, экономика жана башкаруу факультети	6
2024-2025 (Күзгү семестр)	Эге университети	Инженерия факультети, айыл чарба факультети	5
Алмашуу программасынын аталышы: Эки тараптуу келишимдин алкагында			
2023-2024 (Жазгы семестр)	Каспий технология жана инженерия университети	Инженерия факультети	4
2023-2024 (Жазгы семестр)	Ташкент мамлекеттик транспорт университети	Математика бөлүмү	1
2024-2025 (Күзгү семестр)	Башкырт мамлекеттик педагогикалык университети	Гуманитардык факультет	2
2024-2025 (Күзгү семестр)	Наманган инженердик-технологиялык институту	Инженерия факультети, экономика жана башкаруу факультети, Институт,	14
2024-2025 (Күзгү семестр)	Наманган мамлекеттик педагогикалык институту	Көркөм өнөр факультети, Гуманитардык факультет	5
2024-2025 (Күзгү семестр)	Юнус Раджаби атындагы Өзбек улуттук музыкалык искусство институту	Эл аралык мамилелер бюросу, Ректорат	3
2024-2025 (Күзгү семестр)	Фергана техникалык университети	Ректорат, экономика жана башкаруу факультети	4
2024-2025 (Күзгү семестр)	Караганда университети	Ректорат, гуманитардык факультет, теология факультети	3
2024-2025 (Күзгү семестр)	Андижан айыл чарба жана агротехнологиялар институту	Эл аралык мамилелер бөлүмү, деканат, кадрлар башкармалыгы, бухгалтерия бөлүмү	4

1.8. КӨРСӨТҮЛГӨН КЫЗМАТТАР

1.8.1. Окуу-тарбиялык иштер

Университет студенттер үчүн бардык мүмкүнчүлүктөрдү түзүүгө умтулат. Студенттерибизге ар бир тармакта “Манас” университетинин мүчөсү болуу сезимин сездирүүгө аракет кылабыз. Окуу жайыбыздын “Университеттен да артык” деген урааны да максаттарыбызды жана милдеттерибизди ачык-айкын көрсөтүп турат. Мунун далили катары илимий-изилдөө жана окуу-тарбиялык иштердин сапатын жогорулатуу, студенттердин стипендияга ээ болуу жана студенттик жатаканаларда жашоо, көмөк алуу жана жумуш менен камсыз болуу мүмкүнчүлүктөрүн, күчтүү материалдык-техникалык базаны, китепканалардын бай фондун айтып кетсек болот.

Төмөндөгү таблицада университеттин окуу-тарбиялык иштерине байланыштуу маалыматтар берилген.

39-таблица. Факультеттерде/жогорку мектептерде жана орто кесиптик колледжде орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программаларынын саны	
Факультет	Саны
Гуманитардык факультет	11
Табигый илимдер факультети	3
Көркөм факультети	4
Экономика жана башкаруу факультети	4
Теология факультети	2
Коммуникация факультети	3
Инженерия факультети	6
Спорт илимдери факультети	2
Туризм факультети	3
Ветеринария факультети	1
Айыл чарба факультети	2
Чет тилдер жогорку мектеби	
Орто кесиптик колледж	10
ЖАЛПЫ	51

ЖОЖдон кийинки билим берүү институтунда 26 магистратура программасы, 17 докторантура программасы бар. Институттун магистратура жана докторантура программалары тууралуу толук маалымат төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн.

40-таблица. ЖОЖдон кийинки билим берүү институтунда магистратура жана докторантура программаларынын саны		
Илимий тармактын аталышы (программалар төмөндө көрсөтүлгөн)	Магистратура программасы (бар/жок)	Докторантура программасы (бар/жок)
Педагогика	бар	бар
Философия	бар	жок
Англис тили жана адабияты	бар	жок
Экономика	бар	бар
Журналистика	бар	бар
Ислам таануу	бар	бар
Менеджмент	бар	бар
Синхрондук котормо	бар	жок
Социология	бар	бар
Тарых	бар	бар
Туризм	жок	бар
Туризм жана мейманкана иштетүү	бар	жок
Түркология	бар	бар
Психологиялык кеңеш жана көмөк	бар	жок
Археология жана социалдык антропология	бар	жок
Дене тарбия жана спорт	бар	жок
Ресторан иши жана кулинардык өнөр	бар	жок
Эл аралык мамилелер	бар	жок
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү	бар	жок
Өсүмдүктөрдү коргоо	бар	бар

Биология	бар	бар
Биотехнология	бар	жок
Компьютердик инженерия	бар	бар
Тамак-аш инженериясы	бар	бар
Экологиялык инженерия	бар	бар
Химиялык инженерия	бар	бар
Математика	бар	бар
Ветеринария	жок	бар
ЖАЛПЫ	26	17

41-таблица. Орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программаларында окуган студенттердин саны

Академиялык түзүмдүн аталышы	КР	ТР	Башка өлкөлөрдүн жараны	Бардыгы
Гуманитардык факультет	1060	109	47	1216
Педагогика (Психологиялык кеңеш жана көмөк) бөлүмү	127	5	11	143
Философия бөлүмү	84	1		85
Филология бөлүмү (Кытай тили жана адабияты)	70	28	2	100
Филология бөлүмү (Англис тили жана адабияты)	106	11	12	129
Филология бөлүмү (Орус тили жана адабияты)	97	17	6	120
Синхрондук котормо бөлүмү(кырг.-англисче)	92		2	94
Синхрондук котормо бөлүмү(кырг.-түркчө)	87			87
Синхрондук котормо бөлүмү(түркчө-орусча)	69	18	10	97
Социология бөлүмү	111	5	3	119
Тарых бөлүмү	116	9		125
Түркология бөлүмү	101	15	1	117
Табигый илимдер факультети	335	3	9	347
Биология бөлүмү	103		2	105
Математика бөлүмү	98	3	1	102
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	134		6	140
Көркөм өнөр факультети	340	0	4	344
Графика бөлүмү	117		1	118
Музыкалык өнөр бөлүмү	69			69
Сүрөт бөлүмү	81		1	82
Театралдык өнөр бөлүмү	73		2	75
Экономика жана башкаруу факультети	567	38	48	653
Экономика бөлүмү	144	7	12	163
Экономика бөлүмү (финансы жана банк иши)	137	10	1	148
Менеджмент бөлүмү	164	5	18	187
Эл аралык бөлүмү	122	16	17	155
Теология факультети	260	13	10	283
Дин таануу бөлүмү	103		3	106
Ислам таануу бөлүмү	157	13	7	177
Коммуникация факультети	446	49	29	524
Журналистика бөлүмү	120	15	4	139
Коом менен байланыш жана жарнама бөлүмү	153	16	17	186

Телерадио жана кинематография бөлүмү	173	18	8	199
Инженерия факультети	656	14	32	702
Компьютердик инженерия бөлүмү	158	13	18	189
Экологиялык инженерия бөлүмү	100		1	101
Электроника жана электр инженериясы бөлүмү	93		8	101
Өнөр жай инженериясы бөлүмү	76		3	79
Тамак-аш инженериясы бөлүмү	117		1	118
Химиялык инженерия бөлүмү	112	1	1	114
Ветеринария факультети	132	47	8	187
Ветеринария бөлүмү	132	47	8	187
Айыл чарба факультети	191	0	1	192
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү бөлүмү	93			93
Өсүмдүктөрдү коргоо бөлүмү	98		1	99
Спорт илимдери факультети	169	0	6	175
Машыктыруучуларды даярдоо бөлүмү	93			93
Дене тарбия жана спорт мугалими бөлүмү	76		6	82
Туризм факультети	387	12	32	431
Ресторан иши жана кулинардык өнөр бөлүмү	126	10	5	141
Саякат иши жана гид кызматы бөлүмү	121		13	134
Туризм жана мейманкана иши бөлүмү	140	2	14	156
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	118	118
Тил үйрөтүү бөлүмү			118	118
Орто кесиптик колледж	531	0	9	540
Автоматташтырылган системаларды жана эсептөө техникаларын программалык камсыздоо программасы	74		2	76
Офис менеджмент программасы	55			55
Мектепке чейинки билим берүү программасы	59			59
Имараттарды жана курулмаларды куруу жана эксплуатациялоо программасы	59		2	61
Ширетүү өндүрүшү программасы	6			6
Жыгач иштетүүнүн технологиясы, эмеректер дизайны жана конструкциялоо программасы	65		1	66
Бухгалтердик эсеп программасы	56			56
Автомобилдик транспортту техникалык тейлөө жана оңдоо программасы	35		3	38
Маркетинг программасы	60		1	61
Туризм жана мейманкана иши программасы	62			62
ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА СПОРТ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	33	2	2	37
Машыктыруучуларды даярдоо бөлүмү	13			13
Дене тарбия жана спорт мугалимин даярдоо бөлүмү	20	2	2	24
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	94	2	20	116
Ресторан иши жана кулинардык өнөр бөлүмү	29	2	4	35
Саякат иши жана гид кызматы бөлүмү	38		8	46
Туризм жана мейманкана иши бөлүмү	27		8	35
БАРДЫГЫ	5201	289	375	5865

Булак: Студенттик иштер башкармалыгы (01.11.2024)

42-таблица. Студенттердин жынысына карата бөлүнүшү			
	Эркек	Аял	Жалпы
Факультет	1501	3553	5054
Жогорку мектеп	118	153	271
Орто кесиптик колледж	173	367	540
ЖОЖдон кийинки билим берүү институту	135	243	378
ЖАЛПЫ	1927	4316	6243

(Анын ичинде эски аталыштагы дене тарбия жана спорт жогорку мектеби менен туризм жогорку мектеби)

43-таблица. Студенттердин магистратура (диссертация жактоосуз/диссертацияны жактоо менен) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү (коомдук илимдер институту) 2023-2024-окуу жылынын күзгү семестри (ноябрь айы)							
Илимий тармактын аталышы	Магистранттардын саны			Докторанттардын саны			Жалпы
	КР	ТР	Башка өлкөлөрдүн жараны	КР	ТР	Башка өлкөлөрдүн жараны	
Педагогика	10	11	0	3	7	0	31
Философия	4	3	0	0	0	0	7
Англис тили жана адабияты	9	0	1	0	0	0	10
Экономика	16	3	2	3	5	0	29
Журналистика	7	4	1	3	7	2	24
Ислам таануу	15	4	0	11	0	0	30
Менеджмент	18	0	0	4	3	0	25
Синхрондук котормо	8	0	0	0	0	0	8
Социология	4	2	0	6	2	0	14
Тарых	8	12	0	2	7	0	29
Туризм	0	0	0	4	1	0	5
Туризм жана мейманкана иштетүү	5	2	0	0	0	0	7
Түркология	5	7	1	4	11	2	30
Психологиялык кеңеш жана көмөк	7	2	0	0	0	0	9
Археология жана социалдык антропология	0	0	0	0	0	0	0
Дене тарбия жана спорт	14	2	0	0	0	0	16
Ресторан иши жана кулинардык өнөр	3	0	0	0	0	0	3
Эл аралык мамилелер	2	6	0	0	0	0	8
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү	5	0	0	0	0	0	5
Өсүмдүктрөдү коргоо	7	0	0	0	1	0	8
Биология	10	0	0	4	0	1	15
Биотехнология	8	0	1	0	0	0	9
Компьютердик инженерия	12	3	0	0	0	0	15

Тамак-аш инженериясы	1	0	0	5	0	0	6
Экологиялык инженерия	6	1	1	4	0	0	12
Химиялык инженерия	3	0	2	0	0	0	5
Математика	7	1	1	2	3	0	14
Ветеринария	0	0	0	2	0	0	2
ЖАЛПЫ	194	63	10	57	47	5	376

(28.11.2024)

44-таблица. 2023-2024-окуу жылында өлкөлөр боюнча студенттердин саны			
№	Өлкө	Студенттердин саны	
		Орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча	ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча
1.	Ооганстан	7	1
2.	Азербайжан	1	0
3.	Корея	0	1
4.	Чили	0	1
5.	Германия	1	0
6.	Палестина	1	0
7.	Кытай Эл Республикасы	0	0
8.	Чад	0	0
9.	Казакстан	111	2
10.	Кыргызстан	5201	253
11.	Косово	0	0
12.	Ливан	0	0
13.	Монголия	39	0
14.	Өзбекстан	41	1
15.	Орусия Федерациясы	136	5
16.	Тажикстан	30	0
17.	Түркия	289	110
18.	Түркмөнстан	8	3
ЖАЛПЫ		5509	378

Бакалавр программасында окуган 1 студент кош/ кошумча адистик программасы аркылуу башка программалар боюнча да окуп жатат.

(2024-2025 окуу жылынын күзгү семестринин ноябрь жана декабрь айларына тиешелүү маалыматтар)

45-таблица. Түркия Республикасы жана Кыргыз Республикасынан сырткары башка өлкөлөрдүн жараны болгон студенттердин бөлүмдөргө карата бөлүнүшү										
Түзүмдөр	Ооганстан	Германия	Азербайжан	Палестина	Казакстан	Монголия	Өзбекстан	Орусия Федерациясы	Тажикстан	Түркмөнстан
Гуманитардык факультет	1		1		25	1	7	10	1	1
Табигый илимдер факультети					1		3	4		1
Көркөм факультети					3			1		
Экономика жана башкаруу факультети					10	2	7	23	5	1
Теология факультети					3		2	2	3	
Коммуникация факультети	1				8	1	3	15	1	
Инженерия факультети	1				9	2	6	11	1	2
Спорт илимдери факультети					5	1				
Түризм факультети					8	3	5	11	5	
Ветеринария факультети					4	1		2		1
Айыл чарба факультети								1		
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби					1		1			
Түризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби					6	4	4	1	5	
Чет тилдер жогорку мектеби	3	1		1	25	24	2	54	6	2
Орто кесиптик колледж	1				3		1	1	3	
ЖАЛПЫ	7	1	1	1	111	39	41	136	30	8

46-таблица. Студенттерге бөлүнгөн квота жана анын толушу			
2024-2025	Квотанын саны	Катталган студенттердин саны	Пайыздык катышы %
Факультеттер	1674	1365	81,54%
Жогорку мектептер	-	-	-
Орто кесиптик колледж	288	229	79,51%
ЖАЛПЫ	1962	1594	81,24%

47-таблица. ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча студенттерге бөлүнгөн квота жана анын толушу (2024-2025-окуу жылынын күзгү семестри)						
2024-2025-окуу жылы	Квотанын саны		Катталган студенттердин саны		Пайыздык катышы %	
	Магистр.	Докторант.	Магистр.	Докторант.	Магистр.	Докторант.
ЖОЖдон кийинки билим берүү институту	247	35	114	22	46%	62%

48-таблица. Manas ÖSYS – 2024 сынагынын түрү боюнча абитуриенттердин саны (статистикалык маалымат)	
Абитуриенттердин саны	7371
Документтерди тапшырган абитуриенттердин саны	2788
Университетке окууга өткөн абитуриенттердин саны *	1298

*(Университетке окууга өткөн айрым студенттер катталган жок)

49-таблица. 2024-2025-окуу жылында орто кесиптик билим берүү, бакалавр жана ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча окуудан чыгарылган студенттердин саны										
Окуудан чыгаруунун себеби	Өз каалоосу менен	Сабакка катталбагандык	Окууда жетишпегенди	Сабакка катышпаганды	Тартип жазасы	Башка университетке которулуу	Башка	Жалпы	Студенттердин саны	Пайыздык катыш %
Студенттердин саны	447	120	3	196	1	1	112	880	5865	15%
Коомдук илимдер институту	13	8	53	0	0	0	0	74	213	35%
Табигый илимдер институту	0	2	17	0	0	0	0	19	76	25%

* 110 студент акыркы каттоо үчүн документтерин тапшырбагандыгы үчүн окуудан чыгарылган.

50-таблица. Тартип жазасын алган студенттердин саны жана алган жазалары							
	Окуудан чыгаруу	2 семестрге окуудан четтетүү	1 семестрге окуудан четтетүү	1 аптадан 1 айга чейин окуудан четтетүү	Сөгүш	Эскертүү	Жалпы
Орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программалары	1			8		1	10

Стипендиянын түрлөрү

1. Кируу сынагынын жыйынтыгына ылайык берилген стипендия:

Бул даярдоо курсунан тартып 1-курстун биринчи семестрине чейин төмөндө белгиленген шарттарга ылайык бериле турган стипендия болуп саналат. Студент бул категориялардын биринен гана стипендия алат. Кируу сынагына ылайык берилген стипендияны алган студенттер биринчи курстун экинчи семестринен тартып окуудагы жетишкендиктер үчүн стипендияга ээ болушат.

а) Биринчи категориядагы стипендия: Манас-СТЖСнын (студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы) бир түрү (коомдук/табигый илимдер/жалпы билим берүү) же КРнын Жалпы республикалык тестирилөөсүнүн (Грант/ ЖРТ) жыйынтыктары боюнча тизмеде биринчи 50 орунду ээлеген жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан уюштурулган олимпиадаларда ар бир илимий багыт боюнча алгачкы үч орунду ээлеген студенттер менен ТРнын Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы боюнча тизмеде тургандардын алгачкы 15 пайызын түзгөн жана университеттин каттоосунан өткөн студенттерге берилүүчү стипендия.

б) Экинчи категориядагы стипендия: Манас-СТЖСнын (студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы) бир түрү (коомдук/табигый илимдер/жалпы билим берүү) же КРнын Жалпы республикалык тестирилөөсүнүн (Грант/ ЖРТ) жыйынтыктары боюнча тизмеде экинчи 50 (51-100) орунду ээлеген студенттер менен ТРнын Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы боюнча тизмеде тургандардын алгачкы 20 пайызын түзгөн жана университеттин каттоосунан өткөн студенттерге берилүүчү стипендия.

2. Жөлөк стипендиясы:

Университетке Түркия жана Кыргызстандан башка мамлекеттерден кабыл алынган студенттерге окуудагы жетишкендик боюнча стипендиясынын биринчи категориясына жараша даярдоо курсунда жана биринчи курстун биринчи семестринин аягына чейин берилүүчү стипендия. Жөлөк стипендиясын алган студенттер биринчи курстун экинчи семестринен тартып, окуудагы жетишкендик боюнча стипендияга алуу укугуна ээ болушат.

3. Окуудагы жетишкендик боюнча стипендия:

Биринчи курстун экинчи жарым жылдыгынан тарта жана ар бир жарым жылдыктын аягында студенттердин окуудагы жетишкендиктери эске алынып берилген стипендия.

а) Биринчи категориядагы стипендия: Орточо жетишкендик баллы 3.50-4.00 ортосунда болгон студенттерге берилүүчү стипендия.

б) Экинчи категориядагы стипендия: Орточо жетишкендик баллы 3.00-3.49 ортосунда болгон студенттерге берилүүчү стипендия.

4. Улуттук спортчуларга берилүүчү стипендия:

Кыргыз Республикасы менен Түркия Республикасынын атынан эл аралык таймаштарда олимпиадалык спорт оюндарына катышкан жана “улуттук спортчу” наамына ээ болгондорго “кируу сынагына ылайык стипендиясынын” 1-категориясы боюнча даярдоо курсунда жана биринчи курстун биринчи семестринин аягына чейин берилүүчү стипендия. Бул стипендия биринчи курстун экинчи семестринен тартып, орточо жетишкендик баллы 2.50дөн жогору болгон студенттерге төлөнөт. Бул стипендияны алган студенттер университет ылайык көргөн университеттердин ортосундагы таймаштарга Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин атынан катышууга милдеттүү. Болбосо, стипендия төлөнбөйт. “Улуттук спортчу” стипендиясын алуу үчүн студент тийиштүү министрлик же федерациядан алган акыркы 3 (үч) жылдын ичинде “улуттук спортчу” экендигин тастыктаган документи жана арызы менен кайрылышы керек. Бул документ университеттин Башкаруу кеңеши тарабынан бекитилиши зарыл.

51-таблица. Орто жана жогорку кесиптик билим берүү программаларында окуп, стипендия алган студенттердин саны *

Стипендиянын түрү	Стипендиянын өлчөмү (сом)	Студенттердин саны
Окуудагы жетишкендин боюнча стипендия	4.800	263
Кирүү сынагынын жыйынтыгына ылайык берилген стипендия	4.800	60
“Улуттук спортчу” стипендиясы	4.800	4
КРнын ЖРТ жыйынтыгы менен окууга өткөндөр (КР тарабынан төлөнөт)	800	15
ЖАЛПЫ		342

52-таблица. Студенттерге берилген жардамдан пайдаланган студенттердин саны

Студенттерге жардам	Студенттердин саны	Стипендиянын өлчөмү \$	Жалпы сумма \$
Студенттерге жардам фонду	333	28,68	69.043,36

53-таблица. Орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программаларын аяктаган студенттердин саны

Окуу жылы	ТР жараны	КР жараны	Башка өлкөлөрдүн жараны	БАРДЫГЫ
2014-2015	66	534	17	617
2015-2016	66	611	17	694
2016-2017	54	657	18	729
2017-2018	69	677	35	781
2018-2019	52	584	32	668
2019-2020	55	906	28	989
2020-2021	42	805	32	879
2021-2022	30	770	34	834
2022-2023	25	807	55	887
2023-2024	27	805	45	877

54-таблица. Коомдук илимдер институтун бүтүргөн студенттердин саны

Окуу жылы	Магистратура				Докторантура				БАРДЫГЫ
	ТР	КР	Башка	Жалпы	ТР	КР	Башка	Жалпы	
2013-2014	13	16	2	31	5	3	0	8	39
2014-2015	13	18	0	31	4	4	0	8	39
2015-2016	1	14	0	15	4	9	0	13	28
2016-2017	6	11	4	21	4	6	1	11	32
2017-2018	7	23	0	30	2	5	0	7	37
2018-2019	6	31	0	37	3	3	0	6	43
2019-2020	11	27	0	38	4	3	0	7	45

2020-2021	11	26	1	38	5	0	0	5	43
2021-2022	11	32	1	44	2	2	0	5	49
2022-2023	13	36	4	53	4	1	0	5	58
2023-2024	11	17	2	30	4	3	1	8	38

55-таблица. Табигый илимдер институтун бүтүргөн студенттердин саны

Окуу жылы	Магистратура				Докторантура				БАРДЫГЫ
	ТР	КР	Башка	Жалпы	ТР	КР	Башка	Жалпы	
2014-2015	2	13	0	15	1	0	0	1	16
2015-2016	0	15	0	15	1	1	0	2	7
2016-2017	2	4	0	6	0	4	0	4	10
2017-2018	0	17	0	17	0	1	0	1	11
2018-2019	2	24	0	26	0	1	0	1	27
2019-2020	0	15	1	16	1	0	0	1	17
2020-2021	0	22	0	22	1	0	0	1	23
2021-2022	0	29	0	29	0	2	0	2	31
2022-2023	0	13	0	13	0	2	0	2	15
2023-2024	1	18	2	21	0	0	0	0	21

56-таблица. Окуу жылына карата ар бир окутуучуга туура келген студенттердин саны

Окуу жылы	Программанын саны	Студенттердин саны	Окутуучу	Ар бир студентке туура келген окутуучу %
		(А)		(А/В)
2013-2014	46	4.482	525	7,95
2014-2015	46	4.802	492	9,11
2015-2016	46	5.037	514	9,34
2016-2017	46	5.277	552	9,13
2017-2018	46	5.468	536	9,85
2018-2019	51	5.561	501	10,91
2019-2020	51	5.691	533	10,43
2020-2021	51	5.719	544	10,46
2021-2022	51	5.440	490	11,10
2022-2023	51	5.510	474	11,62
2023-2024	51	6.243	470	13,28

57-таблица. Окуу жылына карата ар бир илимий даражага ээ окутуучуга туура келген студенттердин саны

Окуу жылы	Программанын саны	Студенттердин саны	Илимий даражага ээ окутуучу	Ар бир студентке туура келген илимий даражага ээ окутуучу
		(А)	(В)	(А/В)
2022-2023	51	5510	232	23,75
2023-2024	51	6243	210	29,72

58-таблица. 2023-2024- окуу жылында (жазгы семестр) жана 2024-2025-окуу жылында (күзгү семестр) студент алмашуу программасынын алкагында келген студенттер			
<i>Орхун алмашуу программасы</i>			
Окуу жылы	Студентти жиберген университет	Бөлүмү	Студенттердин саны
2023-2024	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Электроника жана электр инженериясы	1
2023-2024	Эге университети	Англис тили жана адабияты	1
2023-2024	Эге университети	Эл аралык мамилелер	1
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Англис тили жана адабияты	1
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Эл аралык мамилелер	1
2023-2024	Алишер Навои атындагы Ташкент мамлекеттик өзбек тили жана адабияты университети	Түркология	1
2024-2025	Л.Н.Гумилев атындагы Евразия улуттук университети	Менеджмент	1
2024-2025	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Менеджмент	1
2024-2025	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Түркология	1
2024-2025	Эге университети	Теология	5
2024-2025	Ататүрк университети	Эл аралык мамилелер	1
<i>Эки тараптуу келишимдин алкагында</i>			
2023-2024	Ош мамлекеттик педагогикалык университети	Математика	3
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Журналистика	1
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Англис тили жана адабияты	1
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Теология	2
2023-2024	И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети	Англис тили жана адабияты	6
2023-2024	Ош мамлекеттик университети	Англис тили жана адабияты	4
2023-2024	Ош мамлекеттик университети	Колдонмо математика жана информатика	2
2023-2024	Ош мамлекеттик университети	Синхрондук котормо (кырг.-англ.)	1

2023-2024	Ош мамлекеттик университети	Компьютердик инженерия	1
2023-2024	Ош мамлекеттик университети	Теология	2
2023-2024	Анкара университети	Тарых	1
2023-2024	Карабук университети	Теология	5
2023-2024	Карши университети	Тарых	1
2023-2024	Карши университети	Педагогика	3
2023-2024	Карши университети	Туризм жана мейманкана иштетүү	1
2023-2024	Коркут ата атындагы Кызылорда университети	Айыл чарба факультети	4
2023-2024	Наманган мамлекеттик университети	Тарых	7
2024-2025	Анкара университети	Тарых	1
2024-2025	Ош мамлекеттик университети	Эл аралык мамилелер	1
2024-2025	Ош мамлекеттик университети	Тарых	1
2024-2025	Ош мамлекеттик университети	Англис тили жана адабияты	1
2024-2025	Ош мамлекеттик университети	Менеджмент	3
2024-2025	Ош мамлекеттик университети	Синхрондук котормо (кырг.-англ.)	1
2024-2025	Юнус Раджаби атындагы Өзбек улуттук музыкалык искусство институту	Көркөм өнөр факультети	3

59-таблица. 2023-2024-окуу жылында (жазгы семестр) жана 2024-2025-окуу жылында (күзгү семестр) студент алмашуу программасынын алкагында кеткен студенттер

Эки тараптуу келишимдин алкагында			
Окуу жылы	Студентти кабыл алган университет	Бөлүмү	Студенттердин саны
2023-2024	Эге университети	Экономика	1
2023-2024	Карабук университети	Дин таануу	5
2023-2024	Нур-Мубарак университети (Казакстан)	Дин таануу	2
2024-2025	Анкарадагы Хажы Байрам Вели университети	Экономика	1
2024-2025	Эге университети	Ислам таануу	1
2024-2025	Улуттук экономика жана мамлекеттик башкаруу академиясы	Телерадио жана кинематография бөлүмү	1
Орхун алмашуу программасы			
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Түркология	1

2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Экономика	2
2023-2024	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Тарых	1
2023-2024	Эге университети	Колдонмо математика жана информатика	1
2023-2024	Эге университети	Педагогика	2
2023-2024	Эге университети	Англис тили жана адабияты	1
2023-2024	Эге университети	Түркология	1
2023-2024	Эге университети	Коом менен байланыш жана жарнама	1
2023-2024	Эге университети	Математика	1
2023-2024	Эге университети	Мөмө жемиш жана талаа өсүмдүктөрү	1
2023-2024	Эге университети	Музыкалык өнөр	1
2023-2024	Эге университети	Телерадио жана кинематография бөлүмү	1
2023-2024	Эге университети	Биология	1
2023-2024	Гази университети	Компьютердик инженерия	1
2023-2024	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Тарых	1
2023-2024	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Экономика	1
2024-2025	Ататүрк университети	Менеджмент	1
2024-2025	Ататүрк университети	Философия	1
2024-2025	Азербайжан тилдер университети	Англис тили жана адабияты	1
2024-2025	Азербайжан архитектура жана курулуш университети	Экологиялык инженерия	1
2024-2025	Баку мамлекеттик университети	Орус тили жана адабияты	1
2024-2025	Бурса Улудаг университети	Өнөр жай инженериясы	1
2024-2025	Бурса Улудаг университети	Музыкалык өнөр	1
2024-2025	Бурса Улудаг университети	Өсүмдүктөрдү коргоо	1
2024-2025	Бурса Улудаг университети	Биология	2
2024-2025	Эге университети	Спорт илимдери	1
2024-2025	Эге университети	Өсүмдүктөрдү коргоо	1
2024-2025	Эге университети	Журналистика	1
2024-2025	Эге университети	Тамак аш инженериясы	1
2024-2025	Эге университети	Графика	1

2024-2025	Эге университети	Коом менен байланыш жана жарнама	2
2024-2025	Эге университети	Экономика	1
2024-2025	Эге университети	Ислам таануу	1
2024-2025	Эге университети	Химиялык инженерия	2
2024-2025	Эге университети	Музыкалык өнөр	1
2024-2025	Эге университети	Тарых	1
2024-2025	Эге университети	Түркология	1
2024-2025	Эге университети	Эл аралык мамилелер	1
2024-2025	Гази университети	Компьютердик инженерия	1
2024-2025	Коканд университети	Финансы жана банк иши	1
2024-2025	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Телерадио жана кинематография бөлүмү	1
2024-2025	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Журналистика	2
Эрасмус алмашуу программасы			
2024-2025	Саарланд университети (Германия)	Синхрондук котормо	3

1.8.2. Медициналык кызматтар

Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгынын курамында ачылган ден соолук борбору 1999-жылдан тарта студенттерге, кызматкерлерге жана алардын үй-бүлө мүчөлөрүнө медициналык кызматтарды көрсөтүп келет. 2021-жылы университеттин Ч.Айтматов атындагы кампусунда жайгашкан имараттардын бири жаңыланып, Шейит Эрен Бүлбүл атындагы ден соолук борбору жана COVID-19 диагностика борбору пайдаланууга берилген. 2021-жылдын 10-мартында Түркия Республикасынын Кыргызстандагы элчилигинин өкүлдөрү менен Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министринин катышуусунда расмий түрдө ачылган. 2021-жылдын 24-мартынан тарта университеттин Камкорчулар кеңешинин чечими менен Түркия Республикасынын Кыргызстандагы элчилигине караштуу Бишкек түрк башталгыч мектептин, орто мектептин, Имам Хатип орто мектептин, “Анадолу” кыргыз-түрк лицейинин, “Анадолу” кыргыз-түрк кесиптик кыздар лицейинин, ТОМЕРдин кызматкерлери жана алардын үй-бүлөлөрү (жубайы, балдары, ата-энеси) ден соолук борборунун лицензиясында көрсөтүлгөн медициналык кызматтардан пайдалана алышат. 2022-жылдын 13-январынан тарта гематология жана биохимия лабораториялары өз ишмердүүлүгүн жүргүзө баштаган.

Кыргыз Республикасынын мыйзамына ылайык жабдылган ден соолук борбору Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигинен 2021-жылдын 09-мартындагы № 3841 лицензия алган.

КРнын Саламаттыкты сактоо министрлигинин 2022-жылдын 23-майындагы № 6 чечими менен ден соолук борборубуз PCR COVID-19, гематология жана биохимия лабораториялары үчүн 2022-жылдын 01-августундагы № 924 лицензия алган.

Медициналык кызматтар университетибиздин эки башка жеринде (башкы имаратта жана Ч. Айтматов атындагы кампуста) көрсөтүлөт.

Студенттик жатаканаларда 4 өзүнчө медпункт (кыздар жана уландар үчүн) бар:

- В корпусунда 3 медпункт: уландар үчүн 12 орундук 2 медпункт, кыздар үчүн 4 орундук 1 медпункт;
- А корпусунда кыздар үчүн 5 орундук 1 медпункт.

Ден соолук борборунда 6 врач, 1 лаборант жана 8 медайым эмгектенет. Ден соолук борбору суткасына 24 саат, жумасына 7 күн иштейт.

60-таблица. Студенттерге жана кызматкерлерге медициналык кызмат көрсөтүүлөр					
	Балдар	Кызматкер	Студент	Башка бейтаптар (ТРнын элчилигине караштуу уюмдар/ мекемелер)	Жалпы
Тез жардам кызматы		2	6	1	9
Операция болгондордун саны		4	24	0	28
Амбулатордук жол менен дарылангандардын саны	526	1305	4259	467	6557
Медициналык кароо		1230	7069		8299
Тишти дарылоо			183		183
Анализдердин саны		36	239	102	377
БАРДЫГЫ	526	2577	11780	570	15453

61-таблица. Медпункттун кызматкерлеринин саны		
	Эркек	Аял
Врач	1	5
Медицина кызматкери		8
Лаборант		1
БАРДЫГЫ	1	14

1.8.3. Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү кызматы

Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү борбору 2000-2001-окуу жылында ачылып, ректоратка караштуу өз алдынча борбор катары иш жүргүзө баштаган. Анда алгач борбордун жетекчиси жана эки психолог иштеген. Кийинчирээк ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгына караштуу борбор болуп, анда 1 мүдүр, 1 психолог жана 1 кызматкер иштей баштаган.

2012-2013-окуу жылында (март айында) борбордун аталышы Студенттердин инсандык өнүгүү жана кеңешүү борбору болуп өзгөртүлүп, 2013-2014-окуу жылында студенттик жатакананын А корпусунда жайгашкан кеңседе өз ишин улантып келет.

Биз студенттерге жалаң гана заманбап билим бербестен, ошондой эле алардын психологиялык жана социалдык өнүгүүсүн камсыздоону, психикалык саламаттыгын сактоону жана окуудагы жетишкендиктерин артырууга салым кошууну көздөйбүз. Студенттердин жеке жана социалдык өнүгүүсүндө, билим алуусунда жана кесиптик өнүгүүсүндө алдыга максаттарды коюу, чечимдерди кабыл алуу, шартка көнүү, пайда болгон көйгөйлөрдү чечүү маселелери боюнча аларга кыска жана узак мөөнөттүү жеке психологиялык кеңеш берүү кызматын көрсөтүү, өткөрүлгөн семинарлар тууралуу студенттерге маалымат берүү; бул маселелер боюнча тиешелүү топторду түзүү аркылуу топтун ичинде психологиялык кеңеш же топтун ичинде багыт берүү кызматтарын көрсөтүү.

2024-жылдын 01-февралынан тарта ден соолук борборунун биохимия жана гематология лабораториясында колдонулуп жаткан медициналык жабдуулардын жылдык метрологиялык текшерүү (мезгилдүү метрологиялык текшерүү) Кыргызстандарт жана «Кыргызмедтехника» ЖЧКсы тарабынан жүргүзүлүп, жыйынтыгы борборго тапшырылган.

- 2024-жылдын 9-февралында саат 14:30да ректораттын конференц-залында уюштурулган “2023-жылдагы ички аудитти баалоо боюнча отчет” тууралуу маалымат жыйынына ден соолук борборунун сапат боюнча жооптуу кызматкерлери катышышты.
- 2024-жылдын февраль айынын шейшемби жана шаршемби күндөрү саат 15.20дан 17.00гө чейин ден соолук борборунун кызматкерлери университетте өткөрүлгөн семинар-тренингдерге катышышты.
- 2024-жылдын 6-мартында К.Тыныстанов атындагы жыйындар залында теология факультети тарабынан уюштурулган «Рамазан панелинде» ден соолук борборунун директору «Орозо жана ден соолук» темасында баяндама жасап, орозонун ден-соолукка тийгизген оң таасири жана сергек жашоо образынын жана туура тамактануунун мааниси тууралуу маалымат берди.
- 2024-жылдын 21-мартында Кыргыз-Түрк Манас университетинин Чыңгыз Айтматов атындагы кампусунда ректорат жайгашкан имараттын алдында салттуу Нооруз майрамында медициналык кызматтар көрсөтүлдү.
- 2024-жылдын 23-апрелинен 29-апрелине чейин ден соолук борборунда оңдоого мүмкүн болгон жабдуулар оңдолуп, оңдоого мүмкүн болбогон жабдуулар эсептен чыгарылып, университеттин кампасына тапшырылган.
- 2024-жылдын 29-апрелинде саат 09:00дөн 14:00гө чейин университетте “Кан тапшыруу күндөрү” өткөрүлдү.
- Университеттин академиялык жана административдик кызматкерлери үчүн уюштурулган XIV “Ден соолук” турниринин катышуучулары медициналык кароодон өтүп, аларга медициналык кызматтар көрсөтүлгөн.
- Университеттин академиялык жана административдик кызматкерлери үчүн уюштурулган XIV “Ден соолук” турнирине ден соолук борборунун кызматкерлери да катышышты.
- 2024-жылдын 25-июнунда университеттин бүтүрүүчүлөр менен коштошуу аземинде медициналык кызматтар көрсөтүлдү.
- Дене тарбия жана спорт сабагына катыша алуу үчүн бардык факультеттердин жана жогорку мектептин 1-курсунун студенттери менен спорт илимдери факультетинин бардык курстарынын студенттерине ЭКГ жасалган.
- 2024-жылдын 07-июлунда Манас университетине кирүү сынагында медициналык кызматтар көрсөтүлгөн.
- 2024-жылдын 16-августунда ден соолук борборунда зыяндуу курттарга жана кемирүүчүлөргө каршы дары чачуу иштери жүргүзүлгөн.
- 2024-жылдын 18-октябрында ден соолук борборунда колдонулган автоклав жана муздаткыч оңдолгон.
- 2024-жылдын 28-29-ноябрында Студенттик кеңештин алдында өз ишмердүүлүгүн улантайып жаткан “Ак ниет” студенттик клубу тарабынан кампуста уюштурулган кайрымдуулук чуркоо марафонунун катышуучулары медициналык кароодон өтүп, ал эми 2024-жылдын 30-ноябрында медициналык кызматтар көрсөтүлгөн.

- 2024-2025-окуу жылында 5 жылда бир квалификациялык категорияны жогорулатуу максатында 2 дарыгер жана 4 медайым Б.Данияров атындагы Кыргыз мамлекеттик медициналык кайра даярдоо жана квалификацияны жогорулатуу институтунда окуудан өтүштү.
- 2024-2025-окуу жылында университеттин бардык кызматкерлери медициналык кароодон өтүп, 2024-жылдын 10-декабрында № 2 поликлиникада иштөөгө уруксат алышкан.
- Ден соолук борборунун сапат боюнча жооптуу кызматкерлери 2024-жылдын 12-декабрында саат 15:00дө 2024-жылга карата ички аудитке катышышты.
- 2024-жылдын 28-декабрында саат 08.00дөн 14.00гө чейин Түрк тили II сынагында университеттин башкы имаратында жана экономика жана башкаруу факультетинин имаратында медициналык кызматтар көрсөтүлдү.

2024-каржы жылында борбордун кызматтарынан бардыгы болуп 876 студент пайдаланган.

62-таблица. Студенттердин инсандык өнүгүү жана кеңешүү борборунун кызмат көрсөтүүлөрү			
	Кыз	Эркек	Жалпы
Жеке психологиялык кеңеш берүү кызматы	114	21	135
Багыт берүү кызматтары	387	57	444
Өнүктүрүүчү психологиялык билим берүү программалары	-	-	297
Топтун ичинде психологиялык терапия			
Семинар			
БАРДЫГЫ	501	78	876

1.8.4. Жатакана кызматтары

Бөлмөлөрдө сабакка даярдануу үчүн стол, отургуч, китеп текчеси жана башка буюмдар бар.

Бөлмөдөн башка жерде сабак окууну каалагандар үчүн студенттик жатакананын А корпусунун ар бир кабатында 1ден, Б корпусунда 2ден 60 орундук окуу залдары жайгашкан. Китепкана жана компьютер бөлмөлөрүндө чексиз интернет бар. Китепкана жана компьютер бөлмөлөрү түнкү 23.00гө чейин иштейт. Студенттердин маданий жана спорттук иш-чараларын колдоо максатында теннис жана бильярд залдары бар.

Театралдык оюн-зооктор, спорттун түрлөрү боюнча турнирлер, семинар жана башка иш-чаралар өткөрүлүп турат. Кыз жана улан студенттер үчүн өзүнчө мечиттер каралган. Студенттик жатаканалар жуманын ичинде түнкү саат 23.00дө, жуманын аягында жана расмий майрам күндөрү саат 24.00дө жабылат. Эртең менен саат 06.00дө ачылат.

Студенттердин окуудагы жетишкендиктерине алардын студенттик жатаканага ор жайгашуусуна таасирин тийгизет. Ошондуктан студенттер GPA деңгээлин жогору кармоого аракет кылышат. Студенттердин сабакта активдүүлүгүн жогорулата алуусу үчүн аларга түрк дүйнөсүнүн улуттук окуу жана маектешүү жайында жуманын ар бир күнүндө эртең менен акысыз тамак берилет. Күн сайын күндүз жана кечинде бардык бөлмөлөр текшерилип, тынчтыкты буза турган жагдайлардын алды алынып, бар болгон техникалык көйгөйлөр жоюлат.

Кайгыруу, тынчсыздануу, стресс жана башка көйгөйлөрү бар студенттер жардам алуу үчүн тийиштүү түзүмдөргө жөнөтүлөт. Студенттердин жакшы окуусуна шарт түзүү үчүн жылуулук, ысык суу, муздак суу, электр жарыгы, тазалык ж.б.у.с. күн сайын текшерилип, кемчиликтери жоюлат. Жайкы мезгилде (июль-август) сырдоо, жалпы тазалоо, жалпы оңдоо жана дары чачуу иштери жүргүзүлүп, жатаканалар жаңы окуу жылына даярдалат.

Жатаканалар күн сайын күнүнө 2 жолу тазаланат. Тазалык кызматкерлери жалпы тазалоо иштерин айына бир жолу жүргүзүшөт. Студенттер өздөрүнүн бөлмөлөрүн күн сайын иреттешет, ал эми жатакананын кызматкерлери тазалыкты көзөмөлдөп турушат.

Студенттердин ден соолугу күнү-түнү текшерилип турат. Ооруп калган студенттер ден соолук борборуна жөнөтүлөт. Кароого муктаж болгон студенттер атайын бөлмөлөргө сакайып кеткенче жайгаштырылат.

Жатаканага кабыл алуу:

Окуу жайыбызга башка өлкөлөрдөн келген даярдоо курсунун студенттерине, «Мевлана» же «Орхун» алмашуу программалары боюнча келген студенттерге эч кандай талап коюлбастан, студенттик жатаканадан орун берилет. Даярдоо курсун бүтүргөндөн кийин алар баалоо системасына киргизилип, студенттик жатаканага жазыла алышат.

Баалоо системасы

Кыргыз жараны болгон жана даярдоо курсун аяктаган чет өлкөлүк студенттер жатаканада жашагысы келсе, жыл сайын май айында онлайн арыз толтуруу менен мүдүрлүккө расмий түрдө кайрыла алышат. Бул арыз студенттин жашаган жеринин Бишкек шаарынан болгон алыстыгы, ата-энесинин дүйнөдөн кайткандыгы, майып болгондугу же ажырашкандыгы, студенттин орточо жетишкендик баллы, окуган курсу, университетте окуган бир туугандардын саны, өткөн жылы чогуу жашоо эрежелерине ылайык жүрүм-туруму үчүн алган жазалардын же сыйлыктардын саны тууралуу баллоо критерийлерин камтыйт. Ошондой эле Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин иш-чараларына активдүү катышкан студенттерге кызыктыруучу упайлар берилет.

Жатакана акысы:

Студенттик жатакананын айлык акысы төмөнкүдөй:

- А корпусунда: 1500 сом (айлык)
- В жана С корпустарында: 1200 сом (айлык)

Ар бир студенттен жылына 2500 сом депозит алынат. Эгерде студент студенттик жатакананын мүлкүнө зыян келтирбесе, ал жатаканадан чыгып жатканда депозит кайтарылып берилет.

Жатаканадан чыгарылып жаткан же өз каалоосу менен кетип жаткан студент адегенде жатаканага каттоо учурунда ага өткөрүлүп берилген буюмдарды толук жана бүтүн бойдга кайтарып берүүгө милдеттүү. Буюмдарда кандайдыр бир кемчиликтер же мүчүлүштүктөр аныкталса, алар студент тарабынан компенсацияланат же депозиттин суммасынан кармалат.

Кир жуучу бөлмөлөр: Студенттик жатаканалардын «А» жана «Б» корпустарында жайгашкан кир жуучу жайларда студенттердин жеке кийимдеринин бир килограммы 25 сомго жуулат, шейшептер эки жумада бир жолу акысыз алмаштырылат. Ошондой эле студенттер кир жуучу жайларда бар үтүктөрдү бекер колдоно алышат. Жылдын аягында бардык жууркандар, үстүңкү шейшептер, астыңкы шейшептер, жаздык каптар, пардалар ж.б.у.с. кездемелер жаңы окуу жылына даяр болушу үчүн жуулуп, кургатылат. Мындан тышкары кир жуучу жайда университеттин башка түзүмдөрүнө тиешелүү желектер, дасторкондор, пардалар, фартуктар, костюмдар ж.б. акысыз жуулат.

Окуу жана компьютердик залдар: Окуу залдары күн сайын 08:30дан 24:00гө чейин, сынак учурунда түнкү саат 02:00гө чейин иштейт. Студенттик жатакананын А корпусунда 60 орундук 5 окуу залы, ал эми В корпусунда 100 орундук 2 окуу залы бар.

Теннис жана бильярд залы: Студенттик жатакананын А корпусунун биринчи кабатындагы залда 2 теннис жана 1 бильярд үстөлдөрү бар. Эгер студенттер оюн ойноону каалашса, ошол жерде иштеген студент менен бир убакытты белгилеп, акысын төлөп ойной алышат.

Намазканалар: студенттик жатакананын А корпусунда кыздар жана уландар үчүн 2 даана, В корпусунда ортосу тосмо менен бөлүнгөн 1 намазкана орун алган.

Кампалар: Студенттик жатакананын А корпусунун подвалында эркектер үчүн 1 даана, 2-, 4- жана 5-кабатында кыздар үчүн 3 даана; В корпусунун биринчи кабатында кыздар жана эркектер үчүн 1 кампа орун алган. Студенттер өз бөлмөлөрүнө батпай калган же колдонулбаган чемодан, сумка жана башка буюмдарды кампага жайгаштыра алышат.

- Жатаканаларда колдонуу үчүн 530 матрац, 150 жууркан сатып алынган.
- Студенттик жатакананын С корпусунун жыгачтан жасалган жана суук өткөргөн тышкы жана ички терезелери пластикалык терезелер менен жаңыртылган (ПВХ тутуму менен кайрадан жасалган).
- Кыздар студенттик жатаканасынын А жана В корпустарында видеокөзөмөл камералары орнотулган.
- Студенттик жатакананын А корпусунун кир жуучу жайы үчүн 1 даана кургаткыч сатып алынган.
- Студенттик жатаканага жайгаштыруу боюнча баллдык системасы кайра каралып чыккан.
- Студенттик жатаканалардын пардалары жаңыланган.
- Кир жуучу жайларда колдонуу үчүн 4 даана кир жуугуч машина сатып алынган.

63-таблица. Студенттик жатаканалардын сыйымдуулугу

Бөлмөдөгү орундун саны	Сыйымдуулугу (бөлмө)					Бөлмөлөрдүн жалпы саны	Керебеттердин жалпы саны	Орундун толугу
	2 орундук	4 орундук	5 орундук	6 орундук	8 орундук			
Студенттик жатакананын А корпусу (кыздар үчүн)	2	44	11	40		97	475	100%
Студенттик жатакананын А корпусу (уландар үчүн)	2	18	4	19		43	210	100%
Студенттик жатакананын В корпусу (кыздар үчүн)		52				52	208	100%
Студенттик жатакананын В корпусу (уландар үчүн)		10		17	15	42	262	100%
Студенттик жатакананын С корпусу (кыздар үчүн)				3	35	38	298	100%
Студенттик жатакананын А корпусу (эркектер үчүн)								0
БАРДЫГЫ	4	124	15	79	50	272	1453	100%

64-таблица. Жылдарга карата студенттик жатаканаларга жайгаштыруу

	2023	2024
Студенттик жатакананын А корпусу (кыздар үчүн)		
Студенттик жатакананын А корпусу (уландар үчүн)	565	557
Студенттик жатакананын В корпусу (кыздар үчүн)	245	266
Студенттик жатакананын В корпусу (уландар үчүн)	229	215
Студенттик жатакананын С корпусу (кыздар үчүн)	279	279
Студенттик жатакананын А корпусу (эркектер үчүн)	242	267
Студенттик жатакананын А корпусу (кыздар үчүн)		
БАРДЫГЫ	1560	1584

Кызматтык турак жайларды башкаруу мүдүрлүгү

2000-2001-окуу жылында Студенттик жатаканалар мүдүрлүгүнө караштуу кызматтык турак жайларды жана конок үйлөрүн башкаруу иштери башталып, 24 батирлүү корпуста 22 даана кызматтык турак жай жана 2 конок үйү курулган.

2010-2011-окуу жылында 61 батирлүү кызматтык турак-жай колдонууга берилген. Студенттик жатакананын мүдүрлүгүнөн өзүнчө жаңы бөлүм ачылып, конок үйү, кызматтык турак жай жана коомдук тамактануу комплексин башкаруу мүдүрлүгү деп аталган. Бир жылдан кийин анын аталышы конок үйлөрүн жана кызматтык турак-жайларды башкаруу мүдүрлүгү деп өзгөртүлүп, анда 1 мүдүр, 2 кызматкер жана 2 кызматчы иштей баштап, университеттин кызматкерлерине жана конокторуна кызмат көрсөтө баштаган.

Университетте 61 батирлүү жана 24 батирлүү жатаканадан тышкары 9 кабаттуу имаратта жайгашкан төрт батир кызматтык турак жай катары пайдаланылат, батирлердин жалпы саны - 81. Кызматтык турак жайлар 1+1, 2+1, 3+1 жана дуплекс түрүндө болуп, академиялык жана административдик кызматкерлерге кызмат көрсөтөт.

61 батирлүү кызматтык турак жайда жайгашкан 7 батир конок үйү катары колдонулат. Конок үйлөрүндө телевизор (борбордук спутник системасы), 24 саат үзгүлтүксүз ысык суу жана кабелсиз интернет (wifi) бар.

Биздин түзүм университеттин конокторуна, кызматкерлерине жана алардын жакындарына кызмат көрсөтөт. Конок үйүбүздө эс алган коноктор эртең мененки тамактан тамактана алышат, ошондой эле ашкана, буфет ж.б. университеттин кызматтарынан пайдалана алышат.

Университеттин кызматкерлери жана алардын жакындары суткасына 15 АКШ доллары (бир киши үчүн); башка мекемелердин жана уюмдардын кызматкерлери суткасына 15 доллардан (бир киши үчүн) төлөшөт. Камкорчулар кеңешинин жана Текшерүү комиссиясынын мүчөлөрүнөн, ошондой эле университеттин иш-чараларына катышуу же долбоорунда иштөө үчүн чакырылгандардан эч кандай акы алынбайт.

Коноктор акыны АКШ долларынын күнүмдүк курсу боюнча Демирбанк аркылуу сом менен төлөй алышат.

65-таблица. Конок үйлөрү			
	Даана	Жабык аянт (м²)	Сыйымдуулугу (орундук)
Конок үйлөрү	6	720,96	6 эки орундуу, 24 бир орундуу керебет
БАРДЫГЫ	6	720,96	30

66-таблица. Кызматтык турак жайлар			
Сыйымдуулугу	Толгон орундар	бош	Жабык аянт (м²)
1 бөлмөлүү	4		132
2 бөлмөлүү	10		643
3 бөлмөлүү	36	1	3534,02
4 бөлмөлүү	24		2677
3 бөлмөлүү дуплекс	3	1	358,4
4 бөлмөлүү дуплекс	4		413,2
БАРДЫГЫ	81	2	7757,62

Студенттик жатакананын С корпусунда жайгашкан бир бөлмөлүү 4 батир кызматтык турак жай катары колдонулат. Кызматтык турак жайлар санына жараша: 2 бөлмөлүү 1+1, 3 бөлмөлүү 2+1, 4 бөлмөлүү 3+1 түрүндө болот. Дуплекс бөлмөлөр 24 батирлүү кызматтык турак жайларда гана бар.

1.8.5. Тамак-аш менен тейлөө кызматы

Студенттердин, академиялык жана административдик кызматкерлердин тамак-ашка болгон муктаждыктарын канааттандыруу үчүн кампустун аймагында 5 ашкана, 9 буфет, 1 түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайы, 1 “Оба” чай бакчасы, 1 кышкы бакча, 1 “Бешбармак” чатыры, 1 кичи маркет, 2 чай менен тейлөө жайы, 1 көп функционалдуу конференц-зал бар. Студенттер жана кызматкерлер үчүн ашканаларда тамактын 4 түрү, буфеттерде нан азыктарынын кеңири спектри (самса, булочка, симит, кекс, котлета, лахмажун, пицца, пиде, блины, печенье, десерт, пирожное ж.б.), салаттар жана муздак/ысык суусундуктар берилет.

Студенттер тамак-ашка болгон муктаждыктарын тез арада канааттандыра алуусу үчүн күн сайын саат 08:00дөн 23:00гө чейин түрдүү азыктар жана суусундуктар сатылат. Сатууга сунушталган азыктардан жана суусундуктардан үлгүлөр алынып, санитардык эрежелерге ылайык 72 саат сакталат жана көзөмөлдөнөт.

Университеттин коомдук, маданий жана спорттук иш-чараларына активдүү катышкандарга иш-чаранын жүрүшүндө эртең мененки тамак, чай, кофе, түшкү жана кечки тамактар, таңгакталган тамак-аштар (сэндвич, бутерброд, гамбургер ж.б.) берилет.

Тамак-аш менен тейлөө кызматында иштеген бардык кызматкерлер атайын кийим (униформа, колкап жана баш кийим) кийишет. Университеттин тамак-аш технологдору жана адситери жыл мезгилдерине карата зарыл болгон калорияны эске алуу менен ай сайын ысык тамактардын менюсун түзүшөт жана бул меню университеттин веб-баракчасына жарыяланат.

67-таблица. Тамак-аш менен тейлөө кызматы		
Тамактануучулар	Тамактануучулардын саны	
	2023	2024
Студенттер	348504	430876
Академиялык кызматкерлер	19956	24207
Административдик кызматкерлер	16151	19366
Коноктор	8563	9681

68-таблица. Буфеттерде сатууга сунушталган азыктар		
Азыктар	2023	2024
Самса	130450	102150
Симит	74650	61070
Пирожки	23330	11810
Кекс	40900	19525
Булочка	22450	13945
Йогурт	2450	2162
Пицца	7470	10350
Пиде	8600	10280
Ляхмажун	3690	2850

Тост	27456	27666
Котлета	15050	10905
Сэндвич	22850	20900
Эртең мененки тамак	8677	6600
Сүтлач	11000	8362
Какао кошулган пудинг	10500	8463
Салаттар	17800	14514
Таттуу нан азыктары	34851	36768
Гөзлеме	-	6380
Блины	-	8463

1.8.6. Социалдык, маданий жана көркөм өнөр кызмат көрсөтүүлөрү

Маданий-массалык иш-чараларды уюштуруу бөлүмүнүн алдында “Манастын кыздары” бий тобу, заманбап бий тобу, кавказ бий тобу, “Дастан” комузчулар тобу жана бий ансамбли түрдүү программаларды даярдашат. Бул топтор университеттин түрдүү факультеттеринде жана жогорку мектептеринде билим алып жаткан таланттуу студенттерден (өз каалоосу менен) түзүлүп, түрк дүйнөсүнүн музыкалык аспаптарынын коштоосунда түркүн түстүү улуттук кийимдери, бийлери жана хореографиясы менен өзүнө көңүл бурдурат. Бул топтор университетте уюштурулган ар кандай иш-чараларга өздөрүнүн чыгармачылык салымын кошуп келишет.

Топторго катышкан айрым студенттер өлкө ичинде жана чет өлкөдө уюштурулган фестивалдарга катышып, университетибизди таанытуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат. Студенттер маданий-массалык иш-чараларды уюштуруу бөлүмү тарабынан түзүлгөн топтордо өз таланттарын көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк алышты. Ошондой эле бул топтор студенттердин бири-бири менен баарлашуусун камсыз кылат. Топторго керектүү улуттук кийимдер, музыкалык аспаптар, техникалык жабдуулар жана башка нерселердин баары университет тарабынан камсыздалат.

Бул бөлүмдүн максаты - университетте уюштурулган иш-чараларда тиешелүү бөлүмдөргө аудиовизуалдык тутумдардын иштеши үчүн зарыл болгон техникалык жабдуулар жана адистер менен камсыз кылуу боюнча жардам көрсөтүү. Ошондой эле университетте ар кандай иш-чараларды өткөрүүгө зарыл болгон улуттук кийимдерди, мантияларды сактоочу жай бар.

2024-жылдын 22-февралында саат 09.15те Чет тилдер жогорку мектебинин студенттери үчүн «Кызамык инфекциясы» боюнча семинар уюштурулду.

2024-жылдын 17-апрелинде саат 19:00дө студенттик жатакананын А корпусунда жана 2024-жылдын 18-апрелинде саат 19:00дө студенттик жатакананын В корпусунда университеттин студенттери үчүн “Менингококк инфекциясы. Кене энцефалит” боюнча семинар уюштурулду.

2024-жылдын 29-майында саат 19:00дө студенттик жатакананын А корпусунда университеттин студенттери үчүн «Жаман адаттар менен күрөшүү (тамеки чегүү, алкогольдук ичимдиктер жана баңгизаттарды колдонуунун зыяндары)» боюнча семинар уюштурулду.

2024-жылдын 16-октябрында үй-бүлөлүк дарыгер Нурия Балтабаева "Манас" радиосунда курч респиратордук вирустук инфекциялардын алдын алуу программасына катышты.

2024-жылдын 30-октябрында ички оорулар боюнча адис Саодат Молдобаева өлкө кургак учугунун белгилери, жугуу жолдору жана алдын алуу ыкмалары тууралуу “Манас” радиосунда айтып берди.

2024-жылдын 06-ноябрында невролог Алтынкүл Осмонбекова "Манас" радиосунда курч мээ кан тамыр оорусунун белгилери жана алдын алуу боюнча маалымат берди.

2024-жылдын 13-ноябрында отоларинголог Бактыбек Алияскаров «Манас» радиосунда гайморит оорусунун белгилери жана алдын алуу боюнча маалымат берди.

2024-жылдын 20-ноябрында гинеколог Нуркан Акматбекова "Манас" радиосунда кош бойлуулук боюнча маалымат берди.

2024-жылдын 16-декабрында үй-бүлөлүк дарыгер Нурия Балтабаева "Манас" радиосунда пневмониянын себептери, белгилери жана алдын алуу боюнча программага катышты.

2024-жылдын 27-декабрында Ден соолук борборунун директорунун милдетин аткаруучу Гульфия Губайдуллина "Манас" радиосунда вирустук гепатиттин себептери, белгилери жана алдын алуу боюнча программага катышты.

2024-жылдын 5-апрелинде Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде 3-жолу уюштурулган салттуу ачык асман алдында ооз ачуу саамалыгында 4500ге жакын адам Рамазан айынын берекеси менен бөлүшүштү. Университеттин медиа борбору MEDIAMANAS иш-чараны Кыргызстандын бүткүл аймагына түз алып көрсөттү. Университеттин окутуучулары, Кыргызстандагы мартабалуу кызматкерлер, элчилер, депутаттар, министрлер менен студенттерибиздин башын бириктирип, бир дасторкондо чогуу тамактанууга шарт түзүп, боордоштук сезимин арттырып, университеттин өзгөчөлүгүн көрсөтүү максатында уюштурулган бул иш-чара көпчүлүккө кубаныч тартуулады.

69-таблица. Социалдык, маданий жана көркөм өнөр иш-чаралары

№	Иш-чаранын аталышы	Өткөрүлгөн күнү
1	8 март- Эл аралык аялдар күнү	7.03.2024
2	Нооруз майрамы	27.03.2024
3	Орозо айында айлана-чөйрөнү тазалоо, жашылдандыруу жана чай менен тейлөө кызматынын кызматкерлерине 200 азык-түлүк баштыкчасы таратылды	03.04.2024
4	Ачык асман алдында ооз ачуу	05.04.2024
5	Бишкек шаарындагы Абдыкерим Сыдыков атындагы №72 мектеп-гимназиясынын окуучулары, Түркия Улуу Улуттук Жыйынынын (ТВММ) ачылышынын 104 жылдыгы, 23-апрель – Улуттук эгенмендик жана балдар майрамы	23.04.2024

6	№ 1 Балдар реабилитациялык борборундан келген мүмкүнчүлүгү чектелген балдар жана алардын үй-бүлөлөрү үчүн программа	10.05.2024
7	“Жүрөгүбүздөгү үн: Улупамир” аттуу маданий иш-чара	14.05.2024
8	19-май Ататүрктү эскерүү, жаштар жана спорт күнү	18.05.2024
9	20 жылдык бүтүрүүчүлөрдүн жолугушуусу	2.06.2024
10	Түрк дүйнөсүнүн IV ортопедия жана травматология конгрессинин алкагында “Манас” университетинин ректору, проф., докт. Алпаслан Жейландын чакыруусу менен Түркиядан 100дөн ашуун ортопедист жана анестезиолог адистеринин университетибизге зыяраты	6.06.2024
11	Бүтүрүүчүлөр менен коштошуу аземи	26.06.2024
12	23-сентябрь Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик тил күнүнө, Кара-Кыргыз автономиялуу облусунун түзүлгөндүгүнүн 100 жылдыгына карата билим жарышы	23.09.2024
13	29-октябрь-Түркиянын Республика майрамында шамдардын коштоосунда өткөн жөө жүрүш	28.10.2024
14	“Өтмүштүн даңазасын келечекке өткөрүп берүү” кыргыз-түрк элдеринин кол өнөрчүлүк көргөзмөсү	5.11.2024
15	Кара-Кыргыз автономиялуу облусунун түзүлгөндүгүнүн 100 жылдыгына, Тарых жана ата-бабаларды эскерүү күнүнө арналган иш-чара	12.11.2024
16	КТМУ жана КМУ арасында “Кыз-жигит сармерден” оюну	27.11.2024
17	“Манас кечеси” оюн-зоок программасы	13.12.2024
18	Ахыска түрктөрү жаштарынын маданият жана тилектештик кечеси	20.12.2024

1.8.6.1. Студенттик кеңеш

Студенттик кеңеш студенттер менен университеттин жетекчилигинин ортосундагы байланышты бекемдейт, студенттердин окуу жайды башкарууга активдүү катышуусун камсыз кылат. Студенттик кеңештин өкүлдөрү академиялык түзүмдөрдүн, башка бөлүмдөрдүн көйгөйлөрүн, сунуштарын Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Окумуштуулар кеңешинин чогулуштарында университеттин жетекчилерине билдирип турушат. Студенттик кеңеш студенттик шаарчанын ажырагыс бөлүгү. Бул кеңеш студенттердин өнүгүшүнө, топто иштөөнү үйрөнүшүнө, илимий, коомдук, маданий жана спорт жаатындагы керектөөлөрүн канааттандырууга, сабактан сырткары иш-чараларды уюштурууга көмөк көрсөтөт. Студенттик кеңеш ар башка улуттардын өкүлдөрүнөн турган студенттердин координаторлугу, студенттик клубдар, студенттер жана бүтүрүүчүлөр менен иш алып баруу бөлүмү менен кызматташат.

1.8.6.2. Ар башка улуттардын өкүлдөрүнөн турган студенттердин координаторлугу

Бул координаторлук Кыргыз-Түрк “Манас” университетиндеги ар башка улуттагы студенттердин сапаттуу билим алышын, социалдык, маданий жана спорттук иш-чараларга үзгүлтүксүз катышышын, ар түрдүү маданияттар менен таанышуусун колдойт жана окууну бүтүргөндөн кийин университеттин ыктыярдуу элчиси болуп иштеп кетишине салым кошот.

КТМУнун Студенттик кеңеши студенттердин университеттин ичинде жана сыртында кызыкчылыктарын коргогон жалгыз ыйгарым укуктуу бөлүм болуп саналат. Студенттик клубдар кампустун жашоосунун ажырагыс бөлүгү болуп саналат. Студенттик клубдар студенттер өзүн-өзү өнүктүрүү, топто иштөө, илимий, социалдык, маданий жана спорттук муктаждыктарын канааттандыруу үчүн сабактан тышкаркы иш-чараларды уюштуруу үчүн түзүлгөн.

70-таблица. Студенттик клубдар жана алардын мүчөлөрүнүн саны		
№	Коомчулуктардын аталышы	Мүчөлөрдүн саны
1	Түркиянын жаа атуу боюнча студенттик коомчулугу	48
2	Карьераны өнүктүрүү клубу	36
3	"Түрк дүйнөсү" театралдык тобу	34
4	Түрк дүйнөсүнүн студенттик клубу	108
5	Калем	20
6	IR Club	40
7	Э-спорт клубу	8
8	Жеке өнүгүү	100
9	"Манас" кыргызча дебаттык клубу	169
10	"Манас" орусча дебаттык клубу	80
11	Жаңырык адабий клубу	40
12	ELAB	150
13	"Орто Азия тарыхы" клубу	73
14	English Talking Club	91
15	Youth Project	2
16	Ойлоншоу	90
17	"Агро Прогресс" клубу	20
18	"Туризм" клубу	15
19	"Энактус" клубу	0
20	"Экономика" клубу	22
21	"ТамаШака" клубу	15
22	"Коомдук байланыш жана жарнама" клубу	10
23	"Биота" экология клубу	30
24	"Философия" клубу	15
25	"Ак-ниет" кайрымдуулук клубу	50
26	"Лыжа" клубу	5
27	"AIESEC" клубу	0
28	"Chemclub" клубу	24
29	"Damla" клубу	25
30	"Альпинизм, издөө, куткаруу жана биринчи жардам көрсөтүү" клубу	10
31	"Түрк дүйнөсүнүн ой жүгүртүү" клубу	10
32	"Манас" велосипед клубу	10
33	"Музыкалык өнөр" клубу	10
34	"Жаныбарларды сүйүүчүлөр" клубу	10
35	"Жаш лидерлер" клубу	24
36	"Жаш маркетингдор" клубу	20
37	"Манас" көркөм өнөр клубу	4
38	"Компас" клубу	10
39	"Компьютер илими" клубу	46
40	"Эмпатия" клубу	15
41	"Социология" клубу	25
42	"Хочу говорить по-русски" клубу	400
43	"Келгиле, түркчө сүйлөшөлү" клубу	450
БАРДЫГЫ		2364

1.8.6.3. Ишкерлер чөйрөсү жана коомчулук менен байланыш

Жаңычыл жана демилгелүү университет болуу максатында ишкерлер чөйрөсү менен күчтүү жана эки тарапка тең пайдалуу болгон байланыштар, бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болушун кыйла жеңилдеткен жолдор изделип жатат. Бул жаатта билим берүүгө, илимий- изилдөөгө байланыштуу долбоорлорду иштеп чыгуу жана тийиштүү сектордун өкүлдөрүнүн бул долбоорлорго катышуусун камсыздоо, долбоорлордун натыйжалары тууралуу ишкерлер дүйнөсүнө маалымат берүү максаты көздөлөт. Бул иш-чаралар университеттин жаңы ресурстар менен камсыз болушуна жана бүтүрүүчүлөрдүн бул секторлордо оңой иш табышына шарт түзөт.

Улуттук, эл аралык бейөкмөт уюмдар жана ишкерлер чөйрөсү менен түзүлгөн кызматташтыктын натыйжасында университеттин ишкерлер чөйрөсү менен байланыштары бекемделип, коом артыкчылык берген керектөөлөргө жараша билим берүү багыттары аныкталып, окуу программалары жаңыланууда..

Мындан тышкары ишкерлер чөйрөсү менен муктаж болгон тармактар боюнча биргелешкен долбоорлорду иштеп чыгуу, кеңеш берүүчү кызмат көрсөтүү, кызматкерлердин билимин жогорулатууга багытталган кыска жана атайын курстарды уюштуруу, коомдун Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин бардык имараттарын, лабораторияларын жана жабдыктарын оңой колдонушуна шарт түзүү боюнча иштер аткарылат. Мындай иш-аракеттердин негизинде студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүшүнө жана бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болушуна шарттар түзүлөт, университет менен ишкерлер чөйрөсүнүн ортосунда маалымат жана тажрыйба алмашуу жүрөт.

Академиялык түзүмдөр жыл сайын өткөргөн Карьера күнүндө студенттер ишкерлер чөйрөсү тууралуу маалымат ала алышат. Муну менен бирге ишкерлер чөйрөсү менен мамилени бекемдөө максатында факультеттер жана административдик түзүмдөр уюштурган семинарларга ишкерлер чөйрөсүнөн өкүлдөр чакырылат.

1.8.6.4. Коомго кызмат көрсөтүү жана социалдык жоопкерчилик

Окуу жайыбыз коом жана ишкерлер чөйрөсү менен байланыш түзүү, ошондой эле кызыкдар тараптарга университетти таанытуу максатында мекемелерге жана уюмдарга барып, коомдук, маданий, көркөм өнөр жана спорттук иш-чараларды уюштурат.

Бул жаатта ветеринария факультети ишканаларга жана уюмдарга окуу жагынан жардам көрсөтүүнү улантууда. Ошондой эле, университетте бөдөнөлөрдү багуу жана эт азыктарын текшерүү иштери жүргүзүлөт. Мындан тышкары, биздин клиниканын кызмат көрсөтүүлөрү аймактагы мал чарбачылыгын өнүктүрүүгө салым кошуп, студенттерибизге практикалык окуудан өтүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Академиялык түзүмдөрдүн коомго кызмат көрсөтүү жана социалдык жоопкерчилик иш-чараларынан тышкары, ректораттын жетекчилигинде көптөгөн социалдык жоопкерчилик долбоорлору да ишке ашырылууда. Алардын арасында тазалык кызматкерлерине майрамдык баштыктарды тартуулоо, айылдарга баруу, мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды окуу жайыбызда тосуп алуу сыяктуу долбоорлор бар.

1.8.6.5. Сыйлыктар

71-таблица: Сыйлыктар				
Бөлүм	Сыйлыктын аталышы	Сыйлыкты алган кишинин аты- жөнү (студент болсо, студенттин аты-жөнү)	Сыйлыктын темасы (эмне үчүн берилген)	Сыйлык берген мекеме
Педагогика бөлүмү	Илимдин мыктысы	PhD, проф. Акматалы Алымбеков	Кыргыз Республикасынын билим берүү системасына сиңген эмгеги үчүн	“Мугалим” журналы
Педагогика бөлүмү	Ардактуу профессор наамы	PhD, проф. Акматалы Алымбеков		Баткен университети
Педагогика бөлүмү	Ардактуу профессор наамы	PhD, проф. Акматалы Алымбеков		Ош мамлекеттик педагогикалык университети
Синхрондук котормо бөлүмү	“Жылдын окутуучусу”	PhD, доц., м.а. Сердар Дагыстан	“Кыргыз туусу” гезитинин 100 жылдыгына карата уюштурулган сыйлык тапшыруу	Кыргыз Республикасынын расмий гезити “Кыргыз Туусу”
Педагогика бөлүмү	“Туран” академиясы	PhD, проф. Акматалы Алымбеков		Өзбекстандагы эл аралык “Туран” илимдер академиясы
Синхрондук котормо бөлүмү	II орун	Студенттер: Рахат Бактыбек кызы, Бурак Саваш, Расул Абазбек	“Айтматов-фiesta” республикалык фестивалы	Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин филология бөлүмү жана Кусейин Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университетинин Конфуций институту
Биология бөлүмү	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин “Билим берүүнүн мыктысы” сыйлыгы	PhD, проф. Гүлбүбү Курманбекова	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Биология бөлүмү	Ат-Башы районунун “Ардактуу атуулу”	И.д. (PhD), доц. Назгүл Иманбердиева	Ат-Башы районунун өсүмдүктөрүн изилдегендиги үчүн	Кыргыз Республикасы, Нарын облусу, Ат-Башы районунун акимчилиги
Биология бөлүмү	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	Адис, и.д. (PhD) Нуржамал Өмүрзакова	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги

Биология бөлүмү	Оор атлетика боюнча Кыргыз Республикасынын ачык чемпионатынын медалы	Акылай Шайлообаева (студент)	Жаштар арасындагы оор атлетика боюнча мелдеш	Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлигине караштуу Дене тарбия жана спорт департаменти
Биология бөлүмү	Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин факультет, институт жана колледж студенттеринин XII спартакиадасы	Акылай Шайлообаева (студент)	Таяк тартыш	КТМУ
Математика бөлүмү	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин “Билим берүүнүн мыктысы” сыйлыгы	И.д. (PhD), доц. Калыскан Матанова	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Математика бөлүмү	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин “Билим берүүнүн мыктысы” сыйлыгы	Адис Азат Акматбекова	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Математика бөлүмү	“Түрк элдеринин эң мыкты студенти”	Сайкал Акбаралиева	Билим берүү жана коомдук кызмат кылуу жаатындагы ийгиликтери үчүн	Казакстандын улуттук инновация борбору "Bilim-orkeniet"
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	“Билим берүүнүн мыктысы” сыйлыгы	PhD, проф. Мээрим Имаш кызы	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	“Билим берүүнүн мыктысы” сыйлыгы	Адис, Назгүл Аданбаева	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	Ардак грамотасы	и.д. (PhD), доц. Гүлшат Мухамеджанова	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	Ардак грамотасы	и.д. (PhD), доц. м.а. Элла Абылаева	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	“КМШнын эң мыкты студенти”	Асылхан Азисбек кызы (2412.0101008 1-курс)	КМШ өлкөлөрүндө жаштар саясатын өнүктүрүүгө кошкон салымы үчүн	Bilim-orkeniet Жаңа Казакстан

Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	“КМШнын эң мыкты студенти”	Медина Асанова (2312.01037 1-курс)	КМШ өлкөлөрүндө жаштар саясатын өнүктүрүүгө кошкон салымы үчүн	Bilim-orkenietі Жаңа Қазақстан
Биология бөлүмү	Ат-Башы районунун “Ардактуу атуулу”	И.д. (PhD), доц. Назгүл Иманбердиева	Ат-Башы районунун өсүмдүктөрүн изилдегени үчүн	Кыргыз Республикасы, Нарын облусу, Ат-Башы районунун акимчилиги
Биология бөлүмү	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	Адис, и.д. (PhD) Нуржамал Өмүрзакова	Билим берүү системасын өнүктүрүүгө кошкон өзгөчө салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Биология бөлүмү	Оор атлетика боюнча Кыргыз Республикасынын ачык чемпионатынын медалы	Акылай Шайлообаева (студент)	Оор атлетика	Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлигине караштуу Дене тарбия жана спорт департаменти
Биология бөлүмү	Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин факультет, институт жана колледж студенттеринин XII спартакиадасы	Акылай Шайлообаева (студент)	Таяк тартыш	КТМУ
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык “ЖалынFest” студенттиик театр фестивалы, “Эң мыкты театралдык сын” номинациясынын сыйлыгы	Театралдык искусство бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Сезим Жумашева	Республикалык “ЖалынFest” студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык “ЖалынFest” студенттиик театр фестивалы, “Айкашка” спектаклинде “Эркектин ролун эң мыкты аткаргандыгы үчүн” сыйлыгы	Театралдык искусство бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Таштемир Темирбек уулу	Республикалык “ЖалынFest” студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык “ЖалынFest” студенттиик театр фестивалы, Эң мыкты драматург” сыйлыгы	Театралдык искусство бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Жылдыз Осоналиева	Республикалык “ЖалынFest” студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу

Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы, "Карышкырдын тилеги" спектаклиндеги "Эркектин ролун эң мыкты аткаргандыгы үчүн"	Театралдык искусство бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Айдос Батыркулов	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы, "Айкашка" спектаклинде "Аялдын ролун эң мыкты аткаргандыгы үчүн" сыйлыгы	Театралдык искусство бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Сезим Айтакова	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы, "Эң мыкты театр сыны" номинациясындагы сыйлык	Театралдык искусство бөлүмүнүн 2-курсунун студенти Бегимай Сагалиева	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы, "Эң мыкты театр сыны" номинациясындагы сыйлык	Театралдык искусство бөлүмүнүн 4-курсунун студенти Жаңылай Эгембердиева	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы, "Эң мыкты театр сыны" номинациясындагы сыйлык	Театралдык искусство бөлүмүнүн 2-курсунун студенти Алина Айбекова	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы, "Эң мыкты ийкемдүүлүк" номинациясынын сыйлыгы	Театралдык искусство бөлүмү	Республикалык "ЖалынFest" студенттиик театр фестивалы	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, Кыргызстан театр ишмерлер союзу
Көркөм өнөр факультетинин театралдык искусство бөлүмү	"Бакен Кыдыкеева" сериалында Бакендин ролун мыкты аткаргандыгы үчүн Ыраазычылык кат	Театралдык искусство бөлүмүнүн 2-курсунун студенти Жаңыл Султангазиева	Бакен Кыдыкеева" сериалында Бакендин ролу үчүн	Кыргыз сериалы

Көркөм өнөр факультетинин графика бөлүмү	"Жаратмандыгы үчүн" Ардак грамотасы	Графика бөлүмүнүн ага окутуучусу Айтбүбү Бадахшанова	Кыргыз Республикасынын искусствосуна кошкон салымы үчүн	Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлиги, КР Сүрөтчүлөр союзу
Комуникация факультети	«Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине 85 жыл» юбилейдик медалы	Ага окутуучу и.д. (PhD) Бакыт Орунбеков		Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңеши
Комуникация факультети	" Ардак грамотасы"	И.д. (PhD), доц.Гүлзада Станалиева		Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңеши
Комуникация факультети	Думлупынар илим сыйлыгы	И.д. (PhD), доц. Абдулхаким Бахадыр Дары		Билим берүү профсоюздарынын Евразиялык эл аралык бирикмеси (UAESEB)
Комуникация факультети	"Ыраазычылык кат"	Ага окутуучу Каныбек Өмүрбеков		"Бейне-өнөр" коомдук фонду
Комуникация факультети	Стол тенниси II орун	Ага окутуучу и.д. (PhD) Марат Эргешов	Бишкек шаарындагы ЖОЖдор жана кесиптик лицейлер ортосунда өткөн саламаттык спартакиадасы	КР Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлиги, Билим берүү министрлиги
Комуникация факультети	Эң мыкты режиссер "Күүгүм үнү" (Alacakaranlık sesi)	Саадат Казакбаева 2023-ж. бүтүрүүчү	"Күүгүм үнү" (Alacakaranlık sesi) фильми	КМШ өлкөлөрүнүн жаштарынын "Үмүт" кино форуму - Кыргызстан, 2024-ж.
Комуникация факультети	Атайын жюринин диплому "Кинодогу ыргатуу речь үчүн" "Күүгүм үнү" (Alacakaranlık sesi)	Саадат Казакбаева 2023-ж. бүтүрүүчү	"Күүгүм үнү" (Alacakaranlık sesi) фильми	"Кыргызстан – кыска метраждуу фильмдердин мекени" эл аралык кинофестивалы, 2024-жыл
Комуникация факультети	Гран-При "Күүгүм үнү" (Alacakaranlık sesi)	Саадат Казакбаева 2023-ж. бүтүрүүчү	"Күүгүм үнү" (Alacakaranlık sesi) фильми	Эл аралык Фараби кинофестивалы, 2024-жыл
Комуникация факультети	I орун	Бермет Бейшебекова 2023-ж. бүтүрүүчү	"Терең" фильми	Эл аралык Фараби кинофестивалы, 2024-жыл
Комуникация факультети	Президенттик стипендия	Журналистика бөлүмүнүн 4-курсунун студенти Алтынай Нурдинова		Кыргыз Республикасынын Президенттик аппараты
Комуникация факультети	"Санариптик медиада журналистиканы өнүктүрүү" номинациясында III орун	Алина Маматова		"Жоогазын 2024" улуттук жарнама жана пиар фестивалы

Комуникация факультети	“Санариптик медиада журналистиканы өнүктүрүү” номинациясында жюринын атайын сыйлыгы	Төлөгөн Сабырбеков		“Жоогазын 2024” улуттук жарнама жана пиар фестивалы
Комуникация факультети	«Коммуникацияда соцмедиянын жана жасалма интеллекттин ролу» номинациясында III орун	Өмүрбек Калиев, Айдай Өмүрбекова, Кулпунай Кокошера		“Жоогазын 2024” улуттук жарнама жана пиар фестивалы
Комуникация факультети	«Эң мыкты ураан сыйлыгы	Нуриса Бейшекеева		“Жоогазын 2024” улуттук жарнама жана пиар фестивалы
Комуникация факультети	PR-дебат номинациясында I орун	Хиллерс командасы (Коом менен байланыш жана реклама бөлүмүнүн студенттери)		“Жоогазын 2024” улуттук жарнама жана пиар фестивалы
Экология инженерлиги бөлүмү	Дүйнөнүн эң таасирдүү илимпозу	PhD, проф. Мехмет Кобья	Дүйнөдөгү эң көп шилтеме жасалган илимпоз	Стэнфорд университетинин Голландияда жайгашкан “Elsevier” илимий басылмасы
Компьютер инженерлиги бөлүмү	КР Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	Ага окутуучу и.д. (PhD), доц. Чынара Жумабаева	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги
Инженердик факультет, Электроника жана электр инженерлиги бөлүмү	Түрк дүйнөсүнүн инженериясына кошкон салымы үчүн	PhD, проф. Mirbek Turdueva	Түрк дүйнөсүнүн инженериясына кошкон салымы үчүн	Түрк дүйнөсүнүн Инженерлер жана архитекторлор биримдиги
Өнөр-жай инженерлиги бөлүмү	Кесиби боюнча тесттен өтүү сынагы	Adinay Timurlanova (студент)	Бухгалтердик эсеп боюнча XIV республикалык олимпиада	Санкт-Петербург мамлекеттик экономика университети
Тамак-аш инженерлиги бөлүмү	КР Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	И.д. (PhD), доц. м.а. Айчүрөк Мажитова	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги
Тамак-аш инженерлиги бөлүмү	КР Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	И.д. (PhD), доц. м.а. Жылдызай Өзбекова	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги
Тамак-аш инженерлиги бөлүмү	КР Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	Ага окутуучу и.д. (PhD), доц. Айдакан Касымакунова	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги

Химия инженерлиги бөлүмү	"Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңешинин Ардак грамотасы"	PhD, проф. Бакыт Боркочев	Жалпы илимий педагогикалык иштериндеги ийгиликтери жана көз карандысыз аккредитациялоо иштерине о.э. КТМУнун билим берүү программаларынын лицензия алуусуна кошкон салымы үчүн "Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңешинин Ардак грамотасы"	КР Жогорку кеңеши
Химия инженерлиги бөлүмү	"Илимдин мыктысы" наамы	И.д. (PhD), доц. Калипа Салиева	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги
Химия инженерлиги бөлүмү	КР Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	Адис, и.д. (PhD) Нурзат Шакиева	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги
Экология инженерлиги бөлүмү	КР Билим берүү жана илим министрлигинин Ардак грамотасы	И.д. (PhD), доц. м.а. Жаңыл Искакова	Тармагындагы ийгиликтери жана салымдары үчүн	КР Билим берүү жана илим министрлиги
Спорт илимдери факультети	Коло	Аида Асанбекова	Кыргызстандын дзюдо боюнча чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Аяна Рыскулбекова	Кыргызстандын дзюдо боюнча чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Адинай Алмазбекова	Кыргызстандын дзюдо боюнча чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Аземи Камчыбекова	Кыргызстандын дзюдо боюнча чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Айжан Анарбекова	Кыргызстандын дзюдо боюнча чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Айжан Анарбекова	76 кг бел боо күрөшү	Татарстан / Казань
Спорт илимдери факультети	Коло	Адинай Алмазбекова	76 кг бел боо күрөшү	Татарстан / Казань
Спорт илимдери факультети	Коло	Аземи Камчыбекова	66 кг бел боо күрөшү	Татарстан / Казань
Спорт илимдери факультети	Коло	Аяна Рыскулбекова	58 кг бел боо күрөшү	Татарстан / Казань
Спорт илимдери факультети	Коло	Аида Асанбекова	Самбо чемпионаты	Казакстан / Актау
Спорт илимдери факультети	Коло	Аида Асанбекова	Жаштар арасында самбо боюнча дүйнө чемпионаты	Түштүк Кипр/ Ларнака

Спорт илимдери факультети	Коло	Аида Асанбекова	Самбо боюнча дүйнө чемпионаты	Казакстан / Астана
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Аяна Рыскулбекова	Алыш бел боо күрөшү боюнча Кыргызстандын чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Аяна Рыскулбекова	Казак күрөшү, V дүйнөлүк көчмөндөр оюну	Казакстан / Астана
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Адинай Алмазбекова	Алыш бел боо күрөшү боюнча Кыргызстандын чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Адинай Алмазбекова	Алыш бел боо күрөшү боюнча «Гран-При» эл аралык мелдеши	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Адинай Алмазбекова	Алыш күрөшү, V дүйнөлүк көчмөндөр оюну	Казакстан / Астана
Спорт илимдери факультети	Алтын	Аземи Камчыбекова	Алыш күрөшү боюнча Кыргызстандын чемпионаты	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Аземи Камчыбекова	Бел боо күрөшү боюнча «Гран-При» эл аралык мелдеши	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Аземи Камчыбекова	Казак күрөшү, V дүйнөлүк көчмөндөр оюну	Казакстан / Астана
Тил үйрөтүү бөлүмү	Ыраазычылык кат	И.д. (PhD) Райхан Таштемирова	Билим берүү жаатында көптөгөн жылдар бою активдүү эмгектенгендиги үчүн	Кыргыз Республикасынын Жогорку кеңеши
Тил үйрөтүү бөлүмү	Ардак грамотасы	И.д. (PhD) Жамиля Бокоева	Министрликтин кызматкерлерине өтүлгөн курстарга кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Окуу борбору
Тил үйрөтүү бөлүмү	III орун	И.д. (PhD) Жамиля Бокоева	КТМУ XIV Сергек жашоо жана спорт оюндары спартакиадасы (Тогуз коргоол)	КТМУ
Тил үйрөтүү бөлүмү	Абиш Кекилбаев медалы (85 жылдыгына карата)	И.д. (PhD) Гөкжан Челик	Казак адабиятына кошкон салымы жана Абиш Кекилбаевдин 85 жылдыгына карата уюштурулган илимий конференцияга доклад жасап катышкандыгы үчүн	Казак Республикасынын Мангыстау облусунун Абиш Кекилбаев атындагы тарых музейи

Тил үйрөтүү бөлүмү	Грамота I орун	Марсел Мамадаминов (Студент: 2403L0301024)	12-декабрь адабият күнүнө карата кыргыз тилинде дилбаян жазуу сынагы	КТМУ Студенттик кеңеши
Тил үйрөтүү бөлүмү	Грамота II орун	Мадина Кадырбекова (Студент: 2401L0702014)	12-декабрь адабият күнүнө карата түрк тилинде дилбаян жазуу сынагы	КТМУ Студенттик кеңеши

1.8.7. Спорт жаатындагы кызмат

72-таблица: Университетте өткөн спорттук иш-чаралар			
Спорттук иш-чаранын аталышы	Спорттун түрү	Дата	Жыйынтык
Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин профессор-окутуучулар курамы жана кызматкерлери арасындагы XIV Сергек жашоо жана спорт оюндары спартакиадасы	Спорттун 9 багытында 7 команда (Алга, Манас жаштары спорттук командасы, Көкжал, Курулуш, Биримдик, Ынтымак жана Табигый илимдер факультети) (Волейбол, стол тенниси, тогуз коргоол, шахмат, жаа атуу, жеңил атлетика, футбол, таяк тартыш жана армрестлинг)	22-январдан 19-майга чейин, 2024-ж.	I орун – Алга, II орун – Манас жаштары спорттук командасы, III орун – Көкжал, IV орун – Курулуш, V орун – Биримдик, VI орун – Табигый илимдер факультети жана VII орун - Ынтымак.
XIII студенттик спартакиада	Спорттун 9 багыты боюнча 12 факультет (Гуманитардык, Экономика жана башкаруу, Чет тилдер жогорку мектеби, Айыл чарба, Инженердик факультет, Теология, Көркөм өнөр, Туризм, Кесиптик колледж, Табигый илимдер, Коммуникация жана Ветеринардык факультет) (Волейбол, стол тенниси, тогуз коргоол, шахмат, жаа атуу, жеңил атлетика, футбол, таяк тартыш жана армрестлинг)	27-ноябрдан 19-майга чейин, 2024-ж.	I орун – Гуманитардык, II – Экономика жана башкаруу, III орун – Чет тилдер жогорку мектеби IV – орун – Айыл-чарба факультети, V орун – Инженердик, VI орун – Теология, VII орун – Көркөм өнөр, VIII орун – Туризм, IX орун – Кесиптик колледж, X орун – Табигый илимдер, XI орун – Коммуникация, XII орун Ветеринария факультети
Өзбекстандын элчилиги менен Кыргызстандын жогорку окуу жайларында билим алып жаткан Өзбекстандын жарандарынын арасында футбол боюнча турнир	Футбол	11-май 2024-ж.	

73-таблица: Университеттен тышкары өткөн иш-чаралар		
Багыты	Жери	Жыйынтык (сыйлык/ орун)
Шахмат	Бишкек-Ош	Алтын (4 студент)
Тогуз коргоол	Бишкек-Ош	Алтын (4 студент)
Стол тенниси	Бишкек-Ош	Күмүш (2 студент)
Дзюдо	Бишкек-Ош	Күмүш (3 студент)
Баскетбол (мырзалар)	Бишкек-Ош	Алтын (12 студент)
Баскетбол (айымдар)	Бишкек-Ош	Алтын (12 студент)
Футбол	Бишкек-Ош	Алтын (10 студент)

1.8.8. Китепкана кызматтары

1998-жылдан бери кызмат кылып келе жаткан китепканабыздын максаты – ар түрдүү тармактарда эмгектенген илимпоздордун, изилдөөчүлөрдүн жана студенттердин билим, тарбия, илимий изилдөө жана жалпы маданиятка болгон муктаждыктарын канааттандыруу. Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин борбордук китепканасы заманбап иштөө жана окуу чөйрөсүнө ылайыкташтырылган. Биздин китепкана фондубуз белекке берилген жана сатып алынган маалымат ресурстары менен күндөн-күнгө байып баратат.

74-таблица: Китепканадагы китептердин бөлүштүрүлүшү			
Китепкана/Окуу залы	Жалпы китептин	Окурман сыйымдуулугу (киши)	Колдонулган аянты (м ²)
Борбордук китепкана	32689	82	680,41 м ²
Тил үйрөтүү курсунун окуу залы (Борбордук имараттагы китепкана)	39722	159	476,2 м ²
PhD, проф. Азиз Санжар атындагы китепкана	13976	120	491,18 м ²
Экономика жана башкаруу факультетиндеги окуу залы	6567	48	153,5 м ²
Т. и. д., профессор Анварбек Мокеев атындагы окуу залы	3307	40	151,3 м ²
ЖАЛПЫ	96261	449	1952,6 м²

* жаңы китептерди каттоо иштери жүргүзүлүүдө.

2024-жылдын 13-мартында 2023-жылы сентябрдан декабрь айына чейин эң көп китеп окуган студенттерге сыйлыктар тапшырылды.

2024-жылдын май айында “AXSIS – академиялык жана илимий басылмалардын маалымат системасындагы” Web of Science жана Scopus платформасында университетибиздин атынан жарыяланган басылмалар тууралуу маалыматтар жаңыланган.

2024-жылдын май айында университетизге “LEHÇEDİZ” электрондук сөздүгүн долбоордун алкагында бекер колдонуу мүмкүнчүлүгү берилди.

2024-жылдын 14-октябрынан 2024-жылдын 9-декабрына чейин “Libraryturk” академиялык э-китеп платформасына сынамык түрдө кирүү мүмкүнчүлүгү берилди.

2024-жылдын ноябрь айынан тарта “Cambridge Journals Online” электрондук маалымат базасына eIFL долбоорунун алкагында бекер кирүү камсыздалды. Ар бир семестрдин башында жаңы келген студенттерге китепкананын электрондук каталогун колдонуу жана университет катталгын электрондук маалымат базаларын колдонуу боюнча маалымат берилет. 2024-жылдын 19-ноябрында даярдоо курсунун студенттери үчүн “Китепкана менен тааныштыруу” семинары онлайн форматта өттү. 2 семинар өткөрүлүп, 77 топко бөлүнүп, жалпысынан 1904 студент катышты.

75-таблица: Китепкана булактары							
Kategoriler Категориялар	Китеп	Материал (CD, DVD, карта ж.б.)	Мезгилдүү басылмалар. Гезит жана журналдар		Электрон- дук басылма- лар	Диссертация/ Дипломдук иш	Жалпы
			Жергилик- түү басылмалар	Чет өлкөлүк басылмалар			
Техника жана табигый илимдер	11121	11	0	0	1801	247	13180
Экономика жана башкаруу	8303	6	0	0	628	200	9137
Коомдук илимдер	32991	316	2	0	2708	369	36386
Журналистика	1575	5	0	0	209	34	1823
Айыл чарба жана ветеринария	2750	1	0	0	314	27	3092
Филология	9805	137	4	0	521	108	10575
Туризм жана мейманкана иштетүү	2206	6	0	0	236	42	2490
Спорт жана дене тарбия	597	0	0	0	183	11	791
Искусство	3177	42	0	0	154	24	3397
Медицина	874	0	0	0	235	3	1112
Башка	21190	37	10	0	1124	46	22407
ЖАЛПЫ	94589	561	16	0	8113	1111	104390

76-таблица: Китепканадагы басылып чыгарылган жана электрондук түрдөгү булактар						
Китепкана булактары	2024-жылы алынган китепкана булактары			Китепкана булактарынын жалпы саны		
	Басылган	Электрондук	Жалпы	Басылган	Электрондук	Жалпы
Китептердин саны (сатып алынган)	390	0	390	45833	0	45833
Китептердин саны (кайрымдуулукка берилген)	823	423	1246	48780	8113	56893
Журналга абонемент катары катталуунун саны	0	0	0	0	0	0
Мезгилдүү басылмаларга катталуунун саны	16	0	16	16	0	16
Маалымат базаларына катталуунун саны	0	68	68	0	68	68

77-таблица: Китепкана булактарынын жылдарга карата бөлүштүрүлүшү		
	2023	2024
Басылып чыккан китептепдин саны	93.527	94589
Басылып чыккан журналдардын саны	3	0
Электрондук китептердин саны	7.690	8113
Абонемент катары катталган маалымат базасынын саны	68	98
Окуу үчүн убактылуу колдонууга берилген китептердин саны	19.508	17704
Диссертация / дипломдук иштердин саны	1.011	1111

1.8.9. Студентти ишке орноштуруу жана практика

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин студенттеринин адистигин мыкты өздөштүрүшү үчүн көптөгөн мекемелер менен кызматташуу аркылуу студенттер өндүрүштүк практикадан өтүшөт.

78-таблица: Студенттердин университеттин түзүмдөрүндө өндүрүштүк практикадан өтүшү				
Административдик түзүмдөр	2023-жылы акы төлөнгөн практика		2024-жылы акы төлөнгөн практика	
	Студенттердин саны*	АКШ доллары **	Студенттердин саны*	АКШ доллары
Кадрлар башкармалыгы	1	108,60	2	714,09
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	0	0,00	1	294,88
Курулуш иштери башкармалыгы	1	807,95	1	477,90
Башкы катчылык	4	1.468,81	4	2.341,99
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	8	3.952,86	8	4.152,61
Студенттик иштер башкармалыгы	3	896,22	3	1.517,74
Ректорат	32	8.512,66	26	14.362,30
Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	73	42.619,93	83	59.033,21
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	3	1.071,29	3	1.232,43
Административдик түзүмдөр боюнча бардыгы	125	59.438,31	131	84.127,15
Академиялык бөлүмдөр				
Түризм факультети	1	18,67	2	80,81
Гуманитардык факультет	3	119,79	2	945,45
Табигый илимдер факультети	2	177,23		
Көркөм өнөр факультети	3	569,63	4	2.148,18
Теология факультети	3	146,66	3	3.128,19
Коммуникация факультети	8	1.995,72	12	4.194,45
Экономика жана башкаруу факультети	0	0,00	1	877,13
Орто кесиптик колледж	1	171,04	5	1.674,24
Инженерия факультети	6	1.468,05	11	4.674,24

Ветеринария факультети	4	1.407,43	6	2.433,88
Айыл чарба факультети	2	2.468,39	2	2.186,64
ЖОЖдон кийинки билим берүү институту	2	583,79	1	868,91
Академиялык бөлүмдөр боюнча бардыгы	35	9.126,41	49	23.212,11
ЖАЛПЫ	160	68.564,72	180	107.339,26

* Иштеген студенттердин саны жылдык орточо сан менен берилди.

** Доллар жылдык орточо курс менен эсептелди.

79- таблица: Студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүшү боюнча маалыматтар				
	2023		2024	
	Түркия	Башка өлкөлөр	Түркия	Башка өлкөлөр
Кыргыз-Түрк «Манас» университети материалдык колдоо көрсөтүү аркылуу чет өлкөгө өндүрүштүк практикага жиберген студенттердин саны	6	0	0	0
Кыргыз-Түрк «Манас» университети материалдык колдоо көрсөтпөстөн, чет өлкөгө өндүрүштүк практикага жиберген студенттердин саны	126	31	165	7
Кыргызстанда өндүрүштүк практикадан өткөн студенттердин саны	889		774	
ЖАЛПЫ	1.052		946	

1.8.10. Жашылдандыруу

Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарчадагы күнөскананы жана бакчаны жашылдандыруу иштери жыл сайын үзгүлтүксүз жүргүзүлүүдө. Мындан тышкары бак-дарактар, көчөттөр жыл сайын отургузулат. Төмөндөгү таблицада жылдарга карата отургузулган көчөттөрдүн саны көрсөтүлгөн.

80-таблица: Жерди пайдалануу		
	2024	
	Саны	Аянты (м ²)
Бакча	21	354.074,00
Күнөскана	3	256,00
Огород	16	9.212,00
ЖАЛПЫ	40	363.542,00

2. МАКСАТ ЖАНА МИЛДЕТТЕР

2.1. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА АРТЫКЧЫЛЫКТАР

Кыргыз-Түрк «Манас» университети түптөлгөн күндөн баштап негизги миссиясы - түрк тилдүү мамлекеттердин жаштарына сапаттуу билим жана тарбия берүү. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин максаты – заманбап билим алган аң-сезимдүү, өз алдынча жана жоопкерчиликтүү жаштарды тарбиялоо.

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин артыкчылыктары: маданий баалуулуктарын коргогон, ааламдашуу процессине даяр, дүйнө жана түрк илимине салым кошкон, жогорку маданиятка умтулган жаштарды өстүрүү. Кыргыз-Түрк «Манас» университети түрк мамлекеттеринин ортосундагы тил, илим, тарых, адабият, маданият, көркөм өнөр, экономика жана спорт жаатында кызматташтыктын эң жогорку деңгээлде болушун камсыз кылып, руханий баалуулуктарды дүйнөлүк деңгээлге чыгарат.

Бул миссияны аткаруу үчүн төмөндөгүдөй максаттар коюлган:

- Учурдун талаптарына жооп берген билим берүү стандарттарын, ыкмаларын жана университеттин заманбап башкаруу моделин колдонуу менен Кыргыз Республикасынын жогорку билим берүү тутуму үчүн үлгү көрсөтүп, дүйнө менен интеграция болууда алдыңкы ролду ойноо;
 - Заманбап, демократиялык жана светтик мамлекеттин принциптерине ишенген, адам укуктарын урматтаган, аң-сезимдүү, руханий дөөлөттөрдү карманган, акыл-эстүү, руху бийик, адеп-ахлактуу, дени сак, конструктивдүү жана коомдук жоопкерчиликтүү, чыгармачыл муундарды тарбиялоо;
 - Түркия Республикасынын жана башка өнүккөн өлкөлөрдүн демократия жана рынок экономикасына байланыштуу тажрыйбасын колдонуу менен Кыргыз Республикасынын демократия жана рынок экономикасына өтүү процесстерин чыңдоого салым кошуу;
 - Түркия Республикасынын жана башка өнүккөн өлкөлөрдүн демократия жана рынок экономикасына байланыштуу тажрыйбасын колдонуу менен Кыргыз Республикасынын демократия жана рынок экономикасына өтүү процесстерин чыңдоого салым кошуу;
 - Түрк дүйнөсүнүн жаштарын жалпы адамзаттык көз караштарды, баалуулуктарды өзүнө сиңирген, улуттук баалуулуктарды карманган инсан кылып тарбиялоо жана эл аралык коомчулуктун алдыңкы мүчөсү кылуу;
 - Жаштарды бардык тармакта компетенттүү болууга, өзүнө ишенүүгө, көп кырдуу жана сынчыл болууга, өзгөрүп жаткан коомго ыңгайлашууга, жаңычылдыкка, демократиянын эрежелерин сактоого, ачык-айкындуулукка, кызматташууга, сабырдуулукка, эркин ой жүгүртүүгө, изилдөөчүлүккө жана сезимталдуулукка үйрөтүү;
 - Коомдук муктаждыктарга ылайык кесиптик орто билими, бакалавр же ЖОЖдон кийинки билими бар адистерди даярдоо, кесиптик жана инсандык өнүгүүнү колдоо үчүн кыска мөөнөттүү окуу программаларын даярдоо.
- Түрк дүйнөсүнүн тарыхый, руханий баалуулуктарына жана философиясына шайкеш келген абройлуу, өзүн эл аралык чөйрөдө тааныткан, академиялык бай тажрыйбасы менен алдыңкы сапта туруп, түрк дүйнөсүнө жана маданиятына салым кошкон «Эл аралык деңгээлдеги абройлуу, ийгиликтүү жана таанымал университет болуу» Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин негизги милдеттеринин бири болуп саналат. Ошондой эле заманбап, ишкер, жаңычыл, өзгөрүү жана өнүгүүгө даяр, өз тармагында лидер жана көпчүлүк тандаган университет болуу.

Университеттин негизги максаттары:

- Билим берүүдө эл аралык бренд болуу
- Ар тармакта тажрыйбалуу адистерди даярдоо
- Болонья процессине шайкеш болуу
- Ички жана тышкы өнөктөштөр менен таасирдүү жана жемиштүү кызматташтык түзүү
- Коомго кызмат өтөө
- Окуу-тарбия иштериндеги ийкемдүүлүк
- Технологияга таянган билим берүү
- Үзгүлтүксүз билим берүү
- Өмүр бою билим алуу
- Өзгөрүүлөргө шайкештик жана тынымсыз өнүгүү
- Практикалык билим, технологияга багытталган илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук иштер
- Улуттук, эл аралык билим берүү мекемелерине мүчө болуу жана аккредитация боюнча изилдөөлөр
- Академиялык жактан вертикалдуу өнүгүү
- Физикалык инфратүзүмдү чыңдоо
- Турак-жайларды куруу
- Интернационалдаштыруу

КТМУнун миссиясын жана концепциясын түзгөн негизги баалуулуктар:

- Дүйнө илимий адабиятына жана дүйнөдө маалыматтын жайылышына салым кошуу;
- Түрк цивилизациясынын өсүшүн колдоо;
- Жаңычылдык жана заманбаптык
- Коом алдындагы жоопкерчилик
- Тынымсыз өнүгүү

2.2. СТРАТЕГИЯЛЫК МАКСАТТАР ЖАНА МИЛДЕТТЕР

- 1-максат: Билим берүүдө эл аралык бренд болуу
- 1.1-милдет. Учурдагы билим берүү программаларын улуттук жана эл аралык ченемдердин алкагында кайра куруу аркылуу санын көбөйтүү жана сапатын жогорулатуу.
- 1.2-милдет. Эл аралык кызматташтык жана студент, окутуучу алмашуу программаларын пайдалануу.
- 1.3-милдет. Чет өлкөлүк же ар башка улуттардын өкүлдөрү болгон студенттердин санын көбөйтүү.
- 1.4-милдет. Окуу процесстерин жакшыртуу.
- 2-максат: Илимий изилдөө иштеринин санын көбөйтүү жана сапатын жогорулатуу
- 2.1-милдет. Илимий инфратүзүмдү чыңдоо.
- 2.2-милдет. Изилдөөчүнүн компетенттүүлүгүн өнүктүрүү жана санын көбөйтүү.
- 2.3-милдет. Улуттук жана эл аралык долбоорлордун, басылмалардын жана илимий иш-чаралардын сапатын жогорулатуу.
- 3-максат: Коомдук пайдалуу иш-чаралар үчүн тышкы кызыкдар тараптар менен билим жана тажрыйба алмашууга негизделген кызматташтыкты өнүктүрүү

- 3.1-милдет. Кызыкдар тараптар менен мамилелерди жана кызматташтыкты түзүү механизмдерин иштеп чыгуу.
- 3.2-милдет. Элдин жашоо-турмушун жакшыртуу максатында билим берүүнү, коомдук жана маданий тармакты өнүктүрүү.
- 3.3-милдет. «Манас» радиосунун жана телекөрсөтүүсүнүн сапатын жогорулатуу.
- 3.4-милдет. Кыргызстандын өнүгүшүндөгү артыкчылык берилген багыттарды өнүктүрүүгө колдоо көрсөтүү.
- 3.5-милдет. Түрк дүйнөсүнүн орток маданияты жаатында коомго кызмат көрсөтүүнүн санын көбөйтүү.
- 4-максат: Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин эл аралык популярдуулугун жогорулатуу
- 4.1-милдет. Эл аралык популярдуулугун жана аброюн жогорулатуу максатында натыйжалуу иш жүргүзүү.
- 4.2-милдет. Эл аралык мамилелерди өнүктүрүү.
- 5-максат: Корпоративдик түзүлүштүн өнүгүшүн жана туруктуулугун камсыз кылуу
- 5.1-милдет. Сапатты башкаруу жана кепилдик тутумунун процессин өркүндөтүү.
- 5.2-милдет. Корпоративдик иденттүүлүктү жана маданиятты чыңдоо.
- 5.3-милдет. Технологияга таянган башкаруу процесстерин өркүндөтүү.
- 5.4-милдет. Академиялык жана административдик кызматкерлердин квалификациясын тынымсыз жогорулатууну камсыз кылуу.
- 5.5-милдет. Студенттик шаарчадагы жашоонун жана көрсөтүлгөн кызматтардын сапатын жакшыртуу.

81-таблица: 2024-жылы жаңы кабыл алынган жана оңдолгон ченемдик-укуктук документтер	
Оңдолгон ченемдик-укуктук документтер	
КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИНИН ДОЦЕНТИН МИЛДЕТИН АТКАРУУЧУ, ДОЦЕНТ, ПРОФЕССОР НААМЫН БЕРҮҮ ЖАНА АЛАРДЫ ДАЙЫНDOO БОЮНЧА НУСКАМАСЫ	Бул нускаманын “Доцент наамын берүү” боюнча 9-беренеси Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 25-апрелиндеги 2024-01/15 номерлүү чечиминин негизинде оңдолгон.
КТМУнун КЫЗМАТКЕРЛЕРИНИН ИШ САПАРЫНА БАЙЛАНЫШТУУ ЧЫГЫМДАР БОЮНЧА НУСКАМАСЫ	Бун нускаманын 10-беренесине тиркелген өлкө ичиндеги күнүмдүк чыгымдар боюнча 1-тизме Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 18-октябрындагы № 2024-03/2 чечиминин негизинде оңдолгон.
Жаңы кабыл алынган ченемдик-укуктук документтер	
КТМУнун АРТЫКЧЫЛЫКТУУ БАГЫТТАРДА СТИПЕНДИЯ ЫЙГАРЫЛУУЧУ ЖОЖДОН КИЙИНКИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ	Бул жобо КТМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2024-жылдын 20-мартындагы № 2024-03.14 (а) чечими менен кабыл алынган.
КТМУнун ТҮРК ДҮЙНӨСҮНҮН СТРАТЕГИЯЛЫК ИЗИЛДӨӨ БОРБОРУ ЖӨНҮНДӨ НУСКАМАСЫ	Бул нускама Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 25-апрелиндеги № 2024-01/4 чечими менен кабыл алынган.
КТМУнун ДИПЛОМДУ, ДИПЛОМДУН ТИРКЕМЕСИН ЖАНА БАШКА ДОКУМЕНТТЕРДИ ДАЯРDOONУН ТАРТИБИ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ	Бул жобо КТМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2024-жылдын 27-июнундагы № 2024-07.49 (b) чечими менен кабыл алынган.

КТМУнун БЮДЖЕТ ЖАНА БУХГАЛТЕРДИК ЭСЕП БОЮНЧА НУСКАМАСЫ	Бул нускама Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 25-апрелиндеги № 2024-01/5 чечими менен кабыл алынган.
КТМУнун РАДИОУКТУРУУ МҮДҮРЛҮГҮНҮН ИШМЕРДИГИ БОЮНЧА НУСКАМАСЫ	Бул нускама Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 25-апрелиндеги № 2024-01/6 чечими менен кабыл алынган.
КТМУнун ТЕЛЕКӨРСӨТҮҮ МҮДҮРЛҮГҮНҮН ИШМЕРДИГИ БОЮНЧА НУСКАМАСЫ	Бул нускама Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 25-апрелиндеги № 2024-01/7 чечими менен кабыл алынган.
Жокко чыгарылган ченемдик-укуктук документтер	
КТМУнун ДИПЛОМ, СЕРТИФИКАТ, ДИПЛОМДУН ДУБЛИКАТЫН ЖАНА МУГАЛИМДИК СЕРТИФИКАТТЫН ОРДУНА ЖАРАКТУУ ДОКУМЕНТ АЛУУНУН ЖОЛ-ЖОБОСУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ	Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2024-жылдын 27-июнундагы №2024-07.49 (b) чечими менен кабыл алынган “КТМУнун Дипломду, дипломдун тиркемесин жана башка документтерди даярдоонун тартиби жөнүндө жобосу” күчүнө кирген күнү жокко чыгарылган.
КТМУнун ОРТО АЗИЯНЫ ИЗИЛДӨӨ БОРБОРУНУН ТҮЗҮЛҮШҮ, УЮШТУРУУЧУЛУК ТҮЗҮМҮ ЖАНА ИШ АЛЫП БАРУУ ТАРТИБИ БОЮНЧА НУСКАМАСЫ	Бу нускама Камкорчулар кеңешинин 2024-жылдын 25-апрелиндеги № 2024-01/4 чечими менен кабыл алынган “КТМУнун Түрк дүйнөсүн стратегиялык изилдөө борбору жөнүндө нускамасы” күчүнө кирген күнү жокко чыгарылган.

3. ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР

3.1. КАРЖЫ ИШТЕРИ БОЮНЧА МААЛЫМАТТАР

Өкмөткө караштуу өзгөчө статустагы университет катары түптөлгөн Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Уставынын 8-беренесине ылайык, ректор каржы иштерине жооптуу жетекчи болуп саналат.

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин бюджетине жана эсеп-кысап иштерине байланыштуу бардык операциялар Стратегиялык пландоо башкармалыгы тарабынан ишке ашырылат.

2024-жылдагы бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгү		
БЮДЖЕТ ТАБЛИЦАСЫ		АКШ ДОЛЛАРЫ
КИРЕШЕЛЕР		24.217.398
	Түркия Республикасынын Өкмөтү кошкон салым	22.982.867
	Башка кирешелер	1.162.180
	Алмашуудан келип түшкөн киреше	72.351
ЧЫГАШАЛАР		22.312.446
	Кызматкерлерге эмгек акы төлөөгө кеткен чыгымдар	17.276.926
	Башка күнүмдүк чыгымдар	3.369.468
	Күнүмдүк чыгымдар	20.646.394
	Инвестиция чыгымдары	802.244
	Акча которуулар	290.448
	Алмашуудан келип түшкөн чыгашалар	573.359
БЮДЖЕТ БАЛАНСЫ		1.904.952
	Аванс	9.164
	Аманат	-4.926
Нак акча балансы		1.919.042
Бюджеттин балансы		-1.919.042
	Жалпы	3.343.211
	100	7.128
	102	1.844.638
	105	1.491.446
КОТОРУУ		5.262.254

3.1.1. Бюджеттеги процесстердин жыйынтыктары

3.1.1.1. Бюджет төлөмдөрү жана чыгымдары:

82-таблица: Бюджеттин коротулушу				
	Бюджеттик төлөмдөрдүн бөлүштүрүлүшү (\$)	Сарптоолор (\$)	Колдонуу көлөмү (%)	Калганы (\$)
01-Эмгек акыны төлөөгө кеткен чыгымдар	15.045.365	14.940.117	99,30	105.248
02- Социалдык фондго төлөмдөр	2.391.867	2.336.809,02	97,70	55.058
03- Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдар	4.464.298	3.369.468,02	75,48	1.094.830
05- Акча которуулар	357.500	290.448,46	81,24	67.052
06- Капиталдык чыгымдар	2.400.000	802.243,62	33,43	1.597.756
ЖАЛПЫ	24.659.030	21.739.086,40	88,16	2.919.943,60

83-таблица: 2022-2024-жж. аралыгындагы университеттин чыгымдары (АКШ доллары менен)			
	2022	2023	2024
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	6.580.067,48	8.582.027,87	8.909.885,12
Билим берүү кызматтары	11.630.573,90	12.629.160,96	12.826.340,00
ЖАЛПЫ СУММА	18.210.641,38	21.211.188,83	21.736.225,12

84-таблица: 2022-2024-жж. чыгымдардын % менен бөлүштүрүлүшү			
	2022	2023	2024
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	36,13	40,46	40,99
Билим берүү кызматтары	63,87	59,54	59,01
ЖАЛПЫ	100	100	100

85-таблица: 2022-2024-жж. чыгымдардын административдик керектөөлөргө карата бөлүнүшү (АКШ доллары менен)			
	2022	2023	2024
Факультеттер	8.563.425,25	9.227.007,10	9.141.446,23
Институттар	196.577,18	218.520,48	229.920,89
Жогорку мектеп/орто кесиптик колледж	2.870.571,47	3.183.952,66	3.454.972,88
Административдик түзүмдөр	6.580.067,48	8.581.708,59	8.909.885,12
ЖАЛПЫ	18.210.641,38	21.211.188,83	21.736.225,12

86-таблица: 2024-жылдагы факультеттердин чыгымдары (АКШ доллары менен)				
Факультеттердин аталышы	КУНУМДУК ЧЫГЫМДАР	АКЧА КОТОРУУЛАР	КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР	Факультеттеги сарптоолордун суммасы
Инженерия факультети	1.116.216,31	20.988,30	28.827,82	1.166.032,43
Гуманитардык факультет	1.873.438,16	36.384,94	66.891,35	1.976.714,45
Экономика жана башкаруу факультети	749.571,40	21.315,32	24.412,92	795.299,64
Коммуникация факультети	824.467,05	20.441,96	13.223,88	858.132,89
Табигый илимдер факультети	726.936,52	12.883,54	2.137,38	741.957,44
Айыл чарба факультети	462.928,23	4.436,14	0,00	467.364,37
Ветеринария факультети	632.141,52	7.545,97	38.500,00	678.187,49
Көркөм өнөр факультети	821.086,40	10.533,18	0,00	831.619,58
Теология факультети	493.676,24	6.913,76	0,00	500.590,00
Туризм факультети	542.427,75	15.412,30	0,00	557.840,05
Спорт илимдери факультети	560.516,80	7.191,09	0,00	567.707,89
ЖАЛПЫ СУММА	8.803.406,38	164.046,50	173.993,35	9.141.446,23

87-таблица: 2024-жылдагы жогорку мектептердин/орто кесиптик колледждин чыгымдары (АКШ доллары менен)				
	КУНУМДУК ЧЫГЫМДАР	АКЧА КОТОРУУЛАР	КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР	Жогорку мектептердеги сарптоолордун суммасы
Чет тилдер жогорку мектеби	2.631.512,79	598,83	48.066,42	2.680.178,04
Орто кесиптик колледж	765.743,13	9.051,71	0,00	774.794,84
ЖАЛПЫ	3.397.255,92	9.650,54	48.066,42	3.454.972,88

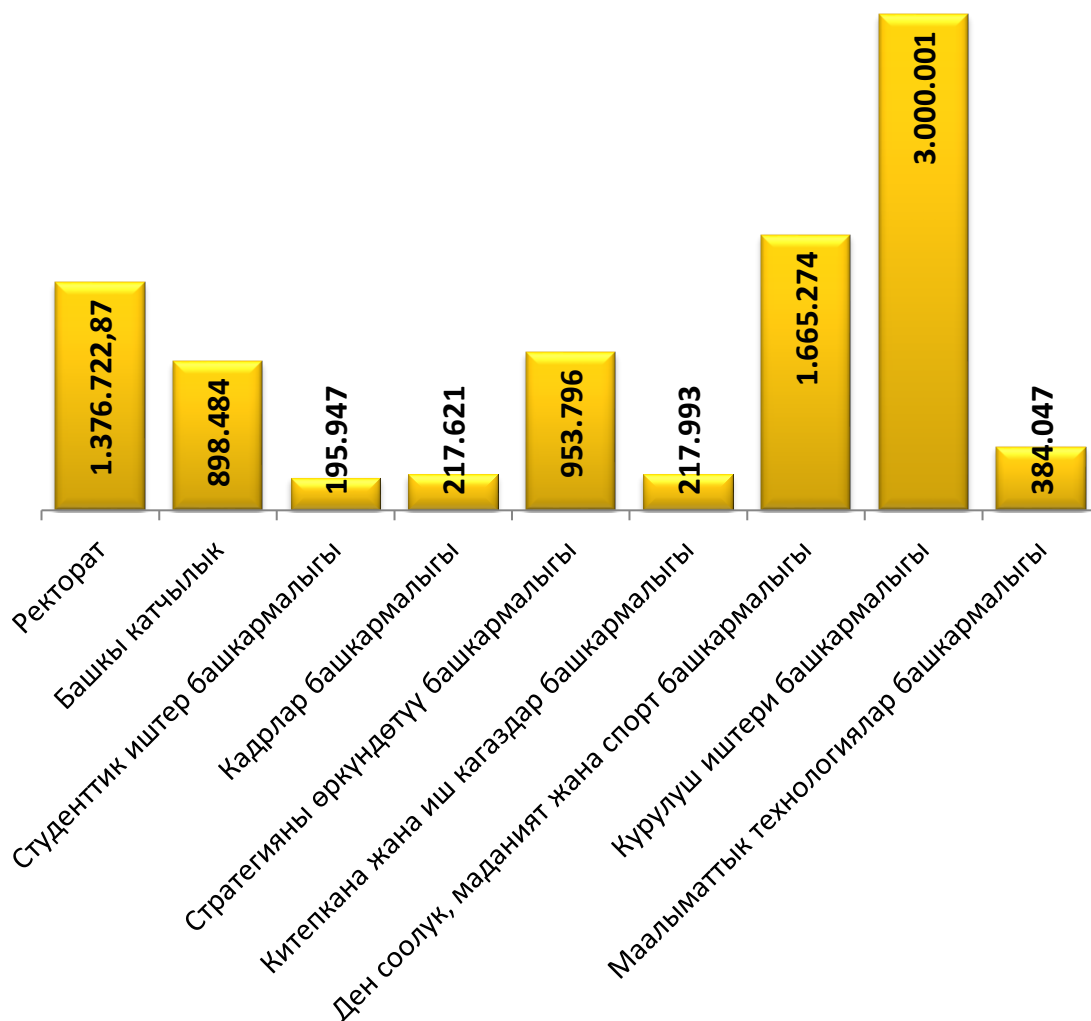
88-таблица: 2024-окуу жылындагы институттардын чыгымдары (АКШ доллары менен)				
	КУНУМДУК ЧЫГЫМДАР	АКЧА КОТОРУУЛАР	КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР	Институттардын чыгымдарынын суммасы
ЖОЖдон кийинки били берүү институту	130.418,05	99.502,84	0,00	229.920,89

89-таблица: 2024-жылдагы административдик түзүмдөрдүн чыгымдары (АКШ доллары менен)				
	КУНУМДУК ЧЫГЫМДАР	АКЧА КОТОРУУЛАР	КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР	Жалпы
Ректорат	1.349.037,60	16.304,58	11.380,69	1.376.722,87
Башкы катчылык	895.516,94	0,00	2.966,72	898.483,66
Студенттик иштер башкармалыгы	195.674,32	272,24	0,00	195.946,56
Кадрлар башкармалыгы	217.620,52	0,00	0,00	217.620,52
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	927.762,90	0,00	26.033,00	953.795,90
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	217.992,61	0,00	0,00	217.992,61

Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	1.619.939,71	0,00	45.334,33	1.665.274,04
Курулуш иштери башкармалыгы	2.512.297,89	0,00	487.703,59	3.000.001,48
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	377.281,96	0,00	6.765,52	384.047,48
ЖАЛПЫ	8.313.124,45	16.576,82	580.183,85	8.909.885,12

90-таблица: 2021-2023-жылдардагы жалпы төлөмдөр

	2022	2023	2024
01-Эмгек акыны төлөөгө кеткен чыгымдар	13.729.365,00	15.045.365,00	15.045.365,00
02-Социалдык фондго төлөмдөр	2.212.237,00	1.996.237,00	2.391.867,00
03-Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдар	2.722.914,00	2.977.070,30	4.464.298,00
05-Акча которуулар	357.500,00	357.500,00	357.500,00
06-Капиталдык чыгымдар	4.250.000,00	2.015.000,00	2.400.000,00
ЖАЛПЫ	23.272.016,00	22.391.172,30	24.659.030,00

3.1.1.2. Болжолдуу бюджет ресурстары жана иштөө процесси:

Университетибиздин атайын бюджеттик каражаттары; Т.Р. Мамлекеттик салымы өздүк кирешелерден жана таза каржылоодон турат. 2024-жылдын аягында 27.488.290,53 АКШ доллары сарпталган, анын 83,59%ын Түркия Республикасынын мамлекеттик салымы, 12,16%ын таза каржылык киреше жана 4,24%ын башка кирешелер түзгөн.

91-таблица: Бюджетинин киреше бөлүгү (АКШ доллары менен)			
	2024-жылга карата болжолдонгон бюджет	2024-жылга карата сарпталган бюджет	Ишке ашырылган көлөмү
Бюджеттик киреше	941.789,00	3.343.211,46	354,99%
Түркия Республикасынын Өкмөтүнүн кошкон салымы	23.002.228,57	22.982.867,31	99,92%
Башка кирешелер	715.012,00	1.162.211,76	162,54%
ЖАЛПЫ	24.659.029,57	27.488.290,53	111,47%

3.1.1.3. Каржы иштери боюнча башка таблицалар:

2024-жылы каржылоо иштери КТМУнун Чыгым документтери боюнча нускамасына ылайык жүргүзүлүп, кирешелер жана чыгымдар катталды. КТМУнун Чыгым документтери боюнча нускамасына ылайык, документтердин толук жана кынтыксыз болушу, укук ээлерине төлөмдөрдүн өз мөөнөтүндө төлөнүп берилиши дыкаттык менен көзөмөлгө алынды.

Сарптоо жасаган түзүмдөрдөн келген бардык документтер жана алардын тиркемелери текшерилип, толук эмес же укуктук ченемдик документтерге туура келбегендери такталып, кемчил жагын толуктоо үчүн факультеттерге кайра жиберилип, кемчиликтер жоюлган.

2024-ж. Милдеттенме картасы

Бир жылга түзүлгөн, ошондой эле кийинки финансылык жыл же жылдар үчүн жарактуу болгон келишимдердин негизинде кабыл алынган милдеттенмелер, аларга киргизилген толуктоолор жана баанын айырмасынын суммасы, милдеттенменин аткарылышынан улам нактадай же эсепке төлөнүүчү төлөмдөр жана бул төлөмдөрдөн чегерүүлөр, милдеттенменин суммасынан жана персоналдык келишимдерден чегерүүлөр Товарлар, кызмат көрсөтүүлөр, курулуш иштери жана персоналдык келишимдер боюнча милдеттенмелер боюнча биздин бөлүм тарабынан чыгарылган милдеттенмелердин карталарын бөлүштүрүү төмөнкүдөй.

Милдеттенменин аталышы	Саны
Персоналдын эмгек келишимдери	1.115
Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу	45
ЖАЛПЫ	1.160

3.1.1.4. Негизги финансылык көрсөткүчтөрдүн таблицасы боюнча түшүндүрмөлөр:**Бюджеттик чыгымдар**

Университетибиздин 2024-жылга бюджеттик сметасы 24 923 552,10 АКШ доллары, ал эми жылдын акырына карата чыгашасы 21 736 225,12 АКШ доллары көлөмүндө аткарылган.

2024-жылдагы жалпы чыгашаларды карап чыгуу: 2024-жылдын акырына карата жалпы ассигнованиенин пайдалануу коэффициенти 88,16%ды түздү. Персоналдын эмгек акысы 99,30%, социалдык төгүмдөр 97,70%, товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу боюнча чыгашалар 75,48%ды, күндөлүк трансферттер 81,24%ды жана капиталдык чыгашалар 33,43%ды түздү.

Студенттик чыгымдар

2024-жылы Кыргыз-Түрк «Манас» университети факультеттердин арасынан Спорт илимдери факультетинде бир студентке эң жогорку чыгым катары 5.565,76 доллар сарптады. Экинчи эң жогорку чыгым 4.473,34 доллар көлөмүндөгү чыгым Ветеринардык факультетте, ал эми эң төмөнкү чыгым 1.645,55 доллар көлөмүндө Туризм факультетинде сарпталганы аныкталды.

92-таблица: 2024-жылы факультеттердин студенттерине жумшалган чыгымдар (АКШ доллары)			
Факультеттер	Студенттердин саны	Чыгымдар (\$)	Бир студентке туура келген чыгым (\$)
Инженерия факультети	535	1.137.204,61	2.125,62
Гуманитардык факультет	897	1.909.823,10	2.129,12
Экономика жана башкаруу факультети	485	770.886,72	1.589,46
Коммуникация факультети	424	844.909,01	1.992,71
Табигый илимдер факультети	262	739.820,06	2.823,74
Айыл чарба факультети	130	467.364,37	3.595,11
Ветеринария факультети	143	639.687,49	4.473,34
Көркөм өнөр факультети	238	831.619,58	3.494,20
Теология факультети	191	500.590,00	2.620,89
Туризм факультети	339	557.840,05	1.645,55
Спорт илимдери факультети	102	567.707,89	5.565,76
ЖАЛПЫ	3746	8.967.452,88	2.914,14

2024-жылы Табигый илимдер институту, Коомдук илимдер институту жана Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин институттарынын ичинен Коомдук илимдер институту, Салттуу оюндар жана спорт изилдөө институту бириктирилип, ЖОЖдон кийинки билим берүү институту деп аталган институт түзүлдү. 2024-жылы институтта 376 студент окуп, киши башына туура келген орточо чыгым 611,49 АКШ долларын түзгөн.

93-таблица: 2024-жылы институттун студенттерге жумшаган чыгымдары			
	Студенттердин саны	Чыгымдар (\$)	Бир студентке туура келген чыгым (\$)
ЖОЖдон кийинки билим берүү институту	376	229 920,89	611,49

2024-жылы «Манас» университетинин жогорку мектеп / кесиптик колледжинин ичинен Чет тилдер жогорку мектеби эң көп чыгым кылган. Киши башына туура келген эң жогорку чыгым 1 613,80 АКШ долларын түзгөн.

94-таблица: 2024-окуу жылында жогорку мектептин/орто кесиптик колледждин студенттерине жумшалган чыгымдар			
	Студенттердин саны	Чыгымдар (\$)	Бир студентке туура келген чыгымдар (\$)
Чет тилдер жогорку мектеби	1.631	2.632.111,62	1.613,80
Орто кесиптик колледж	335	774.794,84	2.312,82
ЖАЛПЫ	1.966	3.406.906,46	1.963,31

(* Даярдоо курсунда окуган студенттер Чет тилдер жогорку мектебинин студенттери катары көрсөтүлүп, факультеттерде окуган студенттердин тизмесинде көрсөтүлгөн жок.)

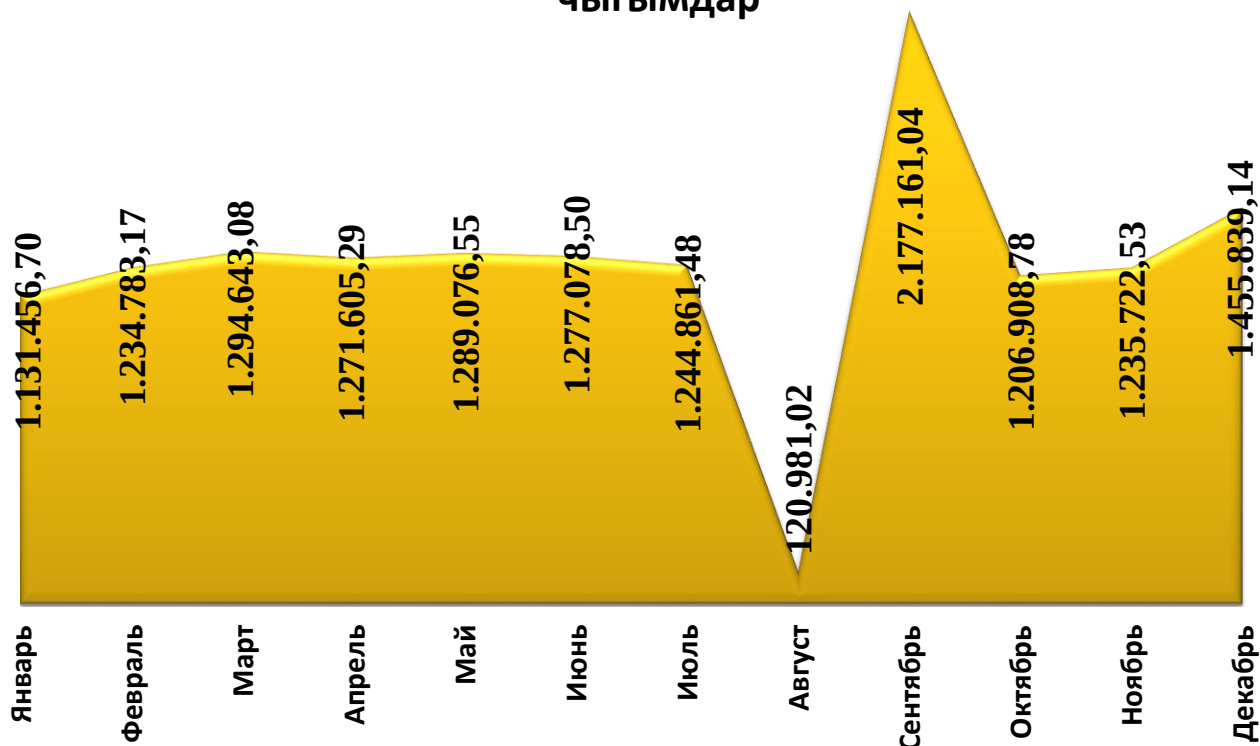
Бюджеттик чыгымдардын экономикалык квалификацияга ылайык бөлүнүшү:

Эмгек акы төлөмдөрү:

Ай сайын төлөнчү эмгек акы төлөмдөрүнүн чыгымдарына көз чаптырсак, 2024-жылдагы эмгек акы төлөмдөрүндө эң көп чыгаша сентябрь айына, эң аз көлөмдөгү чыгаша август айына туура келген.

Жыл соңунда 15.045.365 АКШ доллар көлөмүндөгү эмгек акы төлөмдөрүнүн %99,30'ү %, т.а. 14.940.117 АКШ доллары сарпталган.

2024-жылдагы ай сайын эмгек акыны төлөөгө кеткен чыгымдар

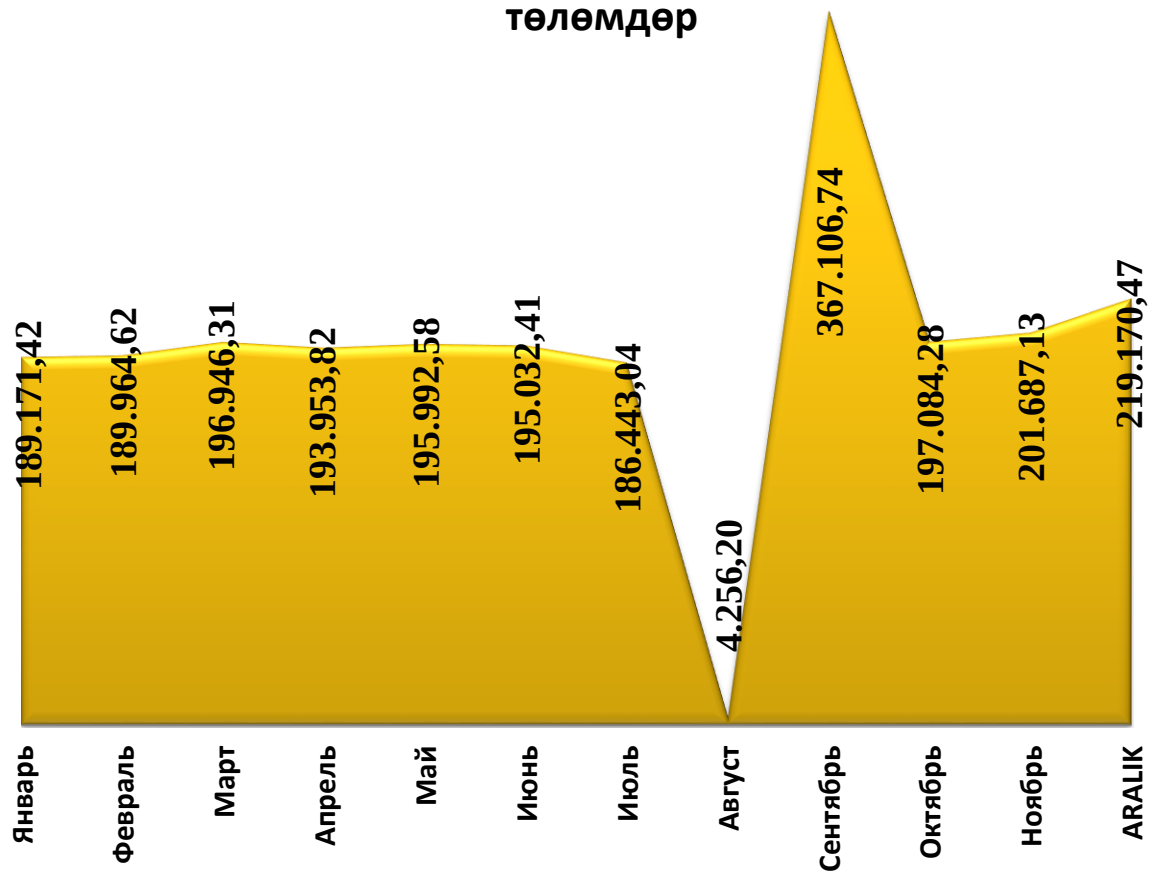

Социалдык фондго төлөмдөр:

2024-жылы бюджеттин 9,70%ы Социалдык төлөмдөргө бөлүнүп, жылдын аягында бюджеттин 97,70%ын түзгөн 2.366.809 АКШ доллары социалдык фондго төлөнгөн.

Ай сайын социалдык камсыздандырууга төлөнгөн чыгашаларды караганыбызда декабрь айында чыгашанын көлөмү арткан. Буга чейинки жылдары төлөнгөн социалдык төлөмдүн айырмаланганына байланыштуу чыгашанын көлөмү арткан. Социалдык төлөмдөр боюнча эң аз чыгаша сентябрь айында болгон.

2024-жылы ай сайын Социалдык фондго төлөнгөн төлөмдөр

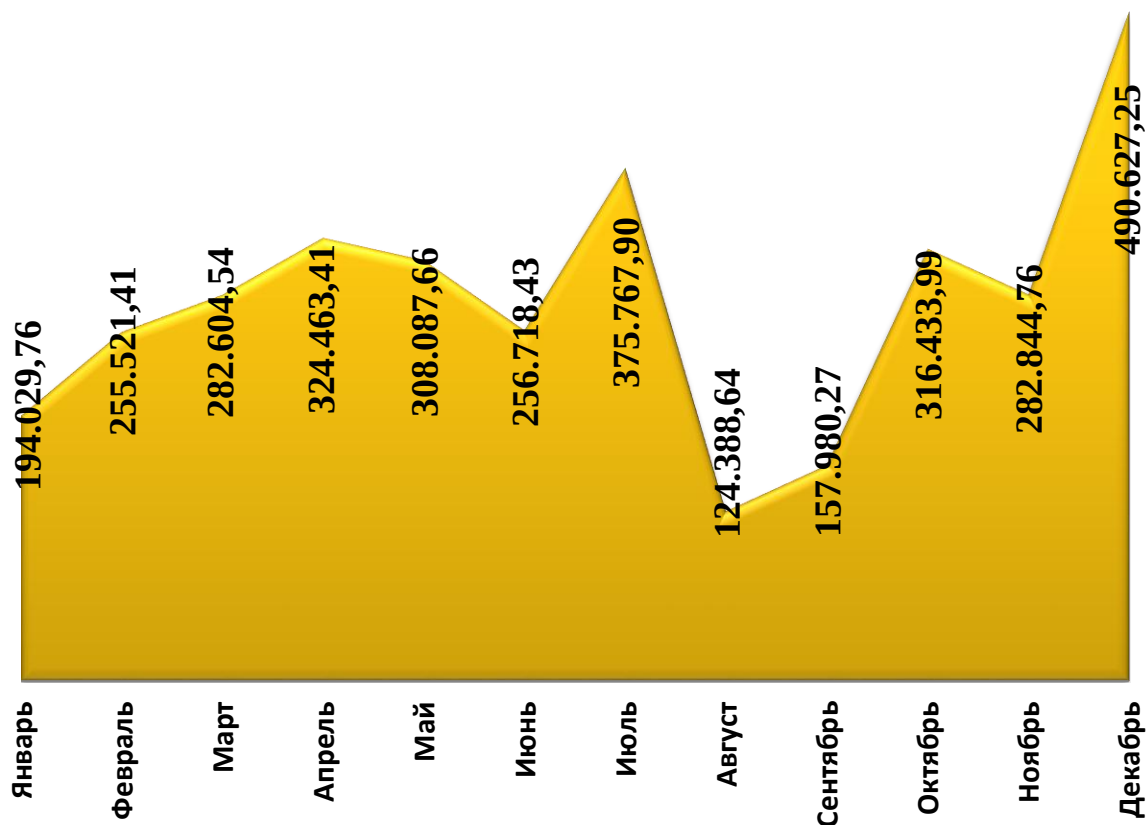

Товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу чыгымдары:

2024-жылы бюджеттин 18,10%ы товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга которулуп, жылдын аягында жалпы төлөмдүн 75,47%ын түзгөн 3.369.468 АКШ доллары товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга сарпталган.

Ай сайын товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдарды караганыбызда, август айында чыгымдар азыраак болгону байкалат.

2024-жылы ай сайын товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдар:

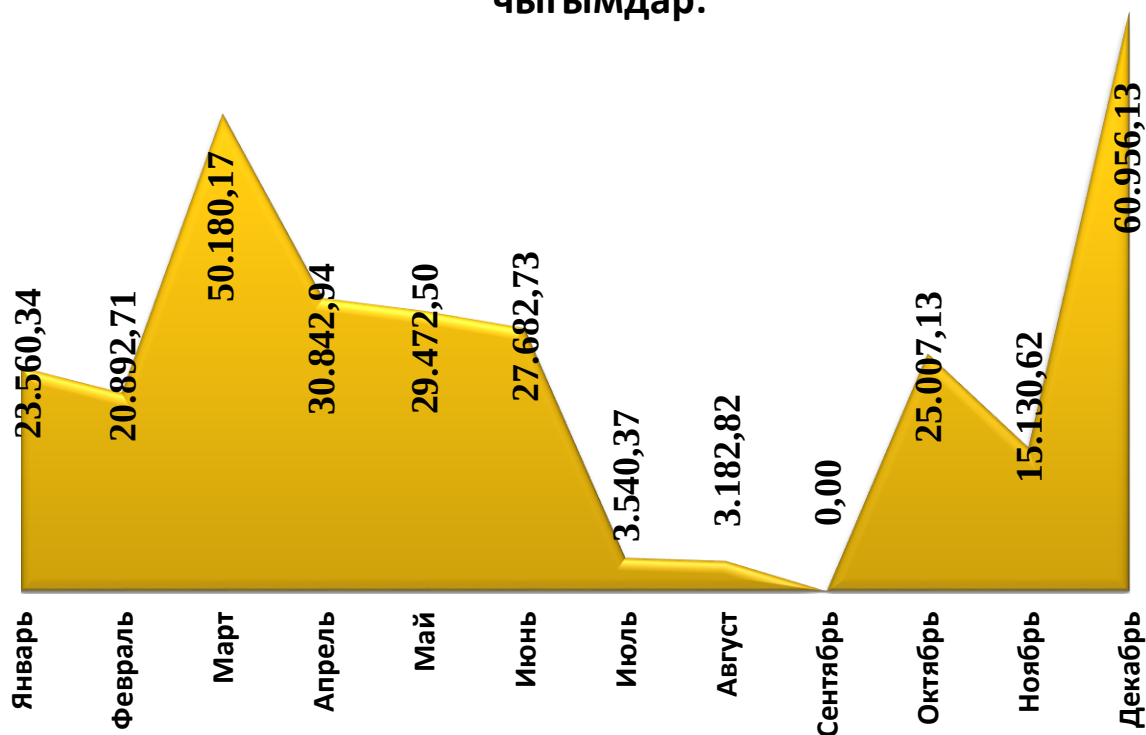
Акча которуулар боюнча чыгашалар:

2024-жылдагы бюджеттин 1,45%ын түзгөн 357 500 АКШ доллары өлчөмүндө акча которуулар жүргүзүлгөн.

Жылдын аягында 290 448 АКШ доллары сарпталган, бул жалпы ассигнованиенин 81,24%ын түзөт.

Ай сайын жасалган акча которууларды караганыбызда, июль-сентябрь айларында окуудагы тыныгууга байланыштуу стипендия төлөнбөй калгандыктан чыгашалардын азайганы байкалган. Октябрь айынан баштап стипендиялар төлөнө баштаган жана чыгашаларда өсүш болгон.

2024-жылы ай сайын акча которууларга кеткен чыгымдар:

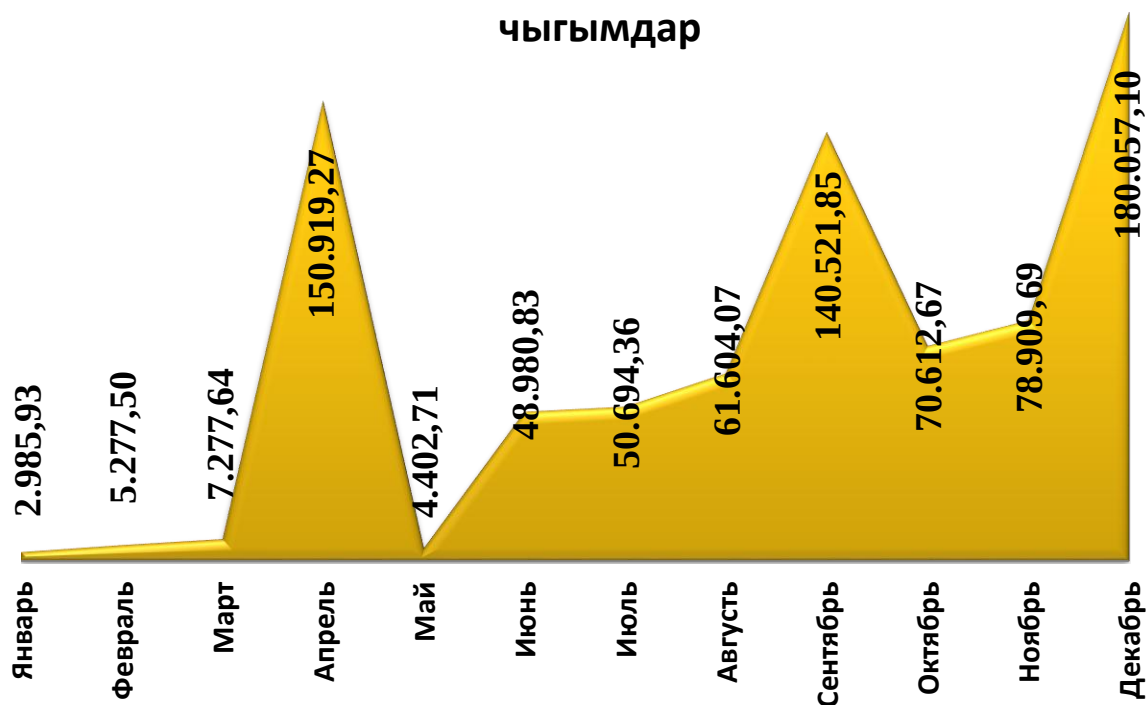

Капиталдык чыгымдар:

2024-жылы капиталдык чыгымдарга бюджеттин 9,73%ын түзгөн 2 400 000 доллар бөлүнгөн, ал эми жылдын акырында жалпы ассигнованиенин 33,43%ына туура келген 802 243 доллар сарпталган.

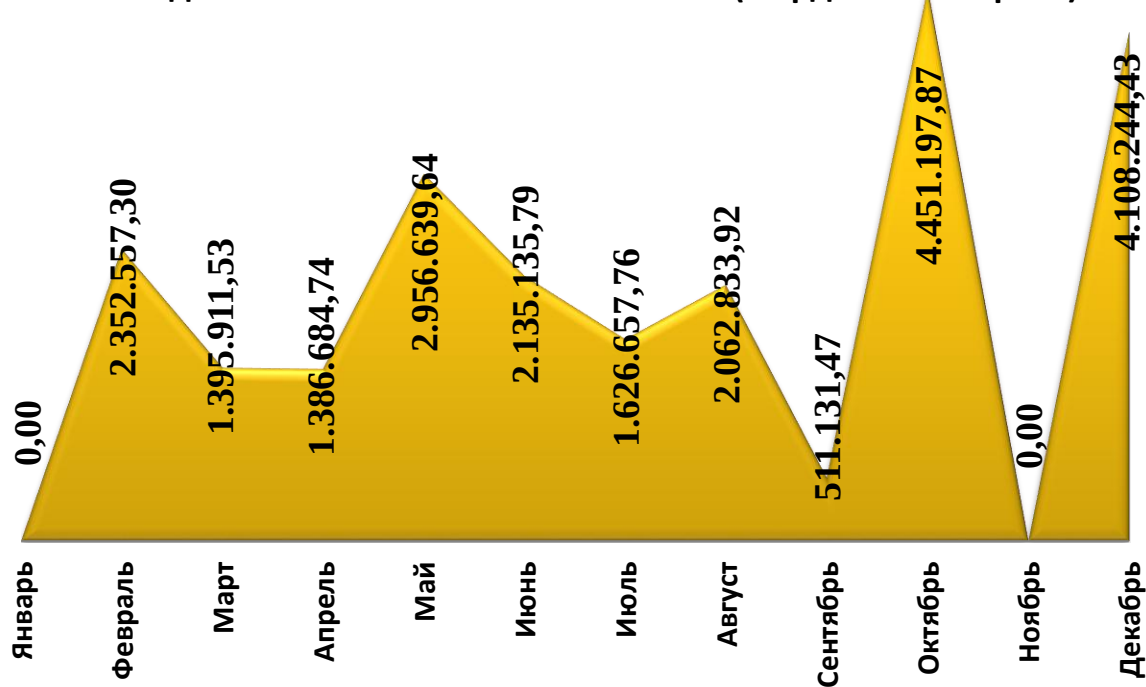
Капиталдык чыгымдардын айлар боюнча өнүгүшүн карасак, эң көп чыгым апрель, сентябрь жана декабрь айларында ишке ашкан.

2024-жылдагы айларга карата капиталдык чыгымдар

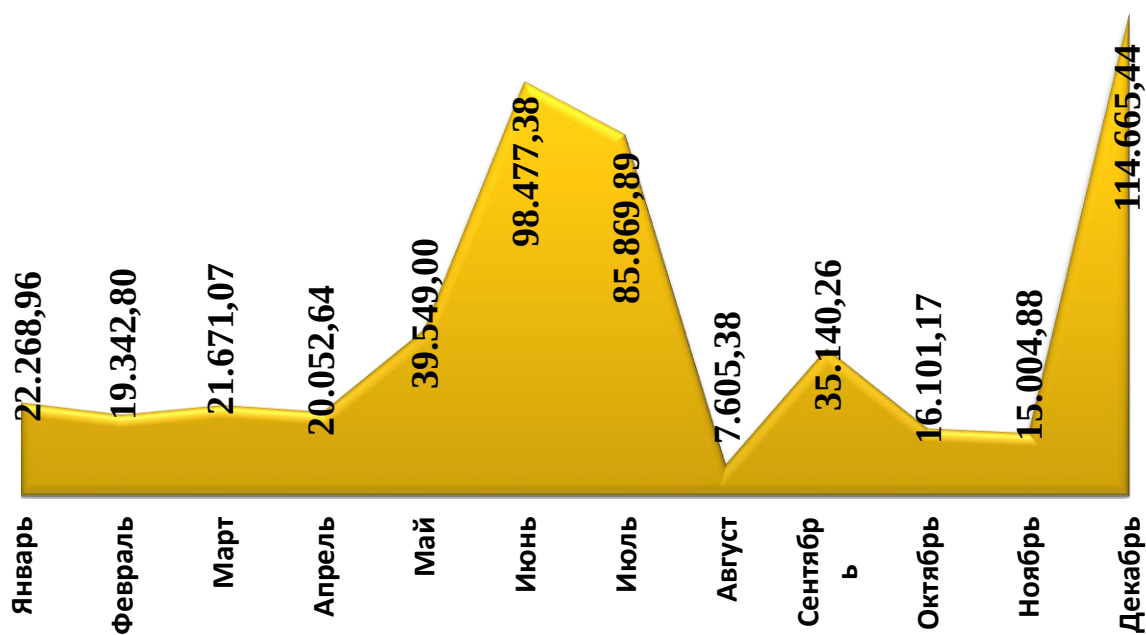

Бюджеттик кирешелер:

**Түркия Республикасынын Өкмөтү университеттин
бюджетине ай сайын кошкон салым (жардам жана грант)**

**Ишкана жана менчик кирешелери боюнча ай сайын
бюджетти аткаруу**

3.2. ИШ-ЧАРАЛАР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ

3.2.1. Жетекчилик тарабынан аткарылган иш-чаралар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин жетекчилиги стратегиялык пландын алкагында максаттарга жетүү боюнча иш-чараларды жүргүзүп келет.

Билим берүүнүн сапатын жогорулатуу үчүн окутуучуларды муктаждыктарына жараша окутуу жана шыктандыруу жана өнүктүрүү процесстерин координациялоо, аккредитациялоо иш- чараларын көзөмөлдөө жана студенттердин ар түрдүүлүгүн жогорулатуу сыяктуу ар кандай процесстер көзөмөлдөнүп, бааланат.

Илимий изилдөөлөрдүн санын жана сапатын жогорулатууга шык, дем берилип, эл аралык илимий долбоорлорго өзүнчө мүмкүнчүлүктөр сунушталууда.

Эл аралык деңгээлде активдүүрөөк болуу үчүн кызматташуулар жогорку жетекчилик жана окутуучулар деңгээлинде координацияланат. Кошумчалай кетсек, алмашуу программаларына катышууну арттыруу максатында университеттер менен келишимдер түзүлүүдө.

Социалдык жоопкерчиликтин алкагында жогорку жетекчилик активдүү роль ойногон уюмдар жана Кыргызстандагы аутист балдар үчүн балдар үйлөрүнө, карылар үйлөрүнө жана ооруканаларга барышып, китептерди, технологиялык жабдууларды беришип, негизги муктаждыктарын канааттандырышат. Өтүнүч менен кайрылган мекемелерге жана коомго тренингдер өткөрүлөт жана “МАНАС” университетинин айылдарга баруу долбоорунун алкагында айылдарда ветеринардык жана илимий кызматкерлер менен биргеликте айыл чарбасы боюнча тренингдер уюштурулат.

Билим берүү дипломатиясынын алкагында жогорку деңгээлдеги мамилелер университетибиздин жогорку жетекчилиги тарабынан координацияланат. Университеттин ар кандай долбоорлордо жана тармактарда өнүгүүсү үчүн жогорку деңгээлдеги иш-чаралар кылдаттык менен жүргүзүлүүдө.

3.2.2. Долбоорлор жөнүндө маалымат

95-таблица: Илимий изилдөө долбоорлору						
Долбоордун түрү	Өткөн жылдан калган	Бул жылы кошулган	Бардыгы	Бул жылы жыйынтык -талган	ЖАЛПЫ ТӨЛӨМ (КТМУ бюджет)	ДОЛБООР-ДУН ЖАЛПЫ БЮДЖЕТИ (КТМУ+ ТЫШКЫ БУЛАК)
ИИД (көз карандысыз долбоор)	17		17	11	52.690 \$	61.938 \$
ИИД (тышкы булактардан каржыланган долбоорлор)	3		3	1	0 \$	45.274 \$
ИИД (докторлук диссертация боюнча долбоор)		3	3		3.282 \$	3.282 \$
Багыттуу долбоор	1	5	6		162.355 \$	162.355 \$
GAP-A		26	26	4	94.382 \$	99.582 \$
GAP-B		8	8		66.343 \$	66.343 \$
KADEP		2	2		2.173 \$	2.173 \$
SANIP		1	1		2.468 \$	3.205 \$
БАРДЫГЫ	21	45	66	16	383.693 \$	444.152 \$

96-таблица: Илимий изилдөө долбоорлору			
2024-жылы жыйынтыкталган долбоорлор			
No	Аталышы	Жетекчиси	Түрү
КТМУ-ВАР-2023.FB.09	И.д. (PhD), доц. м.а. Наристе Кадыралиева	"Уйлардын жүнүнөн эндокриндик бузуучу зат болгон Бисфенол А өлчөмүн аныктоо"	ИИД (көз карандысыз долбоор)
КТМУ-ВАР-2023.FB.05	И.д. (PhD), доц. Абдуллах Эрдал Түмер	"Машина үйрөнүү алгоритмдери менен химиялык процесстерди моделдөө"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.FB.06	И.д. (PhD), доц. Рита Исмаилова	"Жасалма интеллекттин өнүгүшүнүн билимге тийгизген таасирин изилдөө (КТМУнун мисалында)"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2022.SB.01	Т.и.д. (PhD), проф. Кубатбек Табалдиев	"Эпкин – Баш-Кууганды унаа жолунун боюндагы куткаруучу археологиялык казуулар (Нарын облусу, Кыргызстан)"	ИИД (тышкы булактардан)
КТМУ-ВАР-2023.SB.09	И.д. (PhD), доц. м.а. Гүлнара Карадениз	"Тамак-аш өнөр жайында эффективдүүлүктү талдоо жана процессти жакшыртуу аркылуу өндүрүштү оптималдаштыруу: ун азыктары ишканасынын мисалында"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.FB.03	И.д. (PhD), проф. Нурбек Алдаяров	"Органикалык үй чарбачылыгындагы канаттууларга колдонулуучу этноветеринардык ыкмаларды изилдөө жана илимий негиздөө"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.FB.10	И.д. (PhD), проф. Мехмет Кобья	"Жер асты сууларындагы мышьякты (As) электрокоагуляция ыкмасы менен тазалоо"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.SB.07	Т.и.д. (PhD), проф. Незахат Жейлан	"Ысык-Көл облусундагы таш бетиндеги сүрөттөрдүн лихнометриялык жана мезгилин аныктоо изилдөөлөрү"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.SB.06	Т.и.д. (PhD), проф. Октай Өзгүл	"Кыргызстан талаа экспедициясы"	ИИД (көз карандысыз)

КТМУ-ВАР-2023.ФВ.11	И.д. (PhD), доц. м.а. Фатих Рамазан Истанбуллулгил	"Бөдөнөлөрдө толфенамин кислотасынын ар түрдүү дозаларда ооз аркылуу кабыл алынгандан кийин фармакокинетикасын жана ткандагы калдыктарын аныктоо"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.ФВ.14	И.д. (PhD), доц. Улаш Ажарөз	"Кыргызстандын Чүй облусунан чогултулган сүт жана сүт азыктарында афлатоксин М1 жана оор металлдардын болушун жана деңгээлин изилдөө"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2022.ФВ.01	И.д. (PhD), доц. м.а. Йылмаз Кая	"Кыргызстандын эндемик өсүмдүгү <i>Petilium eduardii</i> нин ткандык культура методу аркылуу көбөйтүлүүсү, микроРНК анализи жана мишень гендеринин аныкталуусу"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2024.ФВ.01	И.д. (PhD), проф. Эбру Дурал	"Эркин жана белгиленген чектик шарттарда ламинацияланган айнектин механикалык мүнөздөмөлөрүнүн анализи"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.СВ.09	И.д. (PhD), доц. Үмит Сормаз	"Тамак-аш калдыктарын азайтуу: этникалык ресторандардын ниетине жана жүрүм-турумуна таасир этүүчү факторлор"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
2024-жылы жокко чыгарылган долбоорлор (Бекитилген бюджет колдонулган эмес)			
КТМУ-ВАР-2024.СВ.25	И.д. (PhD), проф. Мехмет Сезаи Түрк	"Түрк дүйнөсүндөгү кинематографиялар"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.ФВ.08	И.д. (PhD), доц. м.а. Фатих Рамазан Истанбуллулгил	"Кыргызстандан чогултулган аары чаңчасындагы афлатоксин, оор металл жана минералдык элементтердин деңгээлин изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)

97-таблица: 2024-жылы ишке ашырылып жаткан долбоорлор			
No	Аталышы	Жетекчиси	Түрү
КТМУ-ВАР-2023.FB.01	И.д. (PhD), проф. Гүлбүбү Курманбекова	"Айгүл гүлү (<i>Fritillaria eduardii</i>) өсүмдүгүнүн геномдук, метаболомдук жана микробиологиялык анализдери"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.SB.03	И.д. (PhD), доц. Аида Касиева	"MANAS UдS КОРПУС - Кыргыз корпусунун алкагында Ч. Айтматовдун морфологиялык тегделген субкорпусун түзүү"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.FB.08	И.д. (PhD), доц. м.а. Хоссеин Зеиналзадех Табризи	"Ар кандай биологиялык жер семирткичтердин кургакчылык стресс шарттарында өскөн майдык жана чагылуучу күн карама (<i>Helianthus annuus</i> L.) сортторунун сандык жана сапаттык касиеттерине тийгизген таасирин аныктоо"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.SB.08	И.д. (PhD), проф. Жамгырбек Бокошов	"Инновация иш-аракети алкагында келечекти изилдөө методологиясынын маселелери"	ИИД (тышкы булактардан)
КТМУ-ВАР-2023.FB.12	И.д. (PhD), доц. Кадырбай Чекиров	"Кыргызстандагы жүгөрүнүн жана андан алынган өнүмдөрдүн генетикалык модификацияланган организмдерге карата генетикалык анализдери"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.FB.13	И.д. (PhD), доц. Улаш Ажарөз	"Кыргызстандын ар кайсы аймактарынан чогултулган прополистин мүнөздөмөсү"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.FB.15	И.д. (PhD), проф. Митат Шахин	"Кыргызстанда өндүрүлгөн кымыздын микробиотасын жана курамындагы органикалык кислоталарды изилдөө"	ИИД (көз карандысыз)
КТМУ-ВАР-2023.SB.10	Т.и.д. (PhD), проф. Кубатбек Табалдиев	"Кетмен Төбө археологиялык казуулары 2023 (Жалал-Абад областы, Кыргызстан)"	ИИД (тышкы булактардан)
КТМУ-YON-2023.FB.02	И.д. (PhD), доц. Рита Исмаилова	"Студенттик иштерди автоматташтыруу системасы (иштеп чыгуу, ишке киргизүү жана жайылтуу)"	Багыттуу долбоор

КТМУ-ВАР-2024.FB.02	И.д. (PhD), проф. Али Ришванлы	"Транспорттук стресстин кыргыз тукумундагы кулундардын Th1/Th2 цитокиндеринин, адипокиндеринин жана курч фазадагы белокторунун балансына тийгизген таасири"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.03	И.д. (PhD), проф. Ахмет Айгүн	"Ала-Арча Кыргыз Улуттук Паркына тиешелүү жергиликтүү сорт сыноо борборунда өстүрүлгөн товардык баалуулугу жогору кээ бир алма сортторунун мемө өзгөчөлүктөрүн аныктоо"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-YON-2024.FB.01	И.д. (PhD), проф. Ахмет Айгүн	«Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Айыл чарба факультетинин окуу-практикалык аянтын модернизациялоо жана Түрк дүйнөсүнүн ботаникалык бакчасын өнүктүрүү»	Багыттуу долбоор
КТМУ-YON-2024.SB.02	И.д. (PhD), проф. Озан Йылмаз	"Кыргыз Республикасынын Улуттук Илимдер Академиясындагы арап тамгалары менен жазылган түркчө чыгармалардын каталогунун түзүлүшү"	Багыттуу долбоор
КТМУ-YON-2024.SB.03	Улуттук илимдер академиясындагы араб кол жазмаларын аныктоо жана классификациялоо»	«КР Улуттук илимдер академиясындагы араб кол жазмаларын аныктоо жана классификациялоо»	Багыттуу долбоор
КТМУ-YON-2024.FB.04	И.д. (PhD), проф. Мехмет Кобья	"Кыргыз-Түрк Манас университетинде таштандысыз башкаруу жана аны ишке ашыруу"	Багыттуу долбоор
КТМУ-ВАР-2024.FB.04	И.д. (PhD), проф. Ферхан Түмер	«Жаңы гибриддик триазолдордун синтези жана алардын дары-дармекке колдонуу потенциалын изилдөө»	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.05	И.д. (PhD), доц. м.а. Эмил Өмүрзак уулу	"Жаңгак калдыктарынын экстрактында металл нанобөлүкчөлөрүнүн синтезин изилдөө: импульстук плазма ыкмасы менен күмүш жана жез нанобөлүкчөлөрүнүн in-situ синтези жана антимикробдук касиеттери"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)

КТМУ-ВАР-2024.FB.06	И.д. (PhD), проф. Хасан Хүсейин Ары	"Топоздун (Bos grunniens) баш сөөгүнүн морфометриялык анализи"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.07	И.д. (PhD), проф. Хасан Хүсейин Ары	"Топоздун жүрөк сөөгүн (ossa cordis) морфологиялык, морфометриялык жана гистологиялык изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.10	И.д. (PhD), доц. Калыйпа Салиева	"Өсүмдүктөрдүн экстракттарынан нанобөлүкчөлөрдүн синтези, мүнөздөмөсү жана аларды саркынды суулардагы дарыларды тазалоодо колдонуу"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.11	И.д. (PhD), доц. Нурзат Тотубаева	"Суунун сапатын нанобөлүкчөлүк биосенсорлордун негизинде аныктоо"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.DRT.01	И.д. (PhD), доц. Угур Үнал	"Түрк Дүйнөсү үчүн коомдук дипломатия ишмердүүлүгүн жүргүзгөн эл аралык уюмдар боюнча изилдөө (2009-2023)"	ЖОЖдон кийинки билим берүү институтунун диссертация боюнча долбоору (LÜTER)
КТМУ-ВАР-2024.DRT.03	И.д. (PhD), доц. Угур Үнал	"Түрк дүйнөсүнүн маданий дипломатия өкүлү катары Чыңгыз Айтматовдун адабий чыгармаларынын анализи"	ЖОЖдон кийинки билим берүү институтунун диссертация боюнча долбоору (LÜTER)
КТМУ-ВАР-2024.DRT.02	И.д. (PhD), доц. Явуз Эржан Гүл	"Чет өлкөлүктөргө түрк тилин үйрөтүүдө окутуучулардын үйрөнүүчү автономиясынын ортосундагы байланыштарды аныктоо жана студенттердин жетишкендиктери, сүйлөө, жазуу, угуу жана окуу тынчсыздануусу"	ЖОЖдон кийинки билим берүү институтунун диссертация боюнча долбоору (LÜTER)
КТМУ-ВАР-2024.SB.13	И.д. (PhD), доц. Явуз Эржан Гүл	"Билим берүү системасы жана мугалим көйгөйү: Кыргызстандын формалдуу билим берүү системасынын жана мугалимдердин көйгөйлөрүн мугалимдердин көз карашы менен түшүнүү"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.SB.12	И.д. (PhD), доц. Мурат Эсен	"Кишиликти типтеринин контекстинде индивиддердин карьералык чечимдер кабыл алуу компетенцияларын изилдөө жана өз натыйжалуулуктун ортомчулук ролу"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)

КТМУ-ВАР-2024.FB.14	И.д. (PhD), проф. Мухаммет Камали	"Аналитикалык функциялардын айрым подкласстарынын радиусун баалоо"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.15	И.д. (PhD), доц. м.а. Пейил Эсенгул кызы	"Сингулярдуу козголгон гиперболалык теңдемелердин асимптотикалык жана сандык чыгарылыштары"	Карьераны колдоо долбоору (KADEP)
КТМУ-YON-2024.FB.05	И.д. (PhD), проф. Эбру Дурал	"КТМУнун мисалында кырсыктарды башкарууга көп өлчөмдүү мамиле: окутуу, даярдоо жана чогултуу аймактарынын интеграциясы"	Багыттуу долбоор
КТМУ-ВАР-2024.FB.16	И.д. (PhD), доц. м.а. Айчүрөк Мажитова	"Тамак-аш белокторунун жаңы булактары катары чегиртке (<i>Acheta domestica</i>) үнүнүн колдонулушун изилдөө"	Sanayi İşbirliği Projesi (SANİP)
КТМУ-ВАР-2024.SB.17	И.д. (PhD), доц. Мустафа Мурат Кызанлыклы	"Кыргызстандагы мейманканалардын көмүртек изин аныктоо жана көмүртек изи тууралуу маалымдуулукту изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.18	И.д. (PhD), доц. м.а. Элла Абылаева	"Сингулярдуу козголгон маселелердин сандык чыгарылыштары жана аларга нейрондук тармактарды колдонуу"	Карьераны колдоо долбоору (KADEP)
КТМУ-ВАР-2024.FB.19	И.д. (PhD), проф. Эржан Челик	"Хосоя нейрон тармактары менен жекече туундулуу дифференциалдык теңдемелерди чыгаруу"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.20	И.д. (PhD), проф. Эржан Челик	"(2+1)-өлчөмдүү Параксиалдык толкун жана (4+1)-өлчөмдүү Фокас толкун теңдемелеринин дискреттүү М-бөлчөктөрүнүн динамикалык солитондук чечимдери"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.SB.21	И.д. (PhD), проф. Эртан Эзенсел	"Университетте окуган кыргыз жаштарынын баалуулуктары"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.SB.22	И.д. (PhD), проф. Акматалы Алымбеков	"Кыргыз, орус жана англис тили 5-класс окуу китептерин баалуулуктарды камтуу контекстинде анализдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.23	И.д. (PhD), доц. м.а. Али Кумандаш	"Бишкек облусундагы касапханалардан алынган жылкынын буттарында бут ооруларынын бар-жогу иликтенүү"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)

КТМУ-ВАР-2024.FB.24	И.д. (PhD), доц. м.а. Али Кумандаш	"Келемиш жараатынын моделинде каштан балынын жана ак балдын жараатты айыктырууга тийгизген таасирин изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.FB.26	Техника и. д.. проф. Асылбек Кулмырзаев	"Дан өсүмдүктөрүнүн негизиндеги кыргыздын салттуу ачытылган максым суусундугунун физика-химиялык, азыктык өзгөчөлүктөрүн жана микрофлорасын изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.FB.27	И.д. (PhD), проф. Эбру Дурал	"Бетон технологиясында калдыктарды колдонуу: учуучу күл, айнек порошок, айнек була порошок кошумчаларынын бетондун натыйжалуулугуна тийгизген таасири"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.SB.28	Т.и.д. (PhD), проф. Незахат Жейлан	"Кыргызстандын темир доору боюнча булактары"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.SB.29	И.д. (PhD), проф. Ибрахим Халил Сүгөзлү	"Кыргызстанда ишкерлердин Исламдык каржылоо тууралуу кабылдоосу жана Исламдык каржылоо инструменттерин колдонуу потенциалы"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.FB.30	И.д. (PhD), доц. Рита Исмаилова	"Өзгөрүлгөн санариптик сүрөттөрдүн криминалистикалык анализи: аныктоо жана локализациялоо үчүн алгоритмдик негизди иштеп чыгуу"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.31	И.д. (PhD), доц. Рита Исмаилова	"Практикалык сабактар үчүн виртуалдык чындык чөйрөсүнүн иштеп чыгуу жана аны баалоо"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.SB.32	И.д. (PhD), доц. Халит Ашлар	"Чүй аймагындагы элдик оозеки чыгармаларды топтоо, жазуу, иликтөө жана түрк тилине которуу"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)

КТМУ-ВАР-2024.SB.33	И.д. (PhD), доц. Эрдоган Акман	"Кыргызстанда Түрк Дүйнөсүн кабылдоо: Социалдык көз-караштар жана өзгөрүүлөрдүн динамикасы"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.FB.34	И.д. (PhD), доц. Эрен Өзден	"Бадыраң көчөттөрүндө суутек менен байытылган суу берүүнүн суук стрессине каршы көчөттүн өрчүүсү жана физиологиясына таасирлерин изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.FB.35	И.д. (PhD), доц. Кадырбай Чекиров	"Кыргызстандагы бодо малдардын алатоо, голштин, абердин ангус породаларынын жана топоздордун генетикалык ар түрдүүлүгүн пролактин (PRL), өсүү гормону (GH) жана гипофиз транскрипция фактору (PIT-1) гендеринин полиморфтук сайттарынын негизинде изилдөө"	Жалпы изилдөө долбоору - В (GAP-B)
КТМУ-ВАР-2024.FB.36	И.д. (PhD), проф. Жипаркүл Абдырахманова	"Кыргызстандагы жогорку квалификациядагы Көк-Бөрүчүлөрдүн мелдеш алдындагы морфофункционалдык абалын жана физикалык даярдыгын аныктоо"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)
КТМУ-ВАР-2024.FB.37	И.д. (PhD), Анаркан Касмалиева	"Скандинавиялык басуунун улгайган курактагы адамдардын ден соолугуна тийгизген таасири"	Жалпы изилдөө долбоору - А (GAP-A)

3.2.3. Эки тараптуу келишимдер

Көпчүлүк бөлүгүн университеттер түзгөн бул мекемелердин арасында ассоциациялар, фонддор, аналитикалык борборлор жана телерадио/телекөрсөтүү ж.б. уюмдар, мекемелер бар. Университеттин билим берүү миссиясынан сырткары Түркия Республикасынын өкүлчүлүгүн да аркалап келгендиги, аймактык жана эл аралык аренада таанымал абройлуу мекеме болгондугу, көптөгөн мекеме жана уюмдар менен кызматташтык түзүүсүнө чоң өбөлгө түзүп берди. Университет Кыргыз Республикасынын жана Түркия Республикасынын орток демилгеси менен түзүлүп, өлкөлөрүбүздүн ортосунда кызматташтык артышынан, жалпы маданий баалуулуктарыбыздын айкалышуусунан улам эки өлкөнүн мекемелери менен түзүлгөн келишимдердин саны жалпы келишимдердин басымдуу бөлүгүн түзөт. Кол коюлган келишимдердин басымдуу бөлүгүн университеттер түзөт жана негизги

максаты - студенттер менен профессордук-окутуучулук курамдын академиялык мобилдүүлүгү боюнча алмашуу программаларын ишке ашыруу.

Кыргыз-Түрк «Манас» университети менен чет элдик жогорку окуу жайлардын, уюмдардын жана илимий борборлордун ортосундагы кызматташтык келишимдеринин жалпы саны 335. Алар төмөнкүлөр:

Түркия - 136; Кыргыз Республикасы - 59; Өзбекстан - 21; Казахстан - 25; Азербайжан - 16; Россия Федерациясы - 19; Түндүк Кипр Түрк Республикасы - 7; Украина - 5; Кытай - 8; Палестина - 4; Индия - 3; Япония - 4; Венгрия - 3; Корея - 2; Тажикистан - 2; Монголия - 2; Афганистан - 2; Франция - 1; Ливия - 2; Англия - 2; Македония - 2; АКШ - 3; Польша - 1; Германия - 2; Грузия - 1; Белград - 1; Румыния - 1.

98-таблица: 2024-жылы өлкөлөр боюнча мекемелер ортосунда түзүлгөн эки тараптуу келишимдер

Мекеменин аталышы	Өлкө	Келишимдин аталышы	Кол коюлган күнү, айы, жылы
Дүзже университети	Түркия	Кызматташуу меморандуму	02.12.2024
Догуш университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	27.06.2024
Өзлүже Шейит Айкут Юртсевер Анадолу лицейи	Түркия	Кызматташуу протоколу	10.05.2024
Кадир Хас университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	23.01.2024
Стамбул Маданият университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	17.01.2024
Стамбул коммерциялык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	10.01.2024
Анкара Хажы Байрам Вели университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	15.05.2024
Үскүдар университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	18.11.2024
Балыкэсир университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	08.03.2024
Режеп Таййип Эрдоган атындагы университет	Түркия	Кызматташуу протоколу	26.04.2024
Карадениз техникалык университети	Түркия	Кызматташтык келишими	29.03.2024
Акдениз университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	17.10.2024
Малтепе университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	16.05.2024
Лефке Европа университети	Кипр	Кызматташуу протоколу	16.05.2024
Алматы Менеджмент университети	Казахстан	Кызматташуу протоколу	27.11.2024
Букетов атындагы Караганда университети	Казахстан	Кызматташуу протоколу	20.11.2024
Назарбаев университети	Казахстан	Кызматташуу меморандуму	20.11.2024
Peoples' Friendship University	Казахстан	Кызматташтык келишими	29.03.2024
Торайгыров университети	Казахстан	Кызматташтык келишими	29.03.2024
Х.А.Ясави атындагы Эл аралык Казак-Түрк университети	Казахстан	Кызматташуу протоколу	05.04.2024

Тоолуу-Алтай мамлекеттик университети	Россия Федерациясы	Кызматташтык келишими	05.08.2024
М.Акмүлла атындагы Башкырт мамлекеттик педагогикалык университети	Россия Федерациясы	Кызматташтык келишими	21.08.2024
Азербайжан дене тарбия жана спорт академиясы	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	23.12.2024
Хазар университети	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	20.06.2024
АДА университети	Азербайжан	Кызматташтык келишими	28.03.2024
Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Улуттук стратегиялык демилгелер институту	Кыргызстан	Кызматташуу меморандуму	08.08.2024
Kyrgyz AI Research Institute	Кыргызстан	Кызматташуу меморандуму	16.04.2024
Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссия	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	10.05.2024
«Кыргызанимация» ЖЧК	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	24.04.2024
Тажикстан мамлекеттик укук, бизнес жана саясат университети	Тажикстан	Кызматташуу протоколу	20.11.2024
Юнус Режеби Өзбек улуттук музыка жана искусство институту	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	09.12.2024
Самарканд мамлекеттик архитектура жана курулуш инженерлиги университети	Өзбекстан	Кызматташуу меморандуму	16.07.2024
"Жибек жолу" Эл аралык туризм жана маданий мурас университети	Өзбекстан	Кызматташуу протоколу	16.07.2024
Андижан айыл чарба жана агротехнологиялар институту	Өзбекстан	Кызматташуу протоколу	01.07.2024
Фергана мамлекеттик университети	Өзбекстан	Кызматташуу меморандуму	24.04.2024
Ташкент мамлекеттик педагогикалык университети	Өзбекстан	Кызматташуу меморандуму	12.02.2024
Обуда университети	Венгрия	Кызматташуу протоколу	10.10.2024
Пазмани Петер католик университети	Венгрия	Кызматташуу протоколу	05.11.2024

3.2.4. MEDIAMANAS

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин «Манас» телекөрсөтүүсү Кыргызстанда кабелдик платформалар жана GSM операторлору аркылуу эфирге чыга баштады.

Буга чейин Радио-телекөрсөтүү мүдүрлүгүнүн (MEDIAMANAS) аракети менен IP дареги аркылуу эфирге интернет телекөрсөтүүсү катары чыгып келген «Манас» телекөрсөтүүсү, MEDIAMANASтын

ишкердүүлүгүнүн натыйжасында 2020-жылдын июнь айынан баштап NeoTelecom кабелдик платформасында сынамык түрдө тесттик телеберүүлөрүн баштаган. «Манас» телеканалы сынамык түрдө тесттик телеберүүлөрүнүн ийгиликтүү аякташынан кийин, 2020-жылдын 1-сентябрынан тарта кабелдик платформалар аркылуу үйлөргө кирип, Megaline, NeoTelecom (NeoTV), NeoTelecom мобилдик түзмөк тиркемелери жана BeeTV аркылуу көрсөтө баштады. «Манас» телеканалын mediamanas.kg жана MEDIAMANASTын мобилдик тиркемелеринен да көрүүгө болот.

«Манас» телеканалы жаңычыл жана оригиналдуу идеялары менен динамикалуу функцияга ээ болуп, социалдык жоопкерчилик принциптеринин негизинде өз тармагында алдыңкы катарларда улуттук деңгээлден эл аралык деңгээлге карай жаштарга багытталган телекөрсөтүү болуу жолунда ургалдуу өнүгүп келет. «Манас» телеканалы коомго кызмат кылуу жана салым кошуу принциптерине ылайык бай мазмундуу, сапаттуу телеберүүлөрдү чыгарууну максат кылып, жаштар жана билим берүү каналы катары расмий медиа борбору болгон MEDIAMANASTын «Манас» радиосу сыяктуу берүүлөрүн бай агым менен алып баруу аракетин улантып келет. Жаштар темасы камтылып, жаштар аралашкан ар бир маселе «Манас» телеканалынын эфирдик мазмунун түзөт.

Жаштарды кызыктырган ар кыл маселелер чагылдырылган, ошондой эле билим берүү, маалымат жана жаштар программаларын; Түркия, Кыргызстан жана түрк дүйнөсү боюнча программаларды, дебаттарды, маданият, көркөм өнөр, технология, ден соолук, спорт, университеттеги жашоо жана социалдык медианын күн тартибиндеги маселелерди камтыган программаларды, акыркы клиптерди, жандуу шоу көрсөтүүлөрдү ж.б. көптөгөн багыттардагы кызыктуу жана актуалдуу темаларды, коноктор менен бирге даярдалган программаларды, жандуу концерттик телеберүүлөрдү жакында «Манас» телеканалынан көрүүгө болот.

«Манас» радиосу болсо Түркияда өткөрүлгөн музыка фестивалдарына, жарманкелерге, форумдарга жана башка көптөгөн иш-чараларга Кыргызстандык өнөрпоздордун катышуусун уюштуруп, Түркиянын музыка маданиятын Кыргызстанга, ал эми Кыргызстандын музыка маданиятын Түркияга таанытып, Кыргызстанда абройлуу, маданият жана көркөм өнөр жаатында иш-чараларды уюштуруп, же башка мекемелер/уюмдар тарабынан уюштурулган иш-чараларга колдоо көрсөтүп, Түркия менен Кыргызстандын ортосунда маданий көпүрө катары таанымал болду. «Манас» радиосу кыргызстандык жаш өнөрпоздордун чыгармачылык карьерасынын жаңы башталышында чын дилден колдоо көрсөтүп, достук мамилелерин чыңдап, алар менен бирге көптөгөн иш-чараларды өткөрдү. Ал эми учурда бул өнөрпоздор Кыргызстандын сүймөнчүлүгүнө татыды. Алар менен мындан ары да кызматташтык мамилелери уланууда. «Манас» радиосу социалдык жардам көрсөтүү жаатында аткарган иш-чаралары менен таанымал болуп, Бириккен Улуттар Уюму жана башка көптөгөн эл аралык уюмдар «Манас FM» радиосу менен биргеликте социалдык жардам көрсөтүү боюнча иш-чараларын аткарат. Ушуну менен катар Орто Азиядагы радиолор менен тыгыз кызматташтыкта орток долбоорлорду ишке ашырат.

Радио-телекөрсөтүү мүдүрлүгүнүн максаттуу аудиториясы катарына кирген интернеттеги өз ара байланыштарга да чоң маани берилип, социалдык тармактарда таасирдүү иш жүргүзүлүп, веб-сайт мазмуну жана форматы боюнча үзгүлтүксүз түрдө жаңыртылып турат. Сайт менен телерадиоберүү технологиялары жана интернет технологиялары бириктирилип, сайтта радио/телеберүүлөр, подкаст берүүлөрү, жарандык журналисттик берүүлөр жана башка тармактар орун алган. Билим берүүдө эл аралык марка болуунун баш тарткыс жана негизги фундаменттеринин бири болгон жаңы технологияларды университетке киргизүү жана технологиялык өнүгүүлөргө шайкештик маселесинде

алгач ирет ICT Маалыматтык жана коммуникациялык технологиялар менен кызматкерлер жана студенттерге жаңы технологияларды натыйжалуу жана үнөмдүү колдонууга демилге берилүүдө.

99-таблица: Социалдык медианын статистикасы		
#ManasUniversity	Жазылуучулардын саны	Контенттик материалдын саны
Facebook	9784	970
Instagram	23871	1074
X	1130	204
Telegram	1685	14
student.manas.edu.kg		
Facebook	1285	569
Instagram	22931	656

3.2.8. Бүтүрүүчүлөр ассоциациясы

Кыргыз-Түрк «Манас» университети алгачкы бүтүрүүчүлөрүн 2001-2002-окуу жылында уядан учурган. Университеттин Бүтүрүүчүлөр ассоциациясы 2006-жылдын 21-апрелинде Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин №GR0042381 чечими менен расмий түрдө өз ишин баштаган.

Ассоциация университеттин бүтүрүүчүлөрүн бириктирүү, керек болгон маалымат, документ жана сунуштар менен алмашуу, ар кыл жаатта биргелешкен иш-чараларды өткөрүү жана Манас рухун жаратуу үчүн негизделип, бүтүрүүчүлөр менен бекем жана тыгыз байланыштарды түзүп келет.

100-таблица: Байланышка чыккан бүтүрүүчүлөрдүн өлкөлөр боюнча бөлүштүрүлүшү			
№	Өлкө	Бүтүрүүчүлөрдүн саны	% катышы
1	Кыргызстан	4.574	80,05%
2	Түркия	533	9,33%
3	Россия	217	3,80%
4	Германия	66	1,16%
5	БАЭ (Дубай)	59	1,03%
6	Казакстан	55	0,96%
7	Кытай	29	0,51%
8	АКШ	28	0,49%
9	Өзбекстан	17	0,30%
10	Кипр	12	0,21%
11	Түштүк Корея	11	0,19%
12	Монголия	11	0,19%
13	Катар	10	0,18%
14	Италия	8	0,14%
15	Түркменистан	8	0,14%
16	Тажикстан	7	0,12%
17	Венгрия	6	0,11%
18	Ооганстан	5	0,09%
19	Австрия	5	0,09%
20	Азербайжан	5	0,09%

21	Тайланд	5	0,09%
22	Англия	4	0,07%
23	Япония	4	0,07%
24	Бахрейн	3	0,05%
25	Грузия	3	0,05%
26	Кувейт	3	0,05%
27	Украина	3	0,05%
28	Швеция	2	0,04%
29	Швейцария	2	0,04%
30	Малайзия	2	0,04%
31	Молдова	2	0,04%
32	Польша	2	0,04%
33	Чехия	1	0,02%
34	Финландия	1	0,02%
35	Индия	1	0,02%
36	Иран Ислам Республикасы	1	0,02%
37	Испания	1	0,02%
38	Канада	1	0,02%
39	Латвия	1	0,02%
40	Мальдив Республикасы	1	0,02%
41	Мальта	1	0,02%
42	Норвегия	1	0,02%
43	Сингапур	1	0,02%
44	Тайвань	1	0,02%
45	Греция	1	0,02%
ЖАЛПЫ		5.714	

101-таблица: БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮ ЭМГЕКТЕНГЕН СЕКТОРУНА ЖАРАША БӨЛҮШТҮРҮҮ

	Sayı	Oran
Мамлекеттик сектор	820	22,0%
Жеке сектор	2656	71,2%
Соода, ишкердик	253	6,8%
ЖАЛПЫ	3.729	

102-таблица: БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ӨЗ КЕСИБИ БОЮНЧА ИШТЕШИ

	Sayı	Oran
Өз кесиби боюнча иштегендер	2493	43,6%
Кесибинен тышкары жумушта иштегендер	1236	21,6%
Окуусун уланткандар	768	13,4%
Башка (аскерге баруу, декреттик өргүү, жумуш издөө)	719	12,6%
ЖАЛПЫ	5714	

3.2.9. ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ БОРБОРЛОРУНУН ИШ-ЧАРАЛАРЫ

3.2.9.1. Орто Азияны изилдөө борбору (ORASAM)

Орто Азияны изилдөө борбору (ORASAM) Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар кеңешинин 2010-жылдын 30-ноябрь күнү кабыл алынган чечими менен Түркия жана Борбордук Азиянын орток маданиятын жана кимдигин изилдөө максатында түзүлгөн.

Орто Азия – Азиядагы бир гана географиялык аймак эмес. Тарыхый процессте түрк тектүү элдердин байыртадан бери келген бай цивилизациялык баалуулуктарды жараткан; өтмүштөн азыркы учурга, бүгүнкү күндөн келечекке карай жол ачкан тарыхый мезгилде бул цивилизациялык баалуулуктарды, бул жерди мекендеп келген элдердин тарыхый, маданий жана цивилизациялык мурасын камтыган аймак болуп саналат. Орто Азияда жаралып, бүгүнкү күнгө чейин жандуу түрдө уланып келе жаткан бай мүнөздөгү тарыхый, маданий жана цивилизациялык мурас бир гана өтмүштөгү окуяларды аныктоо үчүн эмес, учурда бул аймактарда байыр алган элдердин жалпы тарыхын изилдөө менен өз ара байланыштарын бекемдеп, кызматташтыктарды өнүктүрүү жана чыңдоо өтө маанилүү болуп саналат.

ОАИБ (ORASAM) Түркия, Кыргызстан жана Орто Азиядагы түрк тектүү коомчулуктар менен башка өлкөлөрдүн арасындагы коомдук, саясий жана экономикалык мамилелерди чыңдоо, маданий окшоштуктарыбызды алдыга алып чыгуу, бул жаатта иш-чараларды уюштуруу жана аларды бекемдөө аркылуу бул аймакта жана дүйнөлүк деңгээлде тынчтыктын туруктуулугуна салым кошууну миссия катары кабыл алган. Борбордун максаты – Орто Азиянын маданий географиясына багытталган стратегиялык концепция жана долбоорлорду иштеп чыгуу, коомчулукка жарыялоо, жыйынтыктарды бөлүшүү, колдонуу жана максаттарга ылайык кызматташуу жана жардам берүү. ОАИБ (ORASAM) кандайдыр бир саясий мекеме эмес жана кандайдыр бир саясий көз караштын да өкүлчүлүгүн кылбайт, тескерисинче, туура, рационалдуу жана тынчтыкты орнотууда колдонула турган маалыматтык инфраструктураны даярдап, бул жаатта перспективаларды иштеп чыгуучу академиялык аналитикалык борбор болуп саналат.

ОАИБ (ORASAM) эл аралык уюмдарга, Кыргызстандагы жана Түркиядагы мамлекеттик жана жеке менчик мекемелерге аймактагы саясий, социалдык, экономикалык жана билим берүү маселелери боюнча кеңеш берүү кызматын көрсөтүп, эл аралык деңгээлдеги академиялык басылмаларды, отчетторду жана китептерди басып чыгарып, басылмалардын жарыкка чыгарылышына колдоо көрсөтөт. Орто Азия мамлекеттери менен катар башка мамлекеттердин ортосунда биргелешкен стратегиялык иш-чараларды уюштуруу, илимий изилдөөлөргө жана долбоорлорго колдоо көрсөтүү, жетектөө, академиялык курамдын мүчөлөрүн жана студент алмашуу программаларын өнүктүрүүгө салым кошуу борбордун максаттарына кирет.

Аталган максаттардын негизинде Орто Азия жана чектеш мамлекеттердин университеттери, илимий изилдөө борборлору, өкмөттүк эмес уюмдар, мамлекеттик жана эл аралык мекемелер менен кызматташтык түзүп, эл аралык, аймактык жана улуттук деңгээлде конгресс, симпозиум, илимий талкуу, конференция, форум, илимий жыйын ж.б. илимий иш-чараларды уюштурат. 2024-жылдын 14-февралында Гонконг Сити университетинин докторанты Сюэцзюн Лю Орто Азияны изилдөө борборунда “Кытайдын субулуттук өкмөттөргө жана Кытай-Кыргызстан мамилелериндеги “Бир алкак – бир жол” демилгесинин контекстинде эклектикалык мамилеси: көп тараптуу перспектива” аттуу комплекстүү семинар өткөрдү.

2024-жылдын 26-февралында Гонконг Сити университетинин докторанты Сюэцзюн Лю Орто Азияны изилдөө борборунда “Кытай менен Кыргызстандын ортосундагы мамилелер (эмпирикалык)” деген темада семинар берди.

Семинарда 2013-жылдан 2023-жылга чейин Кытай менен Кыргызстандын ортосундагы стратегиялык өнөктөштүктү өнүктүрүү, ошондой эле Кытай менен Кыргызстандын ортосундагы мамилелер жана мамлекеттик кызматкерлер менен чакан бизнес тармагынын топторунун өз ара аракеттенүүсү талкууланды.

2024-жылдын 28-февралында Орто Азияны изилдөө борбору жана Монголиянын Кыргызстандагы элчилиги тарабынан уюштурулган программанын алкагында Монголиянын Улуу Хуралынын (Парламентинин) Төрагасы Гомбожав Занданшатар «Трансалтай тарыхый маршруттар» аттуу семинар өткөрдү.

Гомбожав Занданшатар кыргыз жана монгол элдеринин тарыхый тамыры кандай болгонуна токтолуп, мисал катары «Манас» эпосунда айтылган монгол урууларын жана кыргыз, монгол тилдериндеги айрым жалпы окшош терминдерге кеңири токтолду.

Кыргыз жана монгол элдерин жалаң эле социалдык-экономикалык кызматташтык эмес, кылымдардын түпкүрүндө, көчмөн турмуш-тиричилигинде болгон тарыхый-маданий байланыштар да байланыштырып турат. Ошондуктан эки элдин максаты тыгыз байланыштарды, өзгөчө илимий, маданий-агартуу байланыштарын өнүктүрүү болуп саналат.

Сөзүнүн аягында, Занданшатар окутуучуларды жана студенттерди быйыл Монголияда өтө турган “Түруктуу өнүгүү боюнча Трансалтай диалог” форумуна чакырып өттү.

2024-жылдын 29-февралында Ахмет Ясави университетинин Евразия изилдөө борбору тарабынан уюштурулган “Борбордук Азиянын транзиттик потенциалы: инфраструктура жана байланыш” аттуу онлайн конференцияда Орто Азияны изилдөө борборунун (ORASAM) төрагасы PhD, профессор Насух Услу “Борбордук Азиядагы байланышты күчтөндүрүү” деген темада презентация жасады.

2024-жылдын 18-мартында Чанаккале жеңишин жана шейиттерди эскерүү күнүнө карата Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Орто Азияны изилдөө борборунун (ORASAM) уюштуруусунда Көркөм өнөр факультетинин студенттери менен биргеликте Конгресс жана маданият борборунда эскерүү программасы өткөрүлдү.

Программага Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору PhD, профессор Алпаслан Жейлан, ректордун орун басары докт. Бактыгүл Каламбекова, проректорлор PhD, профессор Мехмет Сезай Түрк жана доц. докт. Камалбек Карымшаков, башкы катчы PhD, профессор Октай Өзгүл, көптөгөн окутуучулар жана студенттер катышты.

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору т.и.д.(PhD), профессор Алпаслан Жейлан ачылыш сөзүндө Чанаккале тууралуу: “Чанаккале өзүнчө бир дастан. Чанаккале бир улуттун көтөрүлүшү, анын көтөрүлүшү жана дүйнөгө чакырыгы. Биз Чанаккале окуясын унутпай келечек муунга жеткиришибиз керек,” – деди жана университетибиздин студенттери Чанаккале менен Сарыкамыш шейиттеринин эстелигин көрүшүн кааларын белгилеп өттү.

Орто Азияны изилдөө борборунун жетекчиси и.д. (PhD), профессор Насух Услу Чанаккале жеңишинин маңызы жана мааниси тууралуу сөз сүйлөдү. Чет тилдер жогорку мектебинин окутуучусу

Алтынбек Исмаилов кыргыз тилинде жазган “Чанаккале жеңиши” ырын окуп берип, көрүүчүлөрдүн купулуна толду.

Көркөм өнөр факультети тарабынан даярдалган “Чанаккале дастаны” аттуу хор сахнага чыгып, көрүүчүлөргө эстен кеткис көрүнүш тартуулады. Студенттер тарабынан даярдалган бул таасирдүү хор көрүүчүлөр арасында эмоционалдык маанай жаратып, кызуу кол чабуулар менен коштолду.

2024-жылдын 24-апрелинде Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Орто Азияны изилдөө борбору, Экономика жана башкаруу факультетинин Эл аралык мамилелер бөлүмү жана Өзбекстандын Кыргызстандагы элчилиги тарабынан уюштурулган программанын алкагында Өзбекстандын Кыргызстандагы толук ыйгарымдуу элчиси Хуршид Мирзахидов “Өзбекстандын тышкы саясаты жана Өзбекстан-Кыргызстан мамилелери” темасында кызыктуу семинар өткөрдү.

Элчи мырза өзүнүн баяндамасында Өзбекстан жана Кыргызстандын ортосундагы көп тармактуу мамилелердин тынымсыз өнүгүп жаткандыгын белгилеп өттү. Элчи Хуршид Мирзахидов акыркы жылдары эки мамлекет биргеликте ишке ашыруу үчүн пландалып жаткан ири долбоорлор “Кытай-Кыргызстан-Өзбекстан” темир жолу жана “Камбарата-1” гидроэлектростанциясынын (ГЭС) курулушу тууралуу маалымат берди. Ошондой эле элчи жакынкы жылдары эки өлкөнүн соода жүгүртүүсүн 2 миллиард долларга жеткирүү боюнча иштер жүрүп жаткандыгын билдирди.

Мындан тышкары, Хуршид Мирзахидов эки мамлекеттин ортосунда “Өзбекстан-Кыргызстан” өнүктүрүү фонду түзүлүп, активдүү иш алып барып жаткандыгын жана туризм, айыл чарба, өнөр жай, соода, медицина, маданият тармактарында парламенттер арасында кызматташуу активдүү өнүгүп жаткандыгын баса белгилеп өттү.

Баяндамадан соң иш-чаранын катышуучулары болгон студенттер элчиге өздөрүн кызыктырган суроолорду беришти. Семинардын аягында Хуршид Мирзахидов бул семинардын жемиштүү болгонун белгилеп, бул сыяктуу иш-чараларга катышууга ар дайым даяр экендигин билдирди.

2024-жылдын 4-5-июлунда КТМУ-ТДСИБдин жетекчиси и.д. (PhD), проф. Насух Услу Стамбулда өткөн “Түрк дүйнөсүнүн аналитикалык борборлору” форумуна катышты.

Бул боюнча “Анадолу” маалымат агенттигинин жаңылыгы төмөнкү линкте: <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/turk-dunyasi-dusunce-kuruluslari-forumunda-tdtnin-bugunu-ve-gelecegi-konusuldu/3266310>

2024-жылдын 16-18-октябрында Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Түрк дүйнөсүн стратегиялык изилдөө борбору Гейдар Алиев атындагы “Ибн Халдун” университетинин Евразияны изилдөө борбору менен биргеликте “Евразиядагы өз ара байланыштарды жана кызматташууну бекемдөө” темасында IV Эл аралык Манас форумун өткөрдү. Конференциянын негизги максаты, Евразиянын аймагында ишке ашырылып жаткан демилгелерди жана долбоорлорду талкуулоо, анализдөө, ошондой эле түрк дүйнөсүнүн көз карашынан алганда, Евразиянын географиясы менен байланышкан маселелерди талкуулоо болду.

Конференцияга эл аралык университеттердин өкүлдөрү жана Кыргыз-Түрк “Манас” университеттин профессордук-окутуучулук курамы катышты. Конференцияда сунушталган илимий баяндамалар түрк дүйнөсүн изилдөө жана эл аралык уюмдар боюнча адабияттарга олуттуу салым кошту.

Түрк мамлекеттер уюму (ТМУ) алкагындагы кызматташтык жана интеграциялык демилгелер, ошондой эле жалпы көйгөйлөрдү чечүү боюнча аракеттер конференцияда каралды. Евразиядагы демилгелер жана долбоорлор бардык жагынан талкууланып, бул долбоорлордо түрк дүйнөсүнүн ордуна өзгөчө көңүл бурулду.

2024-жылдын 4-ноябрында Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде «Аймактык кызматташууну бекемдөө: Борбордук Азияда жана анын чегинен тышкары Түрк мамлекеттер уюмунун ролу» темасында тегерек стол өткөрүлдү.

Университеттин ректоратындагы жыйындар залында өткөн иш-чараны Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Түрк дүйнөсүн стратегиялык изилдөө борбору жана Гейдар Алиев атындагы Евразия изилдөөлөр борбору биргелешип уюштурушту. Бул иш-чара 2024-жылдын 6-ноябрында өтө турган Түрк мамлекеттер уюмунун мамлекет башчыларынын кеңешинин 11-саммитинин алкагында уюштурулган.

Жыйынга Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректору, т.и.д., профессор Алпаслан Жейлан, биринчи проректор, саясат таануу и. к., доцент Алмаз Ибраев, проректор, профессор Камалбек Карымшаков, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Кази Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясынын профессору Айнура Жоробекова, Ибн Халдун университетинин Гейдар Алиев атындагы Евразия изилдөөлөр борборунун директору, профессор Яшар Сары жана борбордун мүчөсү, и.д. (PhD) Наджиба Мустафаева, ЕККУ академиясынын окутуучусу, и.д. (PhD) Шайырбек Жураев катышты.

2024-жылдын 24-январында Орто Азияны изилдөө борборунун Башкаруу кеңеши төмөнкү маселелерди талкуулоо үчүн жыйын өткөрдү:

1. Айлык бюллетенди чыгаруу
2. Айлык анализ чыгаруу
3. Отчет даярдоо
4. Гонконг Сити университетинин докторанты Сюэцзюн Люнун Орто Азияны изилдөө борборунда тармагы боюнча изилдөө жүргүзүүсү
5. КТМУнун студенттерине Орто Азияны изилдөө борборунда стажировкадан өтүү мүмкүнчүлүгүн берүү
6. Кыргызстандагы толук ыйгарымдуу элчилерди сөз сүйлөө үчүн университеттин иш-чараларына чакыруу
7. Семинарларды уюштуруу
8. IV Манас форумун өткөрүү
9. 18-март - Чанаккале жеңишин эскерүү программасын өткөрүү боюнча бир добуштан чечим кабыл алынды.

2024-жылдын 30-январында Орто Азияны изилдөө борборунун 2024-жылдын январь айына карата жаңылыктар бюллетени веб-сайтында жарыяланды.

3.2.9.2. Баалоо, тандоо жана жайгаштыруу борбору (БТЖБ)

Университетке студенттерди кабыл алуу жана чет тил сынактарын өткөргөн «Манас» БТЖБ/ Manas ÖSYM 2013-жылдын ноябрында кол коюлган протоколдун негизинде бир эле учурда Түркия Республикасынын Өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борборунун (Т.С. ÖSYM) Бишкектеги сынак координаторлугунун ишин алып барат.

Университетке студенттерди кабыл алуу жана аларды тандоосуна жараша жайгаштыруу боюнча иштер «Манас» БТЖБ тарабынан жүргүзүлүп, студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы («Манас» СТЖС) менен Чет тилди билүү деңгээлин аныктоо сынагы («Манас» ЧТБДАС) жылына бир жолу өткөрүлөт.

Толук түрдө «Манас» БТЖБ координаторлугунда жана КТМУнун кызматкерлери тарабынан даярдалган бул сынак ыкмасы адилеттүү атаандаштыкка негизделген, субъективдүү факторлордон алыс таза сынактын өтүшүн камсыздайт.

3.2.9.2.1. «Манас» БТЖБнын университетке студенттерди кабыл алуу ыкмасы

А) Сынакка тапшыруу

Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы («Манас» СТЖС) менен «Манас» Чет тилди билүү деңгээлин аныктоо сынагына («Манас» ЧТБДАС) тапшыруу 2022-жылдан тарта интернет аркылуу жүргүзүлүүдө.

В) Сынакка кимдер катыша алат?

Кыргыз Республикасынан:

- Кыргыз Республикасынын толук орто билими жөнүндө аттестатына же ага эквиваленттүү документке ээ болгондор;
- КР ЖРТтан (жалпы республикалык тестирлөө) босого балл жана андан жогору балл алгандыгы тууралуу ЖРТ сертификаты менен;
- Студенттерди өзгөчө жөндөмдүүлүк сынагы аркылуу кабыл алган Спорт илимдери факультети менен Көркөм өнөр факультетинин бөлүмдөрүнө студенттер 2019-жылдан КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан Көркөм өнөр, Спорт илимдери факультеттерине коюлган шарт жана талаптарга ылайык кабыл алынат.
- • Университетке студент болуп кабыл алынган учурда талап кылынган жеке документтерин тапшырышы керек.
- КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан толук орто билими жөнүндө документтеринин эквиваленттүүлүгү кабыл алынган чет элдик жарандар университетке студент болуп кабыл алынган учурда жеке документтерин тапшыра алат.
- КР «Билим берүү жөнүндө» мыйзамынын 7-беренесине ылайык, университеттин бүтүрүүчүлөрү Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин кирүү сынагына катыша албайт, ал эми кесиптик орто билимге ээ болгон бүтүрүүчүлөр катыша алат.

Түркия Республикасынан:

Түркия Республикасынын жарандары ТРнын Жогорку билим берүү комитетинин Өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борбору тарабынан өткөрүлгөн бакалаврдык билим берүү боюнча кирүү сынагынын жыйынтыгына жараша университетке кабыл алынат.

Түрк мамлекеттеринен жана тектеш коомчулуктардан:

- КТМУ тарабынан бекитилген квотага ылайык, келишим түзүлгөн университеттер тарабынан тийиштүү мамлекеттерден тандалган студенттер университетке кабыл алынат.
- Атайын дайындалган комиссия жана КТМУнун алдында түзүлгөн Түрк тектүү мамлекеттерден жана түрк коомчулуктарынан студенттерди кабыл алуу комиссиясы аркылуу тийиштүү мамлекеттерден КТМУга студенттер кабыл алынат. Комиссиянын сунушу боюнча тийиштүү мамлекеттерге атайын комиссия жөнөтүлөт. Аталган комиссия университетке өз мүмкүнчүлүктөрү менен тапшырган абитуриенттерди карап чыгып, талапка жооп берген абитуриенттерди университетке кабыл алуу боюнча комиссиянын сунушу университеттин Окумуштуулар кеңешине билдирилип, студенттер КТМУ тарабынан бекитилген квотага ылайык кабыл алынат.

С) Сынакты өткөрүү жана баалоо

Сынак “жалпы сынак” жана түштөн кийин “англис тил сынагы” болуп экиге бөлүнөт. Жалпы сынак гуманитардык жана табигый илимдер боюнча билимин текшерген 120 суроодон, ал эми англис тил сынагы 60 суроодон турат. Адистиги чет тил менен байланышкан бөлүмдөргө тапшырган абитуриенттер англис тил сынагына кирүүгө тийиш.

Суроо китепчесинин биринчи бөлүмүндөгү суроолор кыргыз тилинде, ал эми экинчи бөлүмүндө суроолор орус тилинде берилет. Абитуриенттер өздөрү каалаган бөлүмдү тандап, суроолорго жооп бере алышат.

Сынактын жыйынтыгында «гуманитардык илимдер», «табигый илимдер», «гуманитардык жана табигый илимдер боюнча суроолордун ортосундагы тең салмактуулук» жана «чет тили» деген критерийлер боюнча төрт түрдүү балл эсептелинет.

Д) Жайгаштыруу иши

Абитуриенттердин факультет жана бөлүм тандоолору 2021-жылдан тарта интернет аркылуу жүргүзүлүүдө. Абитуриенттер 2021-жылдан тарта бир бөлүм тандай алышат.

Тандоолор «жайгаштыруу жана кошумча жайгаштыруу» иретинде 2 турдан турат. Биринчи жайгаштырууда бош калып калган орундар болгон учурда кошумча жайгаштыруу өткөрүлөт.

Абитуриенттердин баллдары, тандаган бөлүмдөрү, бөлүмдөргө бөлүнгөн квота жана коюлган шарт жана талаптар эске алынып, студенттерди бөлүмдөргө жайгаштыруу иши компьютердин жардамы менен ишке ашырылат. Сынактын жыйынтыктары университеттин веб-баракчасында жарыяланат.

Сынак жана бөлүмдөргө жайгаштыруу боюнча жыйынтыктарга нааразы болгон абитуриенттер 3 (үч) күндүн ичинде Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун башкармалыгына арыз менен кайрыла алышат.

3.2.9.2.2. 2024-жылга карата «Манас» СТЖС боюнча маалыматтар

ФАКУЛЬТЕТ ЖАНА БӨЛҮМ АТТАРЫ	Квота	1-тур			2-тур			Жалпы каттоодон өткөн
		Жайгаштыр ылган	Каттоодон өткөн	Бош орун	Жайгаш- тырылган	Каттоо- дон өткөн	Бош орун	
Гуманитардык факультет	310	310	281	29	29	24	5	305
Тарых бөлүмү	38	38	34	4	4	2	2	36
Түркология бөлүмү	30	30	27	3	3	3	0	30
Орус тили жана адабияты бөлүмү	30	30	29	1	1	1	0	30
Англис тили жана адабияты бөлүмү	30	30	30	0	0	0	0	30
Кытай тили жана адабияты бөлүмү	25	25	24	1	1	1	0	25
Социология бөлүмү	35	35	28	7	7	6	1	34
Философия бөлүмү	35	35	28	7	7	6	1	34
Психологиялык кеңеш жана көмөк бөлүмү	32	32	32	0	0	0	0	32
Синхрондук котормо (кыргызча-түркчө) бөлүмү	20	20	17	3	3	3	0	20
Синхрондук котормо (кыргызча-англисче) бөлүмү	20	20	20	0	0	0	0	20
Синхрондук котормо (түркчө-орусча) бөлүмү	15	15	12	3	3	2	1	14
Экономика жана башкаруу факультети	152	151	143	8	9	9	0	152
Экономика бөлүмү	38	38	38	0	0	0	0	38
Менеджмент бөлүмү	38	38	34	4	4	4	0	38
Эл аралык бөлүмү	38	38	36	2	2	2	0	38
Финансы жана банк иши бөлүмү	38	37	35	2	3	3	0	38
Коммуникация факультети	90	90	82	8	8	5	3	87
Журналистика бөлүмү	30	30	26	4	4	1	3	27
Коом менен байланыш жана жарнама бөлүмү	30	30	28	2	2	2	0	30
Телерадио жана кинематография бөлүмү	30	30	28	2	2	2	0	30

Инженерия факультети	125	125	105	20	20	15	5	120
Компьютердик инженерия бөлүмү	20	20	17	3	3	2	1	19
Экологиялык инженерия бөлүмү	20	20	16	4	4	4	0	20
Тамак-аш инженериясы бөлүмү	20	20	17	3	3	1	2	18
Химиялык инженерия бөлүмү	20	20	14	6	6	4	2	18
Электроника жана электр инженериясы	25	25	23	2	2	2	0	25
Өнөр жай инженериясы	20	20	18	2	2	2	0	20
Туризм факультети	80	80	75	5	5	5	0	80
Туризм жана мейманкана иши бөлүмү	30	30	28	2	2	2	0	30
Саякат иши жана гид кызматы бөлүмү	25	25	23	2	2	2	0	25
Ресторан иши жана кулинардык өнөр бөлүмү	25	25	24	1	1	1	0	25
Айыл чарба факультети	50	50	40	10	10	9	1	49
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү бөлүмү	25	25	20	5	5	5	0	25
Өсүмдүктөрдү коргоо бөлүмү	25	25	20	5	5	4	1	24
Ветеринария факультети	20	20	14	6	6	5	1	19
Ветеринария бөлүмү	20	20	14	6	6	5	1	19
Табигый илимдер факультети	79	79	67	12	12	12	0	79
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	28	28	24	4	4	4	0	28
Биология бөлүмү	25	25	18	7	7	7	0	25
Математика бөлүмү	26	26	25	1	1	1	0	26
Теология факультети	100	100	85	15	15	11	4	96
Дин таануу бөлүмү	50	50	42	8	8	6	2	48
Ислам таануу бөлүмү	50	50	43	7	7	5	2	48
Орто кесиптик колледж	260	251	181	70	79	6	73	187
Офис менеджмент программасы	30	30	15	15	15	2	13	17
Бухгалтердик эсеп программасы	30	30	24	6	6	2	4	26

Имараттарды жана курулмаларды куруу жана эксплуатациялоо программасы	30	30	24	6	6	1	5	25
Автомобилдик транспортту техникалык тейлөө жана оңдоо программасы	20	14	8	6	12	0	12	8
Мектепке чейинки билим берүү программасы	30	30	25	5	5	0	5	25
Маркетинг программасы	30	30	24	6	6	0	6	24
Туризм жана мейманкана иши программасы	30	30	22	8	8	1	7	23
Ширетүү өндүрүшү программасы	0	0	0	0	0	0	0	0
Жыгач иштетүүнүн технологиясы, эмеректер дизайны жана конструкциялоо программасы	30	27	20	7	10	0	10	20
Автоматташтырылган системаларды жана эсептөө техникаларын программалык камсыздоо программасы	30	30	19	11	11	0	11	19
Көркөм өнөр факультети	120	95	85	10	19	18	1	103
Сүрөт бөлүмү	27	27	22	5	5	5	0	27
Графика бөлүмү	33	33	31	2	2	2	0	33
Театралдык өнөр бөлүмү	30	20	20	0	8	7	1	27
Музыкалык өнөр бөлүмү	30	15	12	3	4	4	0	16
Спорт илимдери факультети	80	50	46	4	15	14	1	60
Дене тарбия жана спорт мугалими бөлүмү	40	21	20	1	6	6	0	26
Машыктыруучуларды даярдоо бөлүмү	40	29	26	3	9	8	1	34

3.2.9.3. Үзгүлтүксүз билим берүү борбору / ҮБББ

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Үзгүлтүксүз билим берүү борборунун негизги максаты – замандын шарттарына шайкеш келүүнү көздөгөн, адамзаттын жана мекемелердин сапаттуу жана жемиштүү иш жашоосу үчүн муктаж болгон тармактарында сапаттуу үзгүлтүксүз билим берүү программаларын уюштуруу. Өмүр бою билим берүү процессинин алкагында, өлкөнүн муктаж болгон сапаттуу жумушчу кадрларын даярдоо үчүн коомдун бардык катмарындагы адамдар колдоно турган тил, чеберчилик жана кесиптик билим берүү иш-чараларын жүргүзөт.

ҮБББ Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин күндүзгү окуу формасындагы бакалавриат жана магистратура программаларынан тышкары, билим берүү жана илимий изилдөөлөрдү жүргүзгөн бардык багыттар боюнча окуу программаларын иштеп чыгуу, университеттин мамлекеттик, жеке сектор, жарандык коомдун уюмдары жана эл аралык уюмдар менен кызматташуусун өнүктүрүүгө салым кошуу максатында түзүлгөн. Лингвистика, технология, көркөм өнөр жана спорт илимдери боюнча көндүмдөрүн, индивидуалдык жана кесиптик компетенцияларын өнүктүрүүгө быгытталган бир топ тармакта билим берүү иш-чараларын жүргүзүп, факультет жана бөлүмдөр менен эриш-аркак кызматташтык ичинде өзүнө таандык иш-чараларды аткарат.

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ҮБББ адамзаттын өмүр бою үйрөнүүсүнө салым кошкон ар кыл багыттарда курстарды ачып, бүтүрүүчүлөр чыгарып, азыркы учурда да курстарды уюштуруп келет.

КТМУ ҮБББ 2024-жылы административдик окуу боюнча 90 багытта курстарды ачты. Кызматкерлер менен калкка арналган 3 семинар, кызматкерлерге арналган 1 квалификацияны жогорулатуу курсу жана коомчулук үчүн 1 иш-чара болуу менен жалпысынын 43 иш-чара уюштурулуп, 779 катышуучуга кызмат көрсөтүлдү. Биздин борбор тарабынан уюштурулган курстарды ийгиликтүү аяктаган 276 киши сертификат алуу укугуна ээ болушту, ал эми 60 кишиге курска катышкандыгы үчүн грамота тапшырылды. КТМУ ҮБББ курска катышуучуларга көрсөткөн кызматынын сапатын жакшыртуу максатында Коммуникация, Экономика жана башкаруу жана Гуманитардык факультеттин имараттарындагы аудиторияларды пайдалануу менен ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө.

Университетибиздин коом алдындагы жоопкерчилик долбоору катары Үзгүлтүксүз билим берүү борбору жана Студенттик “Эмпати” коомчулугу тарабынан 2024-жылдын 2-апрелинде “Бүткүл дүйнөлүк аутизм жөнүндө маалымдоо” күнүнө арналган иш-чара уюштурулду. Ага КТМУнун ректору, профессор Алпаслан Жейлан, проректор, профессор Мехмет Сезаи Түрк, окутуучулар, кызматкерлер жана студенттер катышып, шарларга бармак изин калтырышып, аларды учурушту. Иш-чарага Бишкектеги башталгыч түрк мектебинин 4 окуучусу, Свердлов районуна караштуу №30 Атайын жардамчы мектебинин 10 окуучусу жана аталган мектептердин жетекчилиги, мугалимдери жана ата-энелер катышты.

Университетибиздин коом алдындагы жоопкерчилик долбоору катары, урматтуу ректор, т.и.д. (PhD), профессор Алпаслан Жейландын колдоосу менен Үзгүлтүксүз билим берүү борбору тарабынан “Балдар университети” иш-чарасы уюштурулду. 2024-жылдын 27-май күнүнөн 7-июнь күнүнө чейин 6-10 жаш курагындагы балдарды университетибиз менен тааныштырып, мектебиндеги иш-чаралардан айырмаланган иш-чараларга катыштырып, башкача дүйнө менен тааныштырып, балдардын убактысын пайдалуу өткөрүү о.э. апаларына бир аз болсо да убакыт тартуулоо максатында уюштурулган иш-чарага 32 бала катышты.

2024-жылы КТМУ УБББ тарабынан уюштурулган семинарларга көптөгөн академиялык/административдик кызматкерлер жана студенттер катышышты.

2024-жылдагы Үзгүлтүксүз билим берүү борборунун курстары	
№	Курстун аты
1	Кыргыз тили (окутуучулар үчүн)
2	Кыргыз тили (студенттер үчүн)
3	Башталгыч А 1 деңгээлдеги орус тили (окутуучулар үчүн)
4	Башталгыч А 1 деңгээлдеги орус тили (студенттер үчүн)
5	Түрк тили
6	Арап тили
7	Дин кызматкерлеринин квалификациясын жогорулатуу курсу
8	Kuika Low-Cod платформасында веб жана мобилдик тиркемелерди иштеп чыгуу
9	R программалоо тилине киришүү
10	R программалоо аркылуу берилиштерди интеллектуалдык анализдөө курсу (онлайн жана оффлайн)
11	Башталгыч деңгээлде Office жана графика программаларын окутуу
12	SPSS курсу (окутуучулар үчүн)
13	SPSS курсу (студенттер үчүн)
14	Ораторлук чеберчилик
15	Кофе даярдоо жана берүү маданияты (Керектүү продуктыларды катышуучулар алып келет)
16	Көк-Бөрү оюнунун калыстарын даярдоо курсу
17	Тайган өстүрүү жана таптоо
18	Салттуу жаа атуу (10-14 жаштагы балдар үчүн)
19	Салттуу жаа атуу (Чоңдор үчүн)
20	Күнөсканадагы оорулар, зыянкечтер жана аларга каршы күрөшүү
21	«Айыл чарба продукциясынын карантиндик ооруларын жана зыяндуу организмдерин аныктоо жана идентификациялоо»
22	Кызматкерлерди окутуу (коргоо жана коопсуздук кызматкерлери үчүн)
23	Жер титирөөдөн жабыркаган түрк студенттерине психосоциалдык колдоо көрсөтүү семинары
24	2-апрель Бүткүл дүйнөлүк аутизм күнү
25	Кыргыз медиасында Үзгүлтүксүз билим берүү борбору
26	Куран курсу
27	Жайкы мектеп
28	Башталгыч деңгээл англис тили (Elementary)
29	Орто деңгээл англис тили (Pre-Intermediate)
30	Орто деңгээл англис тили (Intermediate)
31	Балдар үчүн англис тили
32	Башталгыч деңгээл орус тили (А 1 деңгээл) (студенттерге)
33	Башталгыч деңгээл орус тили (А 1 деңгээл) (окутуучуларга)
34	Орто деңгээл орус тили (А 2 деңгээл) (окутуучулар жана студенттер үчүн)
35	Орто деңгээл орус тили (В 1 деңгээл) (окутуучулар үчүн)
36	Орус тили (сүйлөшүү)
37	Башталгыч деңгээл кыргыз тили (окутуучуларга)
38	Орто деңгээлдеги кыргыз тили (окутуучуларга)

39	Кыргыз тили (студенттер үчүн)
40	Кыргыз тили (онлайн)
41	Башталгыч деңгээл түрк тили (окутуучуларга)
42	Башталгыч деңгээлдеги түрк тили (студенттерге)
43	Орто деңгээлдеги түрк тили
44	Башталгыч деңгээлдеги арап тили
45	Орто деңгээлдеги арап тили
46	Куран үйрөнүү курсу
47	Ней музыкалык аспабында ойноо
48	Кавал музыкалык аспабында ойноо
49	Гитара
50	Комуз
51	Сүрөт
52	Сүрөт (7-11 жаштагы балдар үчүн)
53	Кыргыз кол өнөрчүлүгү
54	Түрк дүйнөсүнүн музыка маданияты
55	Күнөскана чарбасы
56	Жер иштетүү
57	Күнөсканалардагы оорулар, зыянкечтер жана алар менен күрөшүү
58	Жүзүм жемиштеринин оорулары, зыянкечтери жана алар менен күрөшүү
59	Жемиш өстүрүү
60	Бал аарычылык жана бал өндүрүү
61	Тайган таптоо жана багуу
62	Салттуу жаа атуу (10-14 жаштагы балдар үчүн)
63	Салттуу түрк жаа атуу (чоңдор үчүн)
64	Физикалык терапия жана реабилитациялык тренинг жана классикалык массаж
65	Көкбөрү оюндарынын калысы
66	Фотограф
67	Оператор
68	Adobe InDesign программасы
69	Ораторлук чеберчилик
70	Аналитикалык макала жазуу боюнча тренинг
71	Кофе даярдоо жана берүү ыкмасы
72	Коомдук тамактануу ишканаларын долбоорлоо
73	Тейлөө техникасы
74	Кондитер
75	Чарба кызматчылары
76	CNC компьютердик курсу (окутуу кыргыз тилинде болот)
77	3DS MAX менен 3D моделдөө курсу
78	SKETCHUP менен дизайн курсу
79	Электроддук жаа менен ширетүү
80	Компьютерде клавиатураны он манжа менен терүү ыкмалары курсу
81	Excel колдонуу (башталгыч деңгээли)
82	1 С Бухгалтердик эсеп
83	AutoCad башталгыч курсу
84	PowerPoint курсу

85	SPSS курсу (окутуучуларга)
86	SPSS курсу (студенттерге)
87	Башталгыч деңгээлде Office жана графика программаларын окутуу
88	R программалоо тилине киришүү
89	Биостатистика
90	Гистохимия
91	Гистологиялык техникалар
92	Биотехнология
93	Биохимия изилдөө ыкмалары
94	Социалдык объектилердин жана буфет-кафетерийлердин кызматкерлерин даярдоо
95	Google кызматтарын административдик иштерде колдонуу
96	Жаныбарлардан адамга жугуучу кээ бир оорулар жана аларды алдын алуу жолдору
97	Экологиялык туризм жана туруктуулук
98	Жарнамадагы маданий айырмачылыктар
99	3-декабрь Эл аралык майыптар күнүнө арналган конференция
100	Балдар үчүн жайкы мектеп

3.2.9.4. Түрк цивилизациясын изилдөө борбору

Түрк цивилизациясын изилдөө борбору Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар кеңешинин 2002-жылдын 29-июнундагы № 2002-8/1 6 чечиминин негизинде түзүлгөн.

Борбордун максаты – түрк цивилизациясына байланыштуу изилдөө иштерин уюштуруу, түрк цивилизациясынын тарыхы, бүгүнкү жана келечеги тууралуу кыска жана узак мөөнөттүү илимий долбоорлорду Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин, Кыргызстандын, Түркиянын, Борбордук Азиянын жана башка өлкөлөрдүн окумуштууларынын илимий тажрыйбаларын пайдалануу менен ишке ашыруу жана бул көйгөйлөр тууралуу илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын мезгилдүү жана сериялуу басылма түрүндө жарыялоо.

Түрк цивилизациясын изилдөө борбору түзүлгөн күндөн бери түрк цивилизациясынын баалуулуктарын изилдөө боюнча конференция (конгресс, панелдик сессия, семинар), басылма жана долбоорлор менен иш алып барат.

31 конференция, семинар жана панелдик сессия уюштуруп, 27 китеп жана журнал басып чыгарды, 26 сөздүк жана 25 долбоорду ишке ашырды.

3.3. АДМИНИСТРАТИВДИК ТҮЗҮМДӨРДҮН ИШ-ЧАРАЛАРЫ

3.3.1. Курулуш иштери башкармалыгы

1996-жылы Бишкек шаарында «университеттин пайдубалын куруу мезгили» башталып, Камкорчулар кеңешинин 2001-жылдын 17-майындагы №2001-10/2-чечиминин негизинде Курулуш иштери жана кыймылсыз мүлк башкармалыгы түзүлүп, университеттин «түзүмдүк схемасы» жана административдик штаттык орундар бекитилген. Башкаруу кеңешинин 2002-жылдын 12-мартындагы №2002-3-9-чечиминин 7-бөлүгүнө ылайык, Курулуш башкармалыгы деп аталып, ишмердүүлүгүн жүргүзө баштаган.

Аталган башкармалык ректоратка баш ийип, түздөн-түз башкы катчылыктын карамагында иш алып барат. Бул башкармалык ар түрдүү курулуш, объект, оңдоо-түзөө, тейлөө, изилдөө, долбоорлоо, болжолдуу наркты аныктоо, тендердик жана текшерүү иштеринин бардык түрлөрү боюнча кызматтарды көрсөтөт. Башкармалыкта эмгектенип жаткан техникалык кызматкерлер менен тийиштүү маселелерди ыкчам чечүүгө, окуу-тарбия, илимий-практикалык иш-чаралар үчүн талап кылынган заманбап объекттерди курууда өткөрүлө турган тендердик иштерди тийиштүү мыйзамдарга ылайык жүргүзүүгө жана көзөмөлдөөгө милдеттүү болуп саналат.

Жетекчиликтин карамагында 31 туруктуу жана 18 убактылуу келишимдик кызматкерлер, анын ичинде бөлүм башчынын орун басары, курулуш иштери боюнча жетекчинин орун басары, техникалык иштер боюнча менеджер жана кампустун менеджери бар.

Университеттин жеке менчигиндеги жер тилкесине билим берүү, маданият жана спорт кызматтарын көрсөтүү жана негизги муктаждыктарды (ден соолук, тамактануу, жашоо) канааттандыруу үчүн ар кандай имараттарды, объекттерди жана жайларды кураат. Курулуш башкармалыгынын милдеттерин, укук жана жоопкерчиликтерин аткарат. 2024-жылы аткарылган иш-чаралар жана долбоорлор төмөндөгү таблицада берилди.

103-таблица: 2024-жылы аткарылган иш-чаралар жана долбоорлор		
№	Иш-чаранын/Долбоордун аты	Durumu
1	Коммуникация факультетиндеги компьютердик лабораториянын оңдоо иштери	Аткарылды
2	Экономика факультетиндеги компьютердик лабораториянын оңдоо иштери	Аткарылды
3	“Медиа Манас” студиясын жарыктандыруу иштери	Аткарылды
4	Ректорат жана Инженердик факультеттин имараттарын жарыктандыруу иштери	Аткарылды
5	Ч. Айтматов кампусундагы суугаруу системасын оңдоо иштери	Аткарылды
6	Салтанат аянтчасын сырдоо жана даярдоо	Аткарылды
7	Жатаканалардын жылдык ремонттоо иштери	Аткарылды
8	студенттик жатакананын “В” блогун жылытуу системасын ремонттоо иштери (1-этабы)	Аткарылды
9	Социалдык курулуштар имаратынын жылдык ремонту	Аткарылды
10	Кампустун ичиндеги таманташ (брусчатка) жолдорду оңдоо	Аткарылды
11	Жолдордун жээкташтарын (бордюр) боёо	Аткарылды
12	Борбордук имаратты боёо	Аткарылды
13	Имараттардын чатырларын оңдоо	Аткарылды
14	Инженерик факультеттин трансформаторун оңдоо	Аткарылды
15	Социалдык курулуштар имаратынын кире беришиндеги терассанын чатырын оңдоо иштери	Аткарылды
16	Университеттин пейзаждык иштери	Аткарылды
17	Экономика факультетинин имаратынын 3-4-5-кабаттарын шыбоо жана боёо	Аткарылды
18	Түрк дүйнөсүнүн ботаникалык бакчасын оңдоп-түзөө жана жарыктандыруу	Аткарылды
19	Түркия Республикасынын 100 жылдыгы проспектин оңдоп-түзөө жана жарыктандыруу	Аткарылды
20	Ден соолук борборун шыбоо жана боёо иштери	Аткарылды
21	Ветеринария факультетинин ашканасынын кире беришине поликарбонаттан чатыр куруу	Аткарылды
22	61 батирлүү кызматкерлер үйү жана виллалардын жылытуу батареяларын оңдоо же/жана алмаштыруу иштери	Аткарылды
23	Студенттик кеңештин имаратындагы жылытуу системасын оңдоо	Аткарылды

3.4.2. Сапатты башкаруу боюнча өкүлчүлүк

Университетте TSE EN ISO 9001:2008 башкаруу тутуму боюнча сертификатты алуу боюнча иш-чаралар 2014-жылдын 4-февралында башталган. Түрк стандарттары институту тарабынан коюлган талаптарга ылайык шайкештештирүү иш-чаралары жүргүзүлүп, 2014-жылдын 4-декабрында TSE EN ISO 9001:2008 башкаруу тутумунун сертификатын алуу үчүн арыз менен кайрылып, Түрк стандарттары институтунун Аткаруу комитетинин 2015-жылдын 12-мартындагы № 3874 чечиминин негизинде KYS сертификаты берилген. TSE EN ISO 9001:2008 стандарттарынан кийин TSE EN ISO 9001:2015 стандарт сертификаты алынып, 2018-жылдын 17-апрелинде бардык TSE тарабынан коюлган талаптар аткарылып, сертификаттар жаңыланган.

Университет сапатты башкаруу түшүнүгүнүн негизинде студенттерге ар тараптан камкордук көрүү, айлана-чөйрөгө аяр мамиле жасоо жана коомго кызмат кылууну көздөө менен эл аралык деңгээлде абройлуу жана таанымал университет болуу максатында иш алып барат. Ички жана тышкы өнөктөштөрү менен конкреттүү долбоорлорду ишке ашырып, үзгүлтүксүз түрдө ар тараптуу кызматташтыктарды бекемдеп, дайыма жакшыртуу-жаңылануу, тынчтык жана бейкуттук түшүнүгү менен:

- Илимий жана коомдук тармактарда эркин ой жүгүртүү жөндөмүнө ээ;
- Атаандаштыкка ачык;
- Ачык-айкын;
- Отчёттуулук;
- Улуттук жана эл аралык деңгээлде иштей ала турган жаштарды тарбиялоо.

TSE сертификат берүү жобосу, TSE башкаруу тутумунун сертификат берүү жол-жоболору, Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин сапат боюнча маалымат китепчеси, Тобокелдикти башкаруу боюнча стратегиялык маалымат китепчеси, Уюштуруу иш-чаралары боюнча маалымат китепчеси жана жол-жоболордун негизинде милдет жана жоопкерчиликтер аныкталган. Университеттин академиялык жана административдик түзүмдөрүндөгү процесстерге жараша формалар иштелип чыгып, академиялык жана административдик иш-чаралар сапатты башкаруу тутуму тарабынан аныкталган багытта жүргүзүлөт. Бардык академиялык жана административдик түзүмдөрдө сапатты башкаруу боюнча дайындалган кызматкер жана өздөрүнүн милдеттеринин, ыйгарым укуктарынын жана жоопкерчиликтеринин чегинде ишти жүзөгө ашырышат жана көзөмөлдөшөт.

Университеттин түзүмдөрү тарабынан аткарылган иштердин негизинде формалар дайыма жаңыланып, жаңы формалар иштелип чыгат. Административдик түзүмдөр тарабынан аткарылган иштердин натыйжаларына талдоо жүргүзүлөт. TSE тарабынан жылына бир жолу текшерүү, ал эми университеттин ичинде 1 жолу ички аудит жүргүзүлөт.

4. УНИВЕРСИТЕТТИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮН ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮН БААЛОО

АРТЫКЧЫЛЫКТАР

- Профессордук-окутуучулук курамдын жогорку квалификациялуу, тажрыйбалуу жана өз тармагындагы секторлор менен кызматташтыкта болгон илим жана көркөм өнөр багытында эмгектенген адистерден туруусу;
- Академиялык жана административдик кызматкерлердин топто иштей алуусу жана жан аябас эмгектенүүсү;
- Академиялык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатууну боюнча иш-чаралардын тынымсыз жана сапаттуу жүргүзүлүшү;
- Ветеринария клиникасынын техникалык жактан жабдылышы жана бул жерде иштеген окутуучулардын тажрыйбалуу болуусу;
- Түркиянын ар кайсы университеттеринен келген профессордук-окутуучулук курамдын иш алып баруусу;
- Эл аралык индекстүү (SCI/SSCI/SCI-Exp.) журналдарда басылмаларды жарыялаган жана жарыялоого жөндөмдүү кызматкерлердин болуусу;
- Студенттерди багыттоо-маалыматтандыруу иш-чараларынын кураторлор тарабынан үзгүлтүксүз жүргүзүлүшү; окутуучулардын студенттер менен дайыма байланышта болуусу жана буга убакыт бөлүп берүүсү;
- Маданий жана көркөм өнөр баалуулуктарын, чыгармаларын, ошондой эле түрк маданий мурасын коргоо боюнча окутууну камсыз кылган мекеме болуусу;
- Зарыл маалыматтандыруу иш-чаралары үчүн социалдык тармактардагы каттоо эсептеринин активдүү колдонулушу;
- Маалыматтарды тез кабылдай алган, чечимдерди тез кабыл ала алган жана көйгөйлөрдү тез чече билген институционалдык маданиятка ээ болуусу;
- Мекеменин ичиндеги иш чөйрөсүнүн ачыктыгы, бардык иш-чараларга катышуу мүмкүнчүлүгү жана демократиянын негизинде ишмердүүлүк жүргүзүү;
- Мекемеге таандык, тиешелүү болуу, ээ болуу аң-сезиминин жогорку деңгээлде болушу;
- Өнүккөн корпоративдик маданият;
- Жогорку мотивация менен тынчтык жана бейкуттук чөйрөдө иш жүргүзүү;
- Студент-академиялык кызматкер-бүтүрүүчүлөрдүн ортосундагы бекем мамиле;
- Либералдык, демократиялык жана биргелешкен башкаруу ыкмасы бардык мекемелер тарабынан жактырылышы;
- Университеттин жетекчилиги тарабынан чын ыкластан берилип иштеген кызматкерлердин колдоого алынышы;
- Жетекчилерге оңой кайрылуу, университеттин жетекчилигинин көңүл буруусу жана колдоосу;
- Башкаруу жана маалымат процесстериндеги ачыктык;
- Ишин жаңы баштаган окутуучуларга квалификациясын жогорулатуу курстарынын уюштурулушу;
- Академиялык календардын студенттердин өндүрүштүк практика жана окуу-тарбиялык процесстерине салым кошо тургандай форматта даярдалышы;
- Жабдуулардын, шаймандардын жетиштүү деңгээлде болушу;
- Жетиштүү физикалык инфратүзүм жана жогорку ылдамдыктагы интернет;
- Заманбап спорт комплекси;

- Кыргызстандын алкагында жогорку деңгээлдеги китепканалык тейлөө жана маалымат инфратүзүмү;
- Кыргызстандын башка университеттери менен салыштырганда практикалык лабораториялардын жетиштүү санда жана заманбап форматта болушу;
- Чет тилдеги булактарга бай китепкана болуу жаатында тынымсыз жаңыланып турушу;
- Учурдун талаптарына ылайык студенттик жатакана;
- Жыйындар залы, окуу залдары, мечит жана кафетерийлер;
- Университеттин бөлүмдөрүнүн арасында кызматташтыкка жана биргелешкен иш-чараларга маани берилиши;
- Дайыма басылып чыгып турган илимий журналдар;
- Илимий изилдөө жана өнүктүрүү аймактары (окуу-тажрыйба талаасы, күнөскана);
- Илимий изилдөөлөрдү жана практикалык иштерди жүргүзүү боюнча жогорку потенциал;
- Эл аралык деңгээлде жүргүзүлгөн долбоорлор боюнча тажрыйба;
- Улуттук жана эл аралык деңгээлде өткөрүлгөн конкурс жана фестивалдарда жетишкен чоң ийгиликтер;
- Улуттук жана эл аралык маданий мекеме, уюмдар, медиа менен кызматташтык түзө билүү жөндөмү;
- Мейманкана иши (туризм), гастрономия жана ресторан секторлору менен тыгыз кызматташтык;
- Кыргызстандын туризм сектору менен бекем кызматташтык (КАТО, КТМУ Кыргыз туроператорлор ассоциациясынын өкүлү);
- Социалдык, маданий жана академиялык иш-чаралар менен бирге экскурсиялардын өткөрүлүшү;
- Университеттин улуттук аккредитациядан өтүшү;
- Болонья процессине шайкеш окуу программалары;
- Бардык программаларда теориялык жана практикалык сабактардын орун алышы;
- Сабактардын негизги бөлүгү практикалык жаатта болушу жана практикалык иштерди жүргүзүүгө ылайыкташтырылган аймактардын болушу;
- Аралыктан окутуу мүмкүнчүлүктөрү;
- Бардык бакалавриат, кесиптик орто билим, магистратура жана докторантура программаларынын аккредитацияланышы;
- Акысыз жана стипендия алуу мүмкүнчүлүгү каралган бакалаврдык деңгээлде билим берүү;
- Ар кыл багытта студент жана профессордук-окутуучулук курам менен алмашуу программалары;
- Ар түрдүү маданий чөйрөдө билим берүү;
- Бардык окуу программаларынын учурга жана практикалык иштерге ылайык түзүлгөндүгү;
- Дипломдордун таанылышы (эквиваленттүүлүгү);
- Студентке ар тараптан кам көрүү аркылуу билим берүү;
- Бирден ашык багыт (көркөм сүрөт, графика) боюнча изденүү мүмкүнчүлүгүн сунуштаган окуу программасы;
- Билим берүүдө эки тилдүүлүк;
- Студенттерге 3төн ашык чет тилде билим берүү;
- Жалпы 14 күндүк Кыргызстандын географиясы боюнча өткөрүлгөн билим берүү максатындагы милдеттүү экскурсия;
- Кыргызстандагы Көркөм өнөр факультети катарында көркөм сүрөт, графика, музыкалык искусство (ырдоо) жана театралдык искусство (актёрдук чеберчилик) багыттары боюнча бакалавр даражасында билим берген жогорку окуу жай;

- Студенттерге багытталган иштер: бүтүрүүчүлөргө иш табуу жана студенттерге өндүрүштүк практикасын өтөөгө шарттарды түзүү боюнча иш-чаралар;
- Бүтүрүүчүлөрдүн сапаттуу билиминен улам ишке алуу боюнча секторлордон келген суроо-талаптар;
- Студенттердин ишкердүүлүк дарамети жана бул багытта колдоого ээ болуусу;
- Дүйнөдө туризм тармагы мыкты өнүккөн Түркияда студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүүсү;
- Кыргыз Республикасынан жана Түркия Республикасынан, ошондой эле түрк тилдүү мамлекеттерден, түрк коомчулуктарынан ж.б. өлкөлөрдөн келген студенттердин билим алуусу.

КЕМЧИЛИКТЕР

- Кызматка дайындоо 39-берененин негизинде жүргүзүлгөндүктөн, профессордук-окутуучулук курамдын кызмат ордунан которулууларындагы жогорку көрсөткүч;
- Академиялык кызматкерлер менен түзүлгөн эмгек келишимдин мөөнөтүнүн 1 жыл болушу;
- Эне тили англис жана немис тилдери болгон окутуучулардын жоктугу;
- Кээ бир академиялык кызматкерлердин эл аралык тажрыйбасынын аздыгы;
- Кээ бир координаторлуктардын академиялык штатынын сан жагынан жетишсиздиги;
- Кээ бир бөлүмдө эмгектенген академиялык кызматкерлерге сабак жүгүнүн көп жүктөлүшү;
- Кээ бир бөлүмдөрдө окутуучулук курамга туура келген студенттердин санынын көптүгү;
- Административдик кызматкерлерди кызматтан көтөрүү тутумунун жеткиликтүү иштелип чыкпагандыгы;
- КР Билим берүү жана илим министрлигинин милдеттүү сабактарынын көптүгү;
- Эмгек рыногунун керектөөлөрүнө жараша окуу программаларынын жаңыртылбагандыгы;
- Эл аралык деңгээлге чыгуу максаты коюлгандыгына карабастан, студенттердин жана кээ бир академиялык кызматкерлердин чет тилде жакшы сүйлөй албагандыгы;
- Кыргызстанда гастрономия багыты боюнча кесиптик квалификация стандарттарынын иштелип чыкпагандыгы;
- Түркиядан келген студенттердин билим деңгээлинин төмөндүгү;
- Саламаттык сактоо илимдери институту болбогондуктан, бул багытта интернатура, ординатура жана докторантура программалары боюнча билим берилбегендиги;
- Институттун магистратура жана докторантура программаларында окуу күндүзгү формада болушу (альтернативдик билим берүүнүн жоктугу);
- Музыкалык аспаптарды даярдоо жана жасоо сыяктуу программалардын жетишсиздиги;
- Сабактарда чет тилдердин аз колдонулушу (М: сабактын англис тилинде өткөрүлбөгөндүгү);

- Адистиги боюнча берилген сабактар чет тилдерде өткөрүлбөгөндүгү (англис тилинде өткөрүлгөн сабактардын жоктугу);
- Тил үйрөтүү даярдоо бөлүмүндө окуу мөөнөтүнүн узарып кетиши;
- Кыргыз жана түрк тилдеринен башка тилде жетиштүү түрдө сабак жана программанын жоктугу;
- Дисциплиналар аралык программалардын болбогондугу;
- Факультет жана жогорку мектептерде берилген англис жана немец тилдери боюнча сабактардын саатынын жетиштүү санда болбогондугу;
- Кээ бир бөлүмдөрдө жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү (магистратура, докторантура жана ассистентура-стажировка) программаларынын жоктугу;
- Илимий тармагы боюнча эл аралык билим берүү жана илимий изилдөө мекемелери менен кызматташтыктын жетишсиздиги;
- Өнөр жай тармагы менен университетинин ортосундагы кызматташуунун төмөндүгү;
- Алмашуу программаларынан толук пайдаланылбай калышы;
- Жогорку бюджеттик каржылоону талап кылган AB, IMF дүйнөлүк банк долбоорлорунун жоктугу жана физикалык кемчиликтер;
- Студенттерге долбоорлорду иштеп чыгуу жана илимий изилдөө жүргүзүү боюнча багыт берүүдө мүчүлүштүктөр жана кемчиликтер;
- Чарбалык эсептин жоктугу;
- Билим берүү жана маданият жаатында коомдук жана өкмөттүк эмес уюмдар менен кызматташуудагы кыйынчылыктар;
- Гастрономия жана ресторан иши боюнча билим берүүнү жакшыртуу жаатында долбоорлордун иштелип чыкпагандыгы;
- Өлкөдөгү Теология факультеттери менен кызматташтыктын жоктугу;
- Окуу куралдары жана мезгилдүү басылмаларды алуудагы кыйынчылыктар;
- Гастрономия жана тамак-аш багытында жетиштүү деңгээлде кыргыз тилинде жазылган окуу куралдардын жана булактардын жоктугу;
- Кээ бир жаныбарлардын түрлөрү (М: жылкы, үй, кой, эчки) боюнча жетиштүү деңгээлде клиникалык изилдөөлөрдүн жетишсиздиги;
- Эксперименталдык жаныбарлар бирдигинин жоктугу;
- Окуу-тарбия иштеринде бар болгон маалыматтык технологиялык базанын инфратүзүмүнүн начардыгы;
- Окуу-тарбия жана көркөм чыгармачылык иш-чаралар үчүн зарыл болгон окуу куралдарынын, басылмалардын, китептердин, аудио жана визуалдык материалдардын, музыкалык аспаптардын, костюмдардын, жасалгалардын жана бөлүмдөргө керектүү материалдардын

жетишсиздиги;

- Муктаждыкты туудурган көптөгөн керектелүүчү материалдар менен жабдыктардын өлкөдө жоктугу жана чет өлкөдөн алынып келиниши;
- Кампуста коомчулук үчүн пайдалуу жана жашоого ыңгайлуу жайлардын чектелүү болушу;
- Химиялык жана медициналык таштандыларды кабыл алган мекеменин жоктугу;
- Кыргыз тилинде жетиштүү санда окуу куралдарынын жоктугу;
- Концерт жана көрсөтмөлөрдү өткөрүүдө үн-жарык берүү шаймандары менен толук жабдылбагандыгы, сахна жана практика жүргүзүү аянттарынын аздыгы;
- Музыка жана театралдык искусство жаатындагы сабактардын практикалык бөлүгү үчүн колдонууга ылайыкташтырылып обочолонгон, үн жана жарык менен жабдылган аянтчалардын жетишсиздиги;
- Лабораториядагы шаймандар, жабдуулар жана техникалар менен иш алып барган техникалык кызматкерлердин жетишсиздиги;
- Төрт тилде иш кагаздарын жүргүзүүдөгү кыйынчылыктар;
- Башкаруу жана маалымат процесстерине катышууда белгилүү окутуучулардын гана топтолушу;
- Ветеринария клиникасынын лицензиясынын болбогондугу.

МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР

- Кыргызстанда туризм багытында сапаттуу билим берген билим берүү мекемелеринин санынын аздыгы;
- Бүтүрүүчүлөрдүн Кыргызстандан тышкары эл аралык ишканаларда ишке орношуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушу (Россия, Дубай, Америка, Түркия, Африка өлкөлөрү ж.б.);
- Кыргызстанда жана түрк дүйнөсүндө да сапаттуу кадрларга (бүтүрүүчүлөргө) болгон муктаждыктын такай өсүшүнөн улам секторлордон келген жогорку суроо-талаптар жана иш менен камсыз болуу мүмкүнчүлүктөрү;
- Бүтүрүүчүлөрдүн факультеттин өкүлү болушу жана мүмкүнчүлүктөрдөн пайдаланышы;
- Театралдык жана музыкалык искусство багыттары боюнча түрдүү ишмердүүлүк, секторду кызыктырган башка кесиптин ээлерин да иш менен камсыз кылуу, клип жана социалдык медиа мүмкүнчүлүктөрү;
- Туризм тармагындагы жогорку тажрыйбалуу менеджерлер аркылуу туризм боюнча билим алган адамдарга ишке орношууда артыкчылык берүү тенденциясынын өсүшү;
- Туризм — Кыргызстандын экономикасында эң олуттуу сектор болушу жана жаңы эл аралык чынжыр мейманканаларынын ачылышы;
- Бишкекте Улуттук консерваториянын, Искусство институтунун (академиянын), Туризм академиясынын, музыкалык жана искусство окуу жайларынын, театрлардын, концерттик

залдардын, Кыргыз улуттук филармониясынын, Кыргыз улуттук опера жана балет театрынын, музейлердин, искусство жана көргөзмө залдарынын болушу;

- Студенттер кесиптик практика өтөй турган клиника жана лабораториялардын болушу;
- Кыргызстандын кыргыз жана орус тилдеринин расмий тил статусуна жана көп тилдүү чөйрөгө ээ болушу;
- Кыргызстанда квалификациялуу ветеринарларга болгон муктаждыктын, дыйканчылык жана мал чарбачылыктын кыйла күчтүү болушу;
- Ветеринария факультетинин илимий-практикалык борборунун (клиника) факультеттин кеңири таанылышына кошкон салымы;
- Ветеринария боюнча кеңири иш жүргүзө турган аянтчанын болушу;
- Кыргыз мамлекетинин жана анын элинин ветеринария багытында соңку технологиялык өнүгүүлөргө ачык болушу;
- Улуттук жана эл аралык мекемелердин окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштеринде кеңеш берүү кызматтарына болгон муктаждыгы;
- Университеттерде, мекеме жана уюмдарда түзүлө баштаган профессионалдык салттуу музыка, вокал бөлмөсү, симфониялык оркестрлер;
- Түрк мамлекеттеринин уюмунун негизделиши менен аймактын муктаждыктарында боло турган өзгөрүүлөр;
- Байыркы географиялык аймак болгондуктан тарых, антропология, социология сыяктуу коомдук илимдер багытында кеңири иш жүргүзүү мүмкүнчүлүктөрү;
- Өлкөдөгү жогорку потенциалга ээ органикалык айыл чарба;
- Мамлекет тарабынан туризм тармагына чоң көңүл бурулушу жана бул жаатта эл аралык долбоорлордун санынын көбөйүшү;
- Өсүмдүктөрдүн жана жаныбарлардын бай генетикалык ресурстары

ТОБОКЕЛЧИЛИКТЕР

- Студенттердин ичинде өзгөчө үй-бүлөлүк, социалдык жана экономикалык себептерден улам академиялык өргүү алгандардын/университеттен өз каалоосу менен кеткендердин жана окууну таштаганга аргасыз болгондордун санынын абдан көп болушу;
- Валюта курсундагы тез өзгөрүүлөрдүн Кыргызстанга башка жактан келген студенттерге жана университетти тандагысы келген чет элдик студенттерге тийгизген терс таасири;
- Кыргыз Республикасынын ЖРТ квотасынын жетишсиздиги;
- Кыргызстанда жалпы орто билим берүүдө сапаттын төмөндөшүнүн жогорку билим берүүдөгү ишмердүүлүккө жана анын натыйжасына тийгизген терс таасири;
- Жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү программаларына кайрылган студенттердин

санынын аздыгы;

- Көркөм өнөр багыттарына таланттуу студенттерди тартуудагы көйгөйлөр;
- Чет элдик студенттердин санынын төмөндөшү;
- Жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү программаларында студенттердин аздыгы жана бүтүрүүчү чыкпай жаткандыгы;
- Кыргызстан жана Түркиядан башка өлкөлөрдөн академиялык кызматкерлерди жумушка алуудагы кыйынчылыктар;
- Изилдөөлөргө жана эл аралык иш-чараларга колдоо көрсөтө турган улуттук, эл аралык, көркөм өнөр уюмдарынын жана кесиптик мекемелердин ишмердүүлүккө жеткиликтүү тартылбагандыгы жана экономикалык көйгөйлөр;
- Туризм секторунун улуттук жана эл аралык кыйынчылыктарга тез дуушар болушу жана иш менен камсыз кылууга терс таасир тийгизиши;
- КР Билим берүү жана илим министрлигинин бакалавр программаларына талап кылган милдеттүү сабактардан улам көркөм өнөр факультеттери үчүн зарыл болгон практикалык сабактардын чектелип калышы;
- Бишкек шаарында жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзгөн окуу жайлардын санынын көптүгү;
- Аймакта университеттердин санынын көбөйүшү менен университеттер арасындагы атаандаштыктын күч алышы;
- Кыргыз мамлекеттик консерваториясынын Көркөм өнөр факультетине терс көз карашы жана атаандаштыкты кабыл албагандыгы;
- Студенттер окуусун аяктагандан кийин, маянанын аздыгына байланыштуу мамлекеттик мекемелерде иштегиси келбегендиги;
- Туризм багыты боюнча билим алып жаткан студенттер окууну аяктагандан кийин чет өлкөгө барып, эмгек мигранты болуп иштөөнү ойлогону;
- Орто Азиядагы жана Кыргызстандагы саясий туруксуздук;
- Жогорку билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүүдөгү белгисиздиктер жана эки өлкөнүн стандарттарын шайкеш келтирүү боюнча көйгөйлөр.

5. СУНУШТАР ЖАНА КӨРҮҮЛҮЧҮ ЧАРАЛАР

1. **Академиялык кызматкерлердин жигердүү иштеши үчүн шыктандыруу тутумун иштеп чыгуу:** 39-берене боюнча кызматка дайындоо жана эмгек келишимдердин терс таасирин азайтуу үчүн узак мөөнөттүү карьераны пландоого ылайык шыктандыруучу академиялык өнүгүү тутумун түзүү зарыл.
2. **Чет тилдерин окутууну баштоо:** Студенттердин да, академиялык кызматкерлердин да чет тилин билүү деңгээлин жогорулатуу үчүн даярдоо курстарын чыңдоо, англис жана немис тилдерин окутуунун сааттарын көбөйтүү жана эл аралык академиялык алмашуу программаларын колдоо зарыл.
3. **Окуу планын эмгек рыногуна шайкеш келтирүү:** Сектордун өкүлдөрү менен биргелешкен семинарларды уюштуруп, рыноктун керектөөлөрүнө ылайык билим берүү программаларын жаңыртуу; айрыкча гастрономия жана туризм тармагында кесиптик стандарттарга негизделген сабактарды иштеп чыгуу керек.
4. **Интернационалдаштыруу боюнча академиялык кызматташтыкты кеңейтүү:** Эл аралык институттар менен биргелешкен долбоорлорду жана академиялык алмашуу протоколдорун кеңейтүү; учурдагы кызматташууларды стратегиялык деңгээлде пландаштырып, алардын натыйжалуулугун жогорулатуу керек.
5. **Каржылык колдоо механизмдерин өнүктүрүү:** ЕБ жана Дүйнөлүк Банк сыяктуу уюмдар менен долбоорлорду даярдоо үчүн долбоордук кеңсени чыңдоо; профессор-окутуучуларга долбоор даярдоо боюнча тренингдерди өткөрүп, материалдык жактан шыктандыруу керек.
6. **ЖОЖдон кийинки билим берүүнүн инфратүзүмүн чыңдоо:** Саламаттык сактоо илимдери институту сыяктуу жетишпеген багыттар боюнча ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын ачуу зарыл; студенттердин санын көбөйтүү үчүн стипендия, жатакана жана жумуш менен камсыз кылуу мүмкүнчүлүктөрү сунушталышы керек.
7. **Өнөр жай жана жарандык коом менен кызматташууну кеңейтүү:** Университет менен өнөр жайдын ортосундагы кызматташтыктын моделдерин иштеп чыгуу; маданият жана көркөм өнөр, туризм жана гастрономия тармагында бейөкмөт уюмдар менен биргелешкен долбоорлорду жүзөгө ашыруу зарыл.
8. **Социалдык-маданий объектилерди жакшыртуу:** Кампус ичиндеги жашоо аянттары, үн жана жарык берүүчү жабдуулар менен жабдылган сахналар, музыкалык жана театралдык өнөр боюнча окуу-өндүрүштүк аянтчалар сыяктуу социалдык багыттагы объектилердин шарттарын жакшыртуу зарыл.
9. **Жогорку билим берүү стандарттарында шайкештикти жана ийкемдүүлүктү камсыз кылуу:** Кыргызстан менен Түркиянын жогорку билим берүү стандарттарынын ортосундагы айырмачылыктарды азайтуу үчүн орток сабактарды, эквиваленттүү кредит-саат тутумдарын жана кош диплом программаларын иштеп чыгуу зарыл.
10. **Студенттердин мотивациясын жана окууга кызыгуусун жогорулатуучу тутумдарды түзүү:** Бүтүрүүчүлөрдү көзөмөлдөө тутумун иштетүү, студенттердин окууну таштап кетүү себептерин анализдөө аркылуу аларга социалдык колдоо, стипендия жана багыт берүү менен мамилени чыңдоо керек.

КОРУТУНДУ

Университеттин “Университеттен да артык” ураанынын негизинде өз максатына ылайык жүзөгө ашырган пландары алардын жетишкендигин көрсөтөт. Бул багытта ишмердүүлүгүн жүргүзгөн университетибиз өз максаттарын стратегиялык башкаруу аркылуу ишке ашырып жатат. Стратегиялык башкаруунун милдеттерин аныктоо, каржылык башкаруу жана текшерүү системасынын иштешин көзөмөлдөө, каражаттарды жалпы сапатты башкаруунун принциптерине ылайык башкаруу жана натыйжалуу түрдө колдонуу өтө маанилүү критерий болуп саналат. Стратегиялык артыкчылыктарды жана милдеттерди аныктоодо, жыйынтыктарга жетүүдө жана аларды мурун аныкталган жетишкендик көрсөткүчтөрүнүн негизинде баалоодо стратегиялык максаттын мааниси өтө зор.

Жогорку билим берүү комитети тарабынан жарыяланган “Жогорку окуу жайлардын аткарган иштери тууралуу отчет даярдоо боюнча колдонмого” ылайык даярдалган бул отчет 3 негизги бөлүмдөн турат. Биринчи жана экинчи бөлүмдө университеттин миссиясы жана концепциясы, ыйгарым укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликтери, материалдык-техникалык инфратүзүмү, маалыматтык-технологиялык базасы, студенттер жана кызматкерлер тууралуу маалыматтар кенен берилген. Ал эми үчүнчү жана эң акыркы бөлүмдө болсо, университеттин каржылык абалы боюнча маалыматтар деталдуу түрдө көрсөтүлүп, жүргүзүлгөн стратегиялык анализдердин натыйжасында университеттин артыкчылыктары, кемчиликтери, мүмкүнчүлүктөрү жана кооптуу жагдайлары тууралуу маалыматтар орун алган.

Азыркы учурда 118,131,66 чарчы метрдик аянтта өз ишмердүүлүгүбүздү улантып, долбоорлорду жүзөгө ашыруу аркылуу кеңири чөйрөдө кыйла сапаттуу кызмат көрсөтүүлөрдү тартуулоо максатын көздөйбүз. Миссиядан алган күч жана концепциядан алган дем менен инсанга багытталган окутуу иш-чараларыбызды улантабыз.

Бул отчетто университеттин 2024-жылы аткарган административдик жана финансылык иштери, инфратүзүмү жана адам ресурстары, жүргүзгөн иш-чаралары тууралуу кенен маалымат берилген.